

ว.ร. -
๑๒๕๖ป
ร.๒

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร เขต 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
พฤษภาคม 2553

วรวรรณ บุญเดช. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.

ปริญญาโท กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง , อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการถ่ายโอนข้อมูล ด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 597 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มสองขั้นตอน (Two – stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ โดยแบ่งเป็นสอบถามด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการถ่ายโอนข้อมูล และด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต โดยมีค่าความเชื่อมั่น .891 ,.844, .782 , .763 ตามลำดับ ส่วนแบบสอบถามของตัวแปรปัจจัย ได้แก่ แบบสอบถามวัดความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีความเชื่อมั่น .866, .842, .822, .794 , .765 ตามลำดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (MR) และตัวแปรพหุนาม (MMR)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร

1.1 ค่าสัมพันธพหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนามระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตมีค่า .777 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายร่วมกันได้ 60.40 %

1.2 สหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามมีค่าวิลคส์แลมบ์ดา (Λ) .355 และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการถ่ายโอนข้อมูล ด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ตโดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .609 ,.725 ,.657 และ .589 ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. คำนำนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1 คำนำนักความสำคัญสัมพันธของตัวแปรปัจจัยทุกตัวแปรส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 คำนำนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตรายด้าน พบว่า คำนำนักความสำคัญของตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

FACTORS AFFECTING OF APPROPRIATE INTERNET USING OF THIRD CLASS RANGE
STUDENTS UNDER BANGKOK OFFICE OF EDUCATION SERVICE AREA 1

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University

May 2010

Worawan Bundeck. (2010). **Factors Affecting Appropriate Internet Using of Third class**

Range Students under Bangkok Office of Education Service Area 1. Master

thesis,M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok: Graduate School,

Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr.Sakesan Tongkhambanjong ,

Mr.Chawalit Ruayajin.

The purpose of this study was to investigate the relationship and beta weights of the factors of Appreciation , Internet Self – efficacy, Social model's perception, Attitude toward appropriate internet using, and Awareness affecting the four areas of appropriate internet using: Communication, Serving the internet, Downloading the information and Playing the game online. The samples were 597 third level range students under Bangkok Education Service Area Office 1 in the second semester of 2009 academic year, selected by two-stage random sampling. The instruments used in research were the questionnaire about appropriate internet using: Communication, Serving the internet, Downloading the information and Playing the game online with the reliabilities of .891, .844, .782, and .763. The questionnaires about Awareness, Social model's perception, Internet Self – efficacy, Attitude toward appropriate internet using and Appreciation with the reliabilities of .866, .842, .822, .794 and .765 respectively. The data were analyzed by using univariate multiple regression (MR) and multivariate multiple regression (MMR).

The findings of study revealed that

1. All factors had relationship with the appropriate internet using with statistic significance at the level of .01

1.1 The multiple correlation analyzed by univariate between the factors and the appropriate internet using was .777 with statistical significance at the level of .01. This could together explain at 60.40 %

1.2 The Wilks' Lambda (Λ) of the multiple correlation analyzed by multivariate was .355. The multiple correlations between the factors and appropriate internet using in the: Communication, Serving the internet, Downloading the information and Playing the game online were .609, .725, .657 และ .589 respectively with statistical significance at the level of .01 in all areas.

2. The beta weights of the factors affecting appropriate internet using

2.1 The beta weights of all factors affected appropriate internet using with statistic significance at the level of .01.

2.2 The beta weights of factors of Social model's perception and Attitude toward appropriate internet using affected all areas of appropriate internet using with statistical significance at the level of .01.

ปริญญานิพนธ์

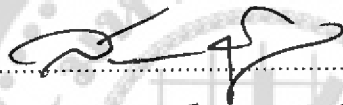
เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ของ

วรวรรณ บุญเดช

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม 2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

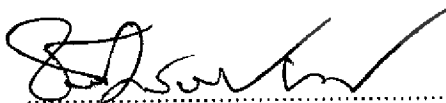
..... ประธาน

(ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์)

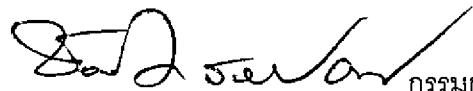
..... กรรมการ

(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ)

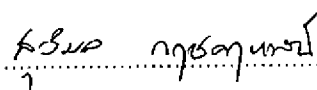
..... กรรมการ

(ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

..... กรรมการ

(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ)

..... กรรมการ

(ดร.สุวิมล กฤษณาศรี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี และท่านทั้งสองยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ รศ.วิญญา วิศาลาภรณ์ และ ดร.สุวิมล กฤษณฤาสน์ ซึ่งเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ได้ให้คำแนะนำในการ ปรับปรุงปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณาจารย์ และนักเรียนทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความ ร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งคอยช่วยเหลือ ในการเก็บ ข้อมูลเป็นอย่างดีและขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ที่ให้ความ ร่วมมืออย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา พี่ๆ และเพื่อน ๆ ทุกท่านที่มีส่วนช่วยในการให้คำปรึกษา ความช่วยเหลือและคอยเป็นกำลังใจให้ด้วยดีมาตลอด

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุนันต์ บุญเดช คุณแม่อำภรณ์ บุญเดช ที่ให้กำลังใจ กำลังกาย กำลังทรัพย์ รวมทั้งความรักความห่วงใย จนลูกประสบความสำเร็จในการศึกษา

คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากปริญญานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยน้อมรำลึกและบูชาพระคุณแก่บุพการีของ ผู้วิจัย และบูรพาจารย์ทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังในการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัย ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน

วราวรรณ บุญเดช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต	11
ความหมายของพฤติกรรม	11
ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม	13
สาเหตุของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต.....	16
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต.....	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	20
ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง	20
ลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง	21
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง	28
ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง	28
ความคาดหวังในความสามารถของตนเองและคาดหวัง ในด้านผลของการกระทำ.....	29
ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง	29
กระบวนการรับรู้ความสามารถของตนเอง	30
ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการกระทำพฤติกรรม.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้อินเทอร์เน็ต	34
การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม	35
ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม.....	35
ความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม	37
องค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคม	37
ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม	38
แหล่งของการสนับสนุนทางสังคม	41
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต.....	42
ความหมายของเจตคติ	43
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ.....	44
คุณลักษณะของเจตคติ.....	46
การวัดเจตคติ.....	46
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต.....	48
แนวคิดเกี่ยวกับความตระหนัก	48
ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดความตระหนัก	49
ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	60
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	65
วิธีดำเนินการการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	77
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	95
สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการวิจัย	95
สรุปผลการวิจัย	96
อภิปรายผลผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	113
ประวัติย่อผู้วิจัย	133

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย	61
2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	64
3 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรปัจจัยและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต..	85
4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r_{xy}) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมและรายด้าน	86
5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวม	88
6 คำนำนัยสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวม	89
7 ค่าการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปร พหุนามและตัวแปรเอกนาม	90
8 คำนำนัยสำคัญของ และค่าเบียร์เซนต์ส่งผลของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสาร (Y_1)	91
9 คำนำนัยสำคัญของ และค่าเบียร์เซนต์ส่งผลของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล (Y_2).....	92
10 คำนำนัยสำคัญของ และค่าเบียร์เซนต์ส่งผลของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอน (Y_3)	93
11 คำนำนัยสำคัญของ และค่าเบียร์เซนต์ส่งผลของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต (Y_4)	93
12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในการใช้อินเทอร์เน็ต	117
13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง	118
14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดการรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต.....	119
15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม	120
16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดจิตลักษณะทางสังคม.....	120

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในการใช้อินเทอร์เน็ต 121
18	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง 122
19	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดการรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต 122
20	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม 123
21	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดจิตลักษณะทางสังคม 123

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
---	-------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในโลกปัจจุบันได้ก้าวสู่ยุคโลกาภิวัตน์อย่างรวดเร็ว ด้วยอิทธิพลของความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีเครือข่ายโยงใยไปทั่วโลก ทำให้สังคมเป็นสังคมแห่งข่าวสารข้อมูล โลกถูกหลอมเป็นหนึ่งเดียวไร้พรมแดน เปรียบประหนึ่งเป็นหมู่บ้านโลก (Global Villages) กิจกรรมทุกด้านไม่ว่าเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษาสิ่งแวดล้อมและการเมืองระหว่างประเทศถูกเชื่อมโยงให้เข้าถึงซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 1)

อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อใหม่ที่มีข้อได้เปรียบกว่าสื่อมวลชน หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ข้อได้เปรียบประการสำคัญคือทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลกับบุคคลสะดวกสบายคล่องตัวขึ้น อีกทั้งยังเป็นการประหยัดเวลามากขึ้นด้วย อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งความรู้อันยิ่งใหญ่ เนื่องจากมีข้อมูลข่าวสารผลงานวิจัย และโปรแกรมที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ มากมายหมุนเวียนอยู่ในเครือข่าย ทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านและศึกษาได้จากทั่วโลก รวมทั้งเป็นช่องทางกระจายความรู้จากแหล่งหนึ่งไปอีกแหล่งหนึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันในเวลาอันรวดเร็วในการติดต่อระหว่างบุคคลกับบุคคล (เนติมา กมลเลิศ. 2549: 1)

นอกจากนี้แล้วอินเทอร์เน็ตยังมีความสามารถในการนำเสนอความบันเทิงรูปแบบต่างๆ เช่น เพลง รายการวิทยุ เกม ได้เป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตประโยชน์ของบริการต่างๆ ที่มีอยู่ ทำให้อินเทอร์เน็ตมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมยุคข้อมูลและข่าวสารในปัจจุบัน อันเป็นเพียงสื่อเดียวของโลกในขณะนี้ที่ทำให้บุคคลธรรมดาๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ต้องขออนุญาตจากบุคคลใดๆ ก่อน ผู้ที่เชื่อมต่ออยู่กับอินเทอร์เน็ตสามารถส่งข่าวสารใดๆ ออกไปหรือรับสารใดๆ เข้ามาได้อย่างอิสระ อินเทอร์เน็ตช่วยให้คนทุกคนในโลกสามารถติดต่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้ราวกับอยู่ใกล้กันเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้ผู้คนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ง่ายและสะดวกขึ้น การใช้อินเทอร์เน็ตมีคุณประโยชน์สารพัดอย่าง แต่ก็เป็ดาบสองคมคือ มีข้อเสียที่ต้องพึงระวังอยู่เสมอเช่นกัน กล่าวคืออินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ที่สามารถถึงกลุ่มเป้าหมายในวงกว้างและมีค่าใช้จ่ายต่ำ ดังนั้นอาจมีข้อมูลต่างๆ ที่มีเนื้อหาไปในทางขัดต่อศีลธรรม ภาพลามกอนาจารหรือรวมถึงภาพโป๊เปลือยต่างๆ ทำให้เข้าถึงเด็กและเยาวชนได้โดยง่าย (เสาวคนธ์ คงสุข. 2544) ซึ่งกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วกลุ่มหนึ่งก็คือ เด็กและเยาวชนในหลายส่วนของประเทศ รัฐได้เริ่ม

ส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียนทั่วประเทศ อินเทอร์เน็ตได้รับการติดตั้งไว้ในคอมพิวเตอร์บ้าน และกลายเป็นของเล่นชิ้นใหม่ของเด็กเล็ก ร้านอินเทอร์เน็ตผุดขึ้นทุกหัวระแหงราวกับดอกเห็ด และเด็กก็ได้ทำ ความรู้จักคุ้นเคยกับอีเมล แชตรูม และเกมคอมพิวเตอร์ได้มากขึ้น แต่โชคร้ายก็คือ ในขณะที่อินเทอร์เน็ต ได้พัฒนาระบบการสื่อสารและชีวิตของผู้คนจำนวนมากให้ดีขึ้น เทคโนโลยีใหม่นี้ถูกผู้มุ่งแสวง ประโยชน์จากเด็กนำไปใช้ประโยชน์ด้วยการปฏิบัติทางเทคโนโลยีใหม่ได้ทำให้ชีวิตของคนเหล่านี้ง่ายขึ้น ดัง เห็นได้จากหลายรูปแบบของกรณีการแสวงประโยชน์จากเด็กที่เกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ต ที่ปรากฏเป็นข่าว อย่างต่อเนื่อง (จิตรภรณ์ วณิชพงศ์. 2547)

การเติบโตอย่างรวดเร็วของอินเทอร์เน็ต ทำให้ทุกๆ คนตื่นตัวศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อที่จะได้นำไปใช้ประโยชน์ หรือค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ ในด้านที่ตนเองสนใจเพราะอินเทอร์เน็ตมีคลังข้อมูลที่มีคุณค่า รวดเร็วให้ทุกคนค้นหาและใช้ประโยชน์อย่างมหาศาล ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตรองรับการประยุกต์ใช้งานหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การรับส่งข่าวสารระหว่างกัน การพูดคุยกันการเรียกค้นข้อมูล และข่าวสารที่เก็บจากเว็บไซต์ต่าง ๆ (เสาวคนธ์ คงสุข. 2544) ซึ่งในอนาคตอันใกล้พฤติกรรมของเยาวชนรุ่นใหม่ มีแนวโน้มที่จะถูกรอบล้อมโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท ซึ่งค่อนข้างยากที่จะป้องกันหรือแนะแนวทางการใช้ให้ถูกต้อง ตามสมควรเพราะกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ที่รุนแรง และยากที่จะต้านทานความพึงพอใจทางสังคมที่เต็มไปด้วยอารมณ์ของความอยากรู้อยากเห็น และต้องก้าวไปให้ทันกับสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน ฉะนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร ความรวดเร็ว และไม่จำกัดในเรื่องระยะทางของอินเทอร์เน็ต ที่ซึมแทรกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยที่นับวันยิ่งมีผู้ใช้เพิ่มขึ้น

อิทธิพลของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ อันมีความพยายามดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะกรณีอิทธิพลที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน (นาริรัตน์ สุวรรณวาริ. 2543: 8) ทั้งนี้เพราะช่วงแห่งวัยวิกฤตของชีวิตมนุษย์ช่วงหนึ่งคือ ระยะเวลาวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังย่างเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อันเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ประกอบกับในช่วงระยะวัยรุ่นนี้ เป็นวัยที่กำลังศึกษาหาความรู้ ต้องการค้นหาเอกลักษณ์แห่งตนและสนใจในสิ่งแปลกใหม่ หลายสิ่งหลายอย่างที่กำลังอยู่ในการเปลี่ยนแปลง ผสมกับการเข้าไปใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นสิ่งใหม่ จึงเป็นไปได้สูงที่จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมจากการเข้าไปใช้อินเทอร์เน็ต (ธีระพงษ์ คุ้มราษี. 2551: 4) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมคิด เลิศไพฑูริยประเสริฐ เรื่องปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมและทัศนคติของคนไทย ที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ตพบว่า เหตุผลหลักที่กลุ่มตัวอย่างใช้งานอินเทอร์เน็ตก็คือ การใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร

กันด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งถือเป็นความจำเป็นทางสังคม ส่วนเหตุผลในระดับรองลงมาคือ การใช้ อินเทอร์เน็ตในการติดตามข่าวสารในการเรียน (สมคิด เลิศไพฑูริยประเสริฐ, 2540: 45-46)

๑ เด็กยุคใหม่มีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตและหากมีความชำนาญในการหาแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเรียนก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ก็มีเด็กจำนวนไม่น้อยใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ไม่เหมาะสม สิ่งที่เด็กสนใจมากก็คือการคุยผ่านอินเทอร์เน็ต เพราะมีนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ต้องเสียอนาคต เพราะการติด อินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการเล่น เกม การติดต่อกับผู้อื่นที่ไม่รู้จักมาก่อนผ่านอินเทอร์เน็ต โดยเพราะเด็ก วัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความต้องการในด้านต่างๆ เช่น มีความอยากรู้อยาก เห็นสิ่งแปลกใหม่ มีความต้องการเพื่อน มีความต้องการอิสระ ซึ่งผู้ปกครองควรตระหนักว่าข้อมูลที่อยู่ใน อินเทอร์เน็ตไม่ได้เหมาะสมกับเด็กทั้งหมด และมีบางกลุ่มที่พยายามทำให้ระบบนี้เกิดความไม่ปลอดภัย ทั้งการหลอกลวง การแอบแฝงเรื่องเพศ การเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการนัดพบผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นสื่ออิสระ ไม่มีเจ้าของแสดงความรับผิดชอบในความเสียหายจึงยาก ต่อการควบคุม (เนติมา กมลเลิศ, 2549: 1) การกำหนดทิศทางและนโยบายเป้าหมาย จึงมิใช่แต่จะสร้าง ความสามารถทางด้านสติปัญญา หรือความสำเร็จทางวิชาการเท่านั้น หากแต่ต้องคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพ แห่งจิตใจในตัวเด็กและให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณลักษณะที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมให้เด็กมีความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองให้มากขึ้น เพราะการเห็นคุณค่าในตนเองเป็น องค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ (เนติมา กมลเลิศ, 2549: 3; อ้างอิงจาก Cooper smith 1981:3) โดยเป็นการตัดสินคุณค่าและแสดงออกมาในรูปของทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อ ตนเองในเรื่องการประสบความสำเร็จ การประสบความสำเร็จล้มเหลว การปฏิเสธตนเอง ยอมรับตนเอง การ ยอมรับตนเอง การพึ่งตนเอง คิดว่าตนเองมีค่าในสังคมตลอดจนการได้รับการยอมรับจากสังคม บิดา มารดา อาจารย์ เพื่อน เด็กที่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่ มีคนยกย่อง มองเห็นคุณค่า และรู้สึกว่าคุณค่า เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความผูกพันซึ่งกันและกัน เป็นมิตรที่ดีต่อกัน จริงใจ ช่วยชี้แนะข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ จะก็ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี

จากความสำคัญและแนวคิดข้างต้นจึงเป็นที่มาของการวิจัยเพื่อแสดงหาปัจจัยที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ โดยศึกษาสาเหตุภายในจิตใจ และลักษณะสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งความรู้ที่ได้จากผลการ การศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการใช้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อชี้แนวทางเสริมสร้างพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต อย่างเป็นประโยชน์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต กับ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

1.1 ศึกษาความสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม

1.2 ศึกษาความสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม

2. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1 ศึกษาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตแบบตัวแปรเอกนาม

2.2 ศึกษาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตแบบตัวแปรพหุนาม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต ในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละด้านหรือไม่เพียงใด ตัวแปรปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ เพื่อสามารถใช้ในการกำหนดกฎเกณฑ์และการวางแผนในการใช้อินเทอร์เน็ต และเป็นข้อมูลแนวทางให้กับผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้คำปรึกษาให้กับนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 48,149 คน แบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 16,785 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16,209 คน และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15,155 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สุ่มมาจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 681 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 302 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 173 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 206 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง
- 1.2 การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต
- 1.3 การสนับสนุนทางสังคม
- 1.4 เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต
- 1.5 ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

- 2.1 การสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต
- 2.2 การค้นหาข้อมูล
- 2.3 การถ่ายโอนข้อมูล
- 2.4 การเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง การที่บุคคลใช้หรือไม่ใช้บริการสีประเภทเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางที่มีประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม

1.1 การสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต หมายถึง การที่นักเรียนใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือบริการเว็บบอร์ดในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อน หรือติดต่อกับเพื่อนใหม่ในอินเทอร์เน็ต การตั้งกระทู้หรือการแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและต่อผู้อื่น การสนทนาผ่านโปรแกรมต่างๆ หรือการส่งข้อความเพื่อแสดงความเห็นอกเห็นใจกัน ส่งข้อความถึงกันหรือคุยกันอย่างมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา สุภาพ

1.2 การค้นหาข้อมูล หมายถึง การใช้โปรแกรมสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ในด้านต่างๆ รวมทั้งการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อเพิ่มความรู้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการศึกษาหรือทางวิชาการ และเพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวัน

1.3 การถ่ายโอนข้อมูล หมายถึง การคัดลอกข้อมูลหรือซอฟต์แวร์ ที่มีอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และเป็นข้อมูลที่บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับ โดยเป็นการกำหนดของเจ้าของเว็บไซต์เอง เช่นการดาวน์โหลดภาพ ดาวน์โหลดเพลงที่ถูกลิขสิทธิ์

1.4 การเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต หมายถึง การใช้เกมที่มีอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตคนเดียวและการเล่นเกมแบบเป็นกลุ่ม การเล่นเกมที่เป็นประโยชน์ สร้างความบันเทิง บรรเทาความเครียด ในการสร้างมิตรภาพระหว่างผู้เล่น การเล่นเกมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ

2. ตัวแปรปัจจัย หมายถึง สิ่งที่มีผลทำให้เกิดการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกและทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเองเกี่ยวกับการยอมรับนับถือตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีอำนาจ มีความสำคัญ มีคุณความดี มีความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

2.2 การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ถูกต้องเหมาะสมในการติดต่อสื่อสาร ค้นหาข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเองในการเรียนการสอน ซึ่งเพิ่มความยืดหยุ่นแก่ผู้เรียนในเรื่องของการเลือกเวลา สถานที่ และเกี่ยวกับโทษ ได้แก่ การหลอกลวง การแอบแฝงเรื่องเพศ การเกิดอาชญากรรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.3. การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การได้รับข้อมูลหรือข่าวสารที่ทำให้บุคคลเชื่อว่ามีความรักและสนใจ มีคนยกย่องและมองเห็นคุณค่า และรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความผูกพันซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือ ด้านอารมณ์ ด้านการเงิน สิ่งของและบริการ ด้านข้อมูลข่าวสาร

2.4 เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง การประเมินประโยชน์ของการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการใช้อินเทอร์เน็ต ความพร้อมที่จะใช้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้องเหมาะสม

2.5 ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง ปริมาณความรู้สึกละอายและรู้สึกผิดของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตาม คำประกาศ คำเตือน กฎ ระเบียบ มารยาทและนโยบายของผู้ให้บริการในการใช้อินเทอร์เน็ต

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ตัวแปรปัจจัย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน

1.1 ตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนามมีความสัมพันธ์กัน

1.2 ตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามมีความสัมพันธ์กัน

2. ตัวแปรปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัว ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2.1 ตัวแปรปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัวส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตแบบตัวแปรเอกนาม

2.2 ตัวแปรปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัวส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตแบบตัวแปรพหุนาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรด้วยวิธีการดังนี้

การเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากทฤษฎีของคูเปอร์สมิธ (นริสา จิตรสมนึก, 2540: 8; อ้างอิงจาก Cooper smith 1981.) ที่บุคคลรับรู้และประเมินตนเองแล้วแสดงออกในแง่ของการยอมรับตนเองหรือไม่ยอมรับตนเองซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จและความมีคุณค่าของตนเอง และการรับรู้จากการประเมิน

ของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเอง สามารถรับรู้ได้จากคำพูดและท่าทีที่บุคคลนั้นแสดงออก เช่นเดียวกับแนวคิด ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1970: 45) ความภาคภูมิใจในตนเอง หากได้พัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองขึ้นไปอีกจะเข้าสู่ขั้นบรรลุสัจการแห่งตน ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ จะได้เห็นได้ว่าบุคคลที่มีความภูมิใจในตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามีความเข้มแข็ง มีความสามารถ มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อสังคม ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย ช่วยตนเองไม่ได้ รับรู้ตนเองในทางที่ไม่ดี คิดว่าตนเองไม่มีประโยชน์ สิ้นหวัง ประเมินตนเองต่ำกว่าผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น ๆ ด้วย

การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเองของแบนดูรา (Bandura, 1986: 395-398) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์พฤติกรรมได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีความสัมพันธ์กับการกระทำ พฤติกรรมของบุคคลนั้นก็คือ หากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการกระทำพฤติกรรมนั้นสูง บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นสูงด้วย ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำ บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำ หรืออาจจะไม่กระทำพฤติกรรมนั้นเลยก็ได้

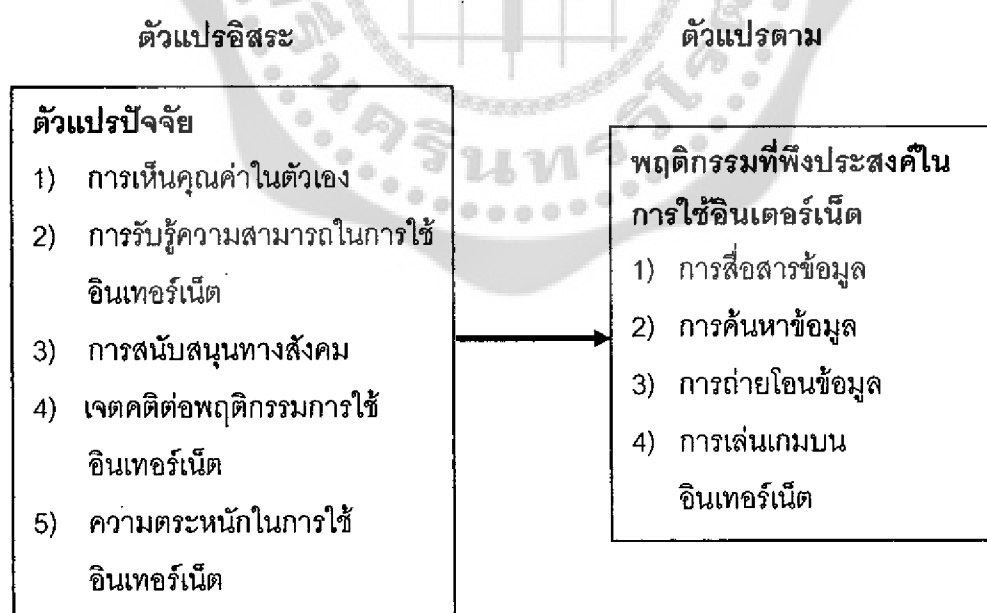
การสนับสนุนทางสังคม ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากแนวคิดของ แบร์ริราและแอนลีย์ (Barrera & Ainley, 1983: 133-143) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การสนับสนุนทางสังคม จะช่วยให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลในด้านเงิน วัสดุอื่น ๆ ที่อยู่อาศัย และการให้ปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ 1) ให้การประคับประคองและสนับสนุนด้านจิตใจ ทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม มีความอบอุ่น รู้สึกมีคนอื่นห่วงใย และเอาใจใส่ 2) ให้คำแนะนำ ข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ 3) ให้ข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่ได้กระทำ เพื่อให้บุคคลได้ปรับปรุงแก้ไข หรือได้รับกำลังใจในสิ่งที่ได้ทำแล้วและเสริมสร้างโอกาสให้บุคคลมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ซึ่งหากบุคคลมีการสนับสนุนทางสังคมในทางที่ดี ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่ดีด้วย

เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548: 44-45) ได้กล่าวสรุปไว้ว่าเจตคติคือ 1) ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลังจาก que บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ความรู้สึกแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจเห็นด้วย ชอบ และสนับสนุน ความรู้สึกในทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน ความรู้สึกที่เป็นกลาง คือ ไม่มีความรู้สึกใด 2) บุคคลจะแสดงความรู้สึกออกทางด้านพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

พฤติกรรมภายนอกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ มีการกล่าวสนับสนุน ท่าทางหน้าตาบอกความพึงพอใจ พฤติกรรมภายในเป็นพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ ชอบหรือไม่ชอบก็ไม่แสดงออก หรือความรู้สึกที่เป็นกลาง

ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้คัดเลือกแนวคิดของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526: 14-15) ได้ให้ความหมายของ ความตระหนักว่า ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลได้ถูกคิด หรือ การเกิดขึ้นในความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง มีเหตุการณ์หนึ่ง และได้จัดให้ความตระหนักเป็นขั้นแรก ของการรับหรือ การให้ความสนใจซึ่งเป็นขั้นที่แสดงว่าบุคคลนั้นได้ถูกกระตุ้นให้รับทราบว่ามีเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้านั้นปรากฏอยู่โดยการรับหรือการให้ ความสนใจนี้ เป็นขั้นของสภาพจิตใจ ขั้นแรกที่จะนำไปสู่การเกิด พฤติกรรมด้านทัศนคติต่อไป นอกจากนี้ ความตระหนักยังหมายรวมถึงความรู้สึกว่าสิ่งนั้นมีอยู่ รู้ถึงกลวิธี เกี่ยวกับปฏิบัติต่อสิ่งนั้น และรู้ถึงกฎเกณฑ์เบื้องหลังหลังสิ่งนั้น ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการวิจัยเพื่อแสวงหา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ โดยศึกษาสาเหตุภายในจิตใจ และลักษณะ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งความรู้ที่ได้ จากผลการการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการใช้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อชี้แนวทางเสริมสร้างพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
 - 1.1. ความหมายของพฤติกรรม
 - 1.2. สาเหตุของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต
 - 1.3. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัย
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 2.1.1 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 2.1.2 ลักษณะการเห็นคุณค่า
 - 2.1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต
 - 2.2.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy)
 - 2.2.2 การคาดหวังในความสามารถของตนเองและความคาดหวังในด้านผลของการกระทำ
 - 2.2.3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Source of Self-Efficacy Beliefs)
 - 2.2.4 กระบวนการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy Activate Process)
 - 2.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการกระทำพฤติกรรม
 - 2.2.6 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้อินเทอร์เน็ต (Internet Self -Efficacy)
 - 2.2.7 การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง
 - 2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม
 - 2.3.1 ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม
 - 2.3.2 ความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม
 - 2.3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคม
 - 2.3.4 ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม
 - 2.3.5 แหล่งของการสนับสนุนทางสังคม

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

2.4.1 ความหมายของเจตคติ

2.4.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

2.4.3 คุณลักษณะของเจตคติ

2.4.4 การวัดเจตคติ

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.5.1 แนวคิดเกี่ยวกับความตระหนัก

2.5.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดความตระหนัก

2.5.3 ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

1.1 ความหมายของพฤติกรรม

อุทัย หิรัญโต (2526: 14) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง กริยาอาการ หรือ ปฏิกริยาที่แสดงออกหรือเกิดขึ้น เมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า ซึ่งมาจากภายในหรือภายนอกร่างกายก็ได้ และ ปฏิกริยาที่แสดงออกนี้เป็นพฤติกรรมทางกาย และเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับจิตใจด้วย ดังนั้น จึงแบ่ง พฤติกรรมโดยอาศัยการสังเกตออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) พฤติกรรมภายในหรือพฤติกรรมปกปิด (Covert Behavior) หมายถึง การกระทำหรือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล มีสมองทำหน้าที่รวบรวมคำสั่งการ ได้แก่ ความคิด ความรู้สึก ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ซึ่งไม่สามารถสังเกตเห็นได้

2) พฤติกรรมภายนอกหรือพฤติกรรมเปิดเผย (Overt Behavior) หมายถึง ปฏิกริยาของ บุคคลมีกิจกรรมของบุคคลที่ปรากฏออกมาให้บุคคลอื่นเห็นได้ทางวาจาการกระทำท่าทางต่างๆ ซึ่ง สามารถจำแนกพฤติกรรมเป็น 2 ลักษณะคือ

2.1) พฤติกรรมปกติ เป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม กฎหมาย กฎระเบียบ ของสังคม เป็นพฤติกรรมที่สังคมปรารถนา

2.2) พฤติกรรมผิดปกติ หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน เป็นพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตาม วัฒนธรรม กฎหมาย กฎระเบียบของสังคมพฤติกรรมเบี่ยงเบนนี้อาจเบี่ยงเบนไปทางบวกหรือลบก็ได้ (สมจิตต์ สุพรรณทัศน์. 2526: 98-105)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2526: 3) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึงการ กระทำของบุคคล เป็นการแสดงออกเพื่อตอบสนองโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจกระทำได้ทั้งที่รู้ตัวและ

ไม่รู้ตัว และอาจเป็นการตอบสนองที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกร่างกาย เช่น การร้องไห้ การอ่านหนังสือ การกิน การกระพริบตา การเต้นของหัวใจ ความรู้สึกโกรธ การคิด เป็นต้น

ลักษณะ สิริวัฒน์ (2530: 23) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำที่แสดงออกมาโดยสามารถสังเกตได้หรือสามารถใช้เครื่องวัดได้

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2538: 97) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึงปฏิบัติการหรือกิจกรรมทุกชนิดของสิ่งมีชีวิต จะสังเกตได้หรือไม่ก็ได้ก็ตาม เป็นพฤติกรรมที่มีอยู่ภายในหรือแสดงออกมาภายนอก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2538:155) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึงกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ แต่สามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือพิเศษและสามารถบอกได้ว่า “มี” หรือ “ไม่มี” เช่น ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกความสนใจ

สุรพล พยอมแย้ม (2545: 18-20) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรม ในทางจิตวิทยานั้นหมายถึงการกระทำอันเนื่องมาจากการกระตุ้นหรือการจูงใจจากสิ่งเร้าต่างๆ การกระทำหรือพฤติกรรมเหล่านั้นเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรอง ตกลงและตั้งใจที่จะทำให้เกิดขึ้น เพื่อให้บุคคลอื่นได้สัมผัสรับรู้ พฤติกรรมของบุคคลแม้จะกระทำด้วยสาเหตุจุดมุ่งหมายเดียวกันแต่จะมีลักษณะอาการแตกต่างกัน เมื่อบุคคล เวลา สถานที่ หรือสถานการณ์เปลี่ยนไปเนื่องจากการกระทำของบุคคลล้วนจะต้องผ่านกระบวนการคิดการตัดสินใจ อันประกอบด้วยอารมณ์และความรู้สึกของผู้กระทำพฤติกรรมนั้นๆ จึงทำให้พฤติกรรมของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน หรือปรับเปลี่ยนไปตามเรื่องราวที่เกี่ยวข้องเสมอ ด้วยเหตุผลที่ว่าพฤติกรรมแต่ละครั้งเกิดจากกระบวนการ ซึ่งหากพิจารณาแยกกระบวนการออกเป็นส่วนๆ จะพบว่า ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ส่วนการแสดงออกหรือกิริยาท่าทาง (Acting)
2. ส่วนการคิดที่เกี่ยวกับกิริยานั้น (Thinking)
3. ส่วนความรู้สึกที่มีอยู่ในขณะนั้น (Feeling)

ราชบัณฑิตยสถาน (2545: 583-284) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

จากความหมายของพฤติกรรม สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่ได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า อาจเกิดได้จากการไตร่ตรองแล้วหรือการกระทำที่ไม่รู้ตัวก็ได้ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นแค่ภายในตนเอง เช่น ความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม จนถึงสามารถแสดงออกเป็นกิริยาท่าทาง เช่น การแสดงออกทางกาย วาจา เพื่อให้บุคคลอื่นได้สัมผัสรับรู้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นสามารถวัดได้

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม

สกินเนอร์ (Skinner, 1974: 304) พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออก ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมในทางบวกหรือในทางลบ ย่อมจะเกิดขึ้นได้กับทุกคนในทุกเวลา และทุกสถานการณ์ โดยพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเหล่านั้นและขณะนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ หลายประการ

1. ปัจจัยทางด้านสรีรวิทยา เป็นปัจจัยพื้นฐานทางชีวภาพของมนุษย์ เป็นสิ่งเร้าที่สำคัญตัวหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรม นับตั้งแต่พฤติกรรมอย่างง่าย ตลอดจนพฤติกรรมที่ซับซ้อนในชีวิตประจำวันล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับระบบทางสรีระของมนุษย์ทั้งสิ้น เป็นปัจจัยเริ่มแรกที่วางรูปแบบของพฤติกรรม

2. ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ในชีวิตประจำวันมนุษย์ต้องเรียนรู้และพบสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดเวลา สิ่งแวดล้อมใดที่ปรากฏเด่นชัดกับบุคคล สิ่งแวดล้อมนั้นจะทำหน้าที่เป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้บุคคลเกิดพฤติกรรม และพฤติกรรมจะแตกต่างกันไปตามสภาพของสิ่งแวดล้อม

3. ปัจจัยทางด้านสังคม เนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถอยู่คนเดียวได้ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ต้องติดต่อเกี่ยวข้องกัน มนุษย์จึงต้องมาอยู่รวมกันกลายเป็นชุมชนหรือเรียกว่า สังคม และเมื่อสังคมเกิดขึ้นคนในสังคมก็จะตั้งข้อตกลงร่วมกัน เรียกว่า โครงสร้างของสังคม ซึ่งจะทำให้มนุษย์แสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่สังคมนั้น ๆ เห็นพ้อง เป็นลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นแบบแผนพฤติกรรม (Pattern of Behavior) ของคนในสังคม

4. ปัจจัยทางด้านทัศนคติ (Attitude) ทัศนคติเป็นเรื่องของความรู้สึกมีลักษณะเป็นนามธรรม และเป็นตัวการสำคัญอันหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ทัศนคติที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวบุคคลมาแต่เกิด แต่เกิดขึ้นจากบุคคลได้เรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ ในสังคม ดังนั้นทัศนคติจึงเปลี่ยนแปลงได้

กรีน (Green, 1980: 230) มองสังคมมนุษย์ทั่วไปประกอบขึ้นด้วยตัวบุคคล ในการวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ว่ามีสาเหตุของการเกิดพฤติกรรม หรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมาจากปัจจัยอะไรบ้างนั้น กรีนและคณะ ได้แบ่งแนวคิดในการวิเคราะห์หรือออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายในตัวบุคคล (Intra Individual Causal Assumption) กลุ่มนี้มีแนวคิดที่ว่า สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมาจากองค์ประกอบภายในบุคคล ได้แก่ ความรู้ เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม แรงจูงใจ หรือความตั้งใจใฝ่พฤติกรรม เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกบุคคล (Extra Individual Causal Assumption) กลุ่มนี้มีแนวคิดที่ว่าสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมมาจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมและระบบโครงสร้างทางสังคม เช่น ระบบการเมือง การเศรษฐกิจ การศึกษา การศาสนา องค์ประกอบด้านประชากร และลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยหลายปัจจัย (Multiple Causal Assumption) กลุ่มนี้มีแนวคิดว่าพฤติกรรมของบุคคลมีสาเหตุจากทั้งปัจจัยภายในบุคคล และปัจจัยภายนอกบุคคลแนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม(KAP) ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Attitude) และการยอมรับปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสารอันอาจมีผลกระทบต่องสังคมต่อไปจากการรับสารนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประภาทนี้จะเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือเมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้นก็จะไปมีผลทำให้เกิดทัศนคติ และขั้นสุดท้าย คือการก่อให้เกิดการกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบาย การสื่อสาร หรือสื่อมวลชนว่า เป็นตัวแปรต้นที่สามารถเป็นตัวนำ การพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนได้ ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามในการวัดความสำเร็จของการสื่อสาร เพื่อการพัฒนา การพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญด้านต่าง ๆ 6 ประการ คือ

1. การเรียนรู้ (Learning)
2. ค่านิยม (Value)
3. บรรทัดฐานของสังคม (Norms)
4. ทักษะ (Attitude)
5. ความเชื่อ (Belief)
6. การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Intersection)

ซูดา จิตพิทักษ์ (สิริพร สุทธิพรณิวัฒน์. 2547: 13; อ้างอิงจาก ซูดา จิตพิทักษ์. 2526: 25) ได้ให้ความหมายว่า สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีหลายประการ ซึ่งอาจแยกได้เป็น 2 ประเภท

1. ลักษณะนิสัยส่วนตัว ได้แก่ความเชื่อ หมายถึง การที่บุคคลคิดถึงอะไรก็ได้ในแง่ข้อเท็จจริงซึ่งไม่จำเป็นจะต้องถูกหรือผิดเสมอไป ความเชื่ออาจมาโดยการเห็น การบอกเล่า การอ่าน รวมทั้งการคิดขึ้นมาเอง

- ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนนิยมยึดถือประจำใจ ที่ช่วยตัดสินใจในการเลือกทัศนคติหรือเจตคติ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล กล่าวคือ ทัศนคติเป็นแนวโน้มหรือขั้นเตรียมพร้อมของพฤติกรรม และถือว่า ทัศนคติมีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมในสังคม

- บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่กำหนดว่าบุคคลหนึ่งจะทำอะไร ถ้าเข้าอยู่ในสถานการณ์หนึ่งเป็นสิ่งที่บอกว่าบุคคลจะปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์หนึ่งๆ

2. กระบวนการอื่นๆทางสังคม ได้แก่

- สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus Object) และความเข้มข้นของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมลักษณะนิสัยของบุคคล คือ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะ บุคลิกภาพ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็จริงแต่พฤติกรรมจะเกิดขึ้นยังไม่ได้ ถ้าไม่มีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมซึ่งเป็นปัจจัยจากภายในบุคคล ได้แก่

การสะสมความรู้ ประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ ที่เคยได้รับหรืออาจรับจากภายนอก อาทิจากข่าวสารคำบอกเล่าของบุคคล เป็นต้น

- สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นบุคคล ไม่ใช่บุคคล ซึ่งอยู่ในสถานะที่บุคคลกำลังจะมีพฤติกรรม

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2549: 5) เชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมหรือสภาวะภายนอกทั้งปวง (Eternal Conditions) ที่อยู่รอบตัวของมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยเอื้อทั้งสิ่งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างตลอดจนพลังงานต่าง ๆ ที่จับต้อง รวมทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อากาศ แสงแดด ความร้อน ความเย็น แร่ธาตุ กระแสไฟฟ้า เครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลเหนือมนุษย์ทั้งในแง่ที่อำนวยความสะดวกและผลร้าย โดยที่มนุษย์ไม่มีทางเลือกหนี อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่จะหาทางต่อสู้และเอาชนะทำให้เกิดวัฒนธรรม รูปแบบต่าง ๆ ขึ้น เช่น การคิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ การเพาะปลูก การสร้างถนนหนทาง การสร้างเครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรม ประเพณี สถาบันเชิง เป็นต้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์แบ่งเป็น 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยทางชีวะ ร่างกายและจิตใจของมนุษย์นั้น เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่ทำให้มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม แบ่งเป็น 3 ระบบคือ ระบบประสาท (Nervous System) ระบบกล้ามเนื้อ (Muscle System) ระบบต่อม (Gland System)

2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมในถิ่นที่อยู่

3. ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน สถาบันศาสนา และหน่วยสังคมอื่นๆ เช่น องค์การปกครองท้องถิ่น กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น

4. ปัจจัยทางจิตวิทยาและจริยธรรม จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

4.1 กลุ่มที่คิดว่ามนุษย์เลวมาตั้งแต่เกิดคือ ซุนอื้อ (Hsun-tzu) นักจิตวิทยาชาวจีน มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์เลวมาแต่กำเนิด ถ้าปล่อยให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติมนุษย์จะมีพฤติกรรมเลวเช่นเดิม ฉะนั้นจะต้องควบคุมและจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

4.2 กลุ่มที่คิดว่ามนุษย์ดีมาตั้งแต่เกิดคือ เกซเซล (Gessel) มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์เกิดมาดีถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็จะได้ดียิ่งขึ้น ถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ก็ยังปรับตัวได้

4.3 กลุ่มที่คิดว่ามนุษย์ไม่ดีไม่เลวคือ จอห์น ลอค (John Lock) มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์เกิดมาจิตใจว่างเปล่า เหมือนแผ่นกระดาษหรือผ้าขาว ถ้ามนุษย์อยู่ในสิ่งแวดล้อมดี มนุษย์จะเป็นคนดีในทางตรงข้าม ถ้ามนุษย์อยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่ดี อาจจะเป็นคนเลวได้

4.4 กลุ่มที่คิดว่าพฤติกรรมมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้คือ วอตสัน (Watson) มีแนวคิด ว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ และฝึกฝนจากสิ่งแวดล้อม เช่น พฤติกรรมการหายใจ มีสาเหตุจากการที่ร่างกายต้องการออกซิเจน และการดูนม มีสาเหตุจากการที่ร่างกายต้องการอาหาร เป็นต้น

1.2 สาเหตุของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

แมนน์สตันและเอ็นเลอร์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541: 14; อ้างอิงจาก Magnusson; & Endler, 1977: 381) ในการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมนั้น ในปัจจุบันทั้งทางด้านทฤษฎีต่าง ๆ ที่สำคัญ และการวิจัยที่เกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้มีการนำเอากระบวนการวิเคราะห์และ พัฒนาพฤติกรรมโดยใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactions Model) ซึ่งในการวิเคราะห์สาเหตุต่าง ๆ ของพฤติกรรมของบุคคลจะต้องพิจารณาสาเหตุถึง 4 ประการ ด้วยกันให้ครบถ้วน จึงจะสามารถเข้าใจและ ปฏิบัติ ตลอดจนพัฒนาพฤติกรรมหนึ่ง ๆ ของบุคคลได้สาเหตุทั้ง 4 ประการของพฤติกรรมมนุษย์ คือ

1. สาเหตุด้านสถานการณ์ (ภายนอกตัวผู้กระทำ) ได้แก่ การควบคุม การบังคับ การมีตัวแบบ เป็นต้น
2. สาเหตุด้านจิตใจ (ที่มีอยู่เดิมภายในตัวผู้กระทำ) ได้แก่ แรงจูงใจ ความเชื่ออำนาจในตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง เป็นต้น
3. สาเหตุที่เป็นปฏิสัมพันธ์ (อิทธิพลร่วมกัน) ระหว่างจิตใจและสถานการณ์ การใช้ลักษณะสาเหตุภายในจิตใจ และลักษณะภายนอกเป็นตัวช่วยให้เราเข้าใจพฤติกรรมของคนว่าคนเราจะมี พฤติกรรมอย่างใดมากน้อยในสถานการณ์ต่าง ๆ นั้นย่อมเข้ากับลักษณะทางจิตใจของเราเรื่องของการ ควบคุม บังคับชักนำจากสถานการณ์ภายนอกมาผสมกัน โดยที่คนเรานั้นอยู่ใต้อิทธิพลของลักษณะ ทางจิตใจและสถานการณ์ ภายนอกในปริมาณที่ไม่เท่ากัน เพราะฉะนั้นส่วนผลระหว่างสาเหตุ ภายในกับสาเหตุภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรม แต่ละคนย่อมมีส่วนผสมที่ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับว่าเป็นคน ที่มีจิตใจพัฒนาไปมาก ก็สามารถให้การควบคุมจากภายในจิตใจของตนเองเป็นส่วนใหญ่
4. สาเหตุด้านจิตใจที่เปลี่ยนไปตามสถานการณ์ หมายถึง ลักษณะทางจิตของบุคคลที่เกิด และเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่บุคคลประสบอยู่ในที่นั้น เช่น ความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างถูกวิธี หรือการมีแบบอย่างการใช้อินเทอร์เน็ตจากเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดทัศนคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น

1.3 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตเป็นนวัตกรรมใหม่ที่ช่วยให้บุคคลมีความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารการ ถ่ายโอนข้อมูล การค้นหาข้อมูล และการเล่นเกมออนไลน์ บุคคลส่วนใหญ่มักใช้อินเทอร์เน็ตในการรับ-

ส่ง อีเมล และในการใช้กระดานสนทนา (Webboard) เป็นการส่งข้อความเพื่อแสดงความคิดเห็นผ่านกระดานสนทนา โดยโปรแกรมสนทนาผ่านเครือข่าย เช่น ICQ, MSN, IRC, PIRCH เป็นต้น เพื่อส่งข้อความไปยังบุคคลต่าง ๆ เช่น การสื่อสารเพื่อให้กำลังใจกัน หรือส่งข่าวสารในหมู่เพื่อนและญาติพี่น้องที่อยู่ห่างไกลกัน การส่งข้อความแจ้งเตือนอันตรายทางสังคมของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ รวมทั้ง การส่งข้อความร้องทุกข์เพื่อพัฒนาสังคมให้สงบสุขและเจริญรุ่งเรือง

นอกจากนี้ อินเทอร์เน็ต ยังเป็นแหล่งสำคัญในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำได้ตลอดเวลาและรวดเร็วกว่าการค้นหาข้อมูลแบบดั้งเดิม นักศึกษามักได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนอย่างมาก เช่น การค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเขียนรายงานหรือบทความ รวมทั้งการค้นหาข้อมูลความรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การดูข่าวสารทางการเมืองเศรษฐกิจ และสังคมจากทั่วโลกผ่านทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น นักศึกษาหรือผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตบางคนอาจสร้างเว็บไซต์ของตนเองเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการค้นคว้าของผู้อื่นด้วย

สำหรับการถ่ายโอนข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตนั้น เป็นการใช้อินเทอร์เน็ตอีกประเภทหนึ่งซึ่งให้ประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ เช่น การดาวน์โหลดรูปภาพหรือเพลงอย่างถูกต้องตามลิขสิทธิ์ เป็นต้น รวมทั้งการส่งข้อมูลข่าวสารที่สะดวกรวดเร็ว เช่น การนำไฟล์ข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ไปไว้ที่เครื่องให้บริการเพื่อให้เพื่อนๆ เข้าไปดาวน์โหลด จะได้ไม่เสียเวลาในการส่งไฟล์ให้กันไปมา และ ลดการสูญเสียทรัพยากรได้ (File Transfer to Protocol) ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดปรากฏการณ์ของการติดต่อสื่อสารได้ทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็วฉับไวในทุกวงการ

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต คือ พฤติกรรมสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและผู้อื่น ตัวอย่างพฤติกรรมสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ได้แก่ การรับและส่งอีเมล (E-mail) ใช้กระดานสนทนา (Webboard) เป็นการส่งข้อความเพื่อแสดงความคิดเห็นผ่านกระดานสนทนา ใช้โปรแกรมสนทนาผ่านเครือข่าย ในการส่งข้อความถึงกัน หรือคุยกัน อย่างมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา สุภาพ เนื้อหาของการสื่อสารเป็นไปเพื่อเป็นกำลังใจให้แก่กัน แสดงความเห็นอกเห็นใจต่อประเด็นที่เป็นปัญหาของผู้ร่วมสนทนา นำเสนอข้อมูลในการช่วยเหลือและมีการลงโทษในลักษณะดำเนินเมื่อมีผู้ร่วมสนทนาคนใดคนหนึ่งแสดงพฤติกรรมต่อต้านกฎ ระเบียบและศีลธรรมอันดีงาม สำหรับพฤติกรรมสื่อสารเพื่อส่วนรวมหรือเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การส่งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับเพื่อน ๆ การติดต่อกับญาติพี่น้อง พ่อแม่ เพื่อสร้างสัมพันธ์อันดี เช่น เมื่อผู้ใช้เปิดเครื่องขึ้นมาแล้วโปรแกรมป้องกันไวรัสในเครื่องของผู้ใช้ เตือนให้อัพเดทโปรแกรม เพื่อป้องกันไวรัสซึ่งออกมาใหม่เมื่อวานนี้และเมื่อผู้ใช้ได้อ่านข้อความแจ้งเตือนซึ่งตั้งไว้อย่างอัตโนมัติตั้งแต่ตอนที่ติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัสในเครื่อง หลังจากตนได้รับรู้แล้ว และผู้ใช้ส่งข้อความหรืออีเมลไปบอกเพื่อนหรือคนรู้จักไปอัปเดต

โปรแกรมป้องกันไวรัส เพื่อตนเองและเพื่อน ๆ จะได้ไม่ติดไวรัสคอมพิวเตอร์ พฤติกรรมเช่นนี้เอง จัดว่าเป็นพฤติกรรมสื่อสารเพื่อส่วนรวมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในอีกตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนคือ อย่างในเว็บไซต์ระฆังร้องทุกข์ของท่านนายก ฯ จะมีกระดานสนทนา หรือเรียกว่า Webboard ให้ผู้ที่เดือดร้อนในปัญหาต่างๆ ได้เข้ามาร้องทุกข์ในเว็บไซต์นี้ หากผู้ใช้ได้เข้าไปส่งข้อความเกี่ยวกับสาธารณูปโภคที่ชุมชนของผู้ใช้เดือดร้อนจริงๆ ลักษณะเช่นนี้จัดได้ว่าเป็นพฤติกรรมสื่อสารเพื่อส่วนรวม

พฤติกรรมถ่ายโอนข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ คือ พฤติกรรมถ่ายโอนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การรับและ การส่งเฉพาะข้อมูลที่เป็นความจริง เป็นประโยชน์ และเป็นความรู้ เป็นข้อมูลในระดับที่บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับโดยการกำหนดของเจ้าของเว็บไซต์ ไม่ล่วงละเมิดต่อข้อมูลที่ตนไม่ได้เป็นเจ้าของ เช่น ไม่ล่วงละเมิดลิขสิทธิ์เพลง หรือลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ เป็นต้น ในลักษณะของภาพที่สวยงาม ข้อความที่มีประโยชน์เมื่อผู้อ่านได้รับและอ่านแล้ว หรือดูแล้วรู้สึกสบายใจ ไม่เกิดอาการปวดเคียรเวียนเกล้าหรือในอีกทางหนึ่งคือ หากข้อมูลที่ทำกรถ่ายโอนมีลักษณะที่ไม่ดี ก็เกิดอาการบางอย่างกับเครื่องได้ เช่น ติดไวรัสคอมพิวเตอร์ หรือมีการแฝงตัวของโทรจันในเครื่องของผู้ใช้ ซึ่งส่วนใหญ่หากผู้ใช้มีวัตถุประสงค์ในทางร้าย สิ่งเหล่านี้ก็จะปรากฏอยู่ในข้อมูลที่ไม่ดีด้วย เช่น เข้าไปในเว็บไซต์ใต้ดิน เพื่อดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ผิดกฎหมาย เมื่อนำมาใช้แล้วปรากฏว่าเครื่องติดไวรัสคอมพิวเตอร์หรือเพิ่งตรวจพบในภายหลังว่ามีการแฝงตัวของโทรจัน ทำให้มีผู้อื่นสามารถแอบใช้เครื่องเราได้โดยที่เราไม่รู้ตัว ในขณะที่เครื่องเปิดอยู่ เป็นต้น สำหรับพฤติกรรมถ่ายโอนข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคนอื่น โดยสแกนไวรัสให้โดยผ่านเครือข่าย แต่ทั้งนี้จะต้องมีการสื่อสารและรับรู้ข้อมูลกันก่อนว่าเพื่อนเราจะสแกนให้เพราะไวรัสบางตัวเมื่อติดที่เครื่องแล้วจะไม่สามารถติดตั้ง โปรแกรมป้องกันไวรัสในภายหลังได้ จนกว่าจะนำซอฟต์แวร์แก้ไขมาทำการแก้ไขเสียก่อน แล้วจึงติดตั้งในภายหลัง ซึ่งการจะนำซอฟต์แวร์แก้ไขมาติดตั้งในเครื่องที่ติดไวรัสได้นั้นต้องทราบชื่อไวรัสก่อน จึงต้องอาศัยเครื่องอื่นช่วยสแกนให้ ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นการส่งข้อมูลไปมาผ่านเครือข่ายถือเป็นการถ่ายโอนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ หรือในกรณีที่ต้องช่วยเหลือตนเองไม่ทราบชื่อไวรัสคอมพิวเตอร์ของตนติดไวรัสชื่อใดก็สามารถเข้าเว็บไซต์ www.housecall.antivirus.com แล้วสั่งสแกนจากเว็บไซต์ได้ทันที นอกจากนี้การถ่ายโอนข้อมูลในทางที่เป็นประโยชน์ในรูปแบบอื่น ยังมีอีกมากมาย เช่น การถ่ายโอนข้อมูลอย่างถูกวิธี เช่น ต้องการถ่ายโอนข้อมูลจำนวนมากแต่ไม่สามารถส่งผ่านอีเมลได้ เพราะผู้ให้บริการอีเมลสาธารณะส่วนใหญ่จำกัดพื้นที่ไว้ไม่เกิน 2 เมกกะไบต์ ดังนั้นถ้าทำการถ่ายโอนผ่านอีเมลอาจมีเมล บ็อกซ์ของผู้รับเต็มได้ หรือทำให้เครือข่ายช้าหรือล่ม นอกจากนี้การใช้งานเครือข่ายร่วมกันผู้ใช้ก็ต้องมีมารยาทในการใช้งานด้วยการถ่ายโอนข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นผู้ใช้งานบางคนมีความรู้มากจึงสรรหาซอฟต์แวร์ที่นำมาใช้เพิ่มความเร็วในการถ่ายโอนซอฟต์แวร์ลักษณะนี้หากนำไปในเครือข่ายที่มีแบนด์วิดท์ต่ำก็จะทำให้ผู้อื่น

ไม่สามารถเรียกข้อมูลอื่นจากอินเทอร์เน็ตได้ เพราะถูกแบ่งแบนด์วิดท์ไปหมด ดังนั้น ถ้าต้องการนำมาใช้จริง ให้ใช้เฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่ต่อโมเด็มจากบ้าน ผ่านสายโทรศัพท์ เท่านั้น จะเป็นการช่วยประหยัดเวลาในการดาวน์โหลด แต่ถ้าใช้เครือข่ายของมหาวิทยาลัย หรือตามร้านอินเทอร์เน็ตก็ไม่ควรนำซอฟต์แวร์ลักษณะนี้ไปใช้ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงการไม่ขโมยข้อมูลผู้อื่น แล้วนำมาใส่ชื่อตนเอง เป็นต้น ซึ่งในกรณีนี้ได้มีข้อพิพาทในเรื่องเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ทางปัญญาที่เกิดขึ้นมากมาย เพราะข้อมูลที่ปรากฏอยู่บนหน้าเว็บไม่มีการป้องกันการคัดลอก ทำให้เกิดการคัดลอกไปปะไว้ที่อื่นได้ง่าย จนเป็นเหตุให้เกิดการลักทรัพย์ทางข้อมูลเกิดขึ้น ดังนั้นพฤติกรรมถ่ายโอนข้อมูลอย่างมีศีลธรรมต้องกระทำโดยขออนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูลเท่านั้น และข้อมูลที่ถ่ายโอนมาจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อตนเองด้วย กล่าวคือ ผู้ใช้ต้องพิสูจน์แล้วว่าข้อมูลที่เข้าสู่เครื่องของตนไม่ใช่ข้อมูลหรือไฟล์ข้อมูลที่มีไวรัสคอมพิวเตอร์หรือโทรจันโค้ดหรือเวิร์ม แฝงตัวอยู่ จึงจะเรียกได้ว่าเป็นพฤติกรรมถ่ายโอนข้อมูลอย่างเป็นประโยชน์โดยแท้ นอกจากนี้ พฤติกรรมรักษาสិทธิของเจ้าของข้อมูลเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ละเลยมิได้ เช่น เมื่อผู้ใช้ถ่ายโอนข้อมูลจากหนังสือหรือบทความที่น่าสนใจไปอ่านแล้ว ได้แสดงพฤติกรรมในการไปซื้อหนังสือจากเจ้าของลิขสิทธิ์จริง จึงจะถือว่าเป็นการถ่ายโอนข้อมูลเพื่อส่วนรวม เพราะการเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ถือเป็นจริยธรรมขั้นสูงสุด ซึ่งคนส่วนใหญ่ก็ไม่ได้คำนึงถึงระดับนี้

การเล่นเกมนอนไลน์ หรือ เกมบนอินเทอร์เน็ต เป็นแนวทางใหม่ในการผ่อนคลายความเครียดของบุคคลหลายกลุ่ม รวมทั้งนิสิตนักศึกษา การเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ตมีทั้งการเล่นคนเดียว ซึ่งเป็นการสร้างความบันเทิง บรรเทาความเครียด รวมทั้งฝึกทักษะต่างๆ ด้วย เช่น ทักษะด้านภาพ การคำนวณ การคิดวางแผน เป็นต้น รวมทั้งการเล่นเกมนอนไลน์แบบเป็นกลุ่ม นอกจากจะช่วยสร้างความบันเทิงดัง ที่กล่าวมาแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมมิตรภาพระหว่างผู้เล่นด้วย

จากทฤษฎีข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต คือการกระทำที่บุคคลใช้ประโยชน์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น โดยที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นในบริการทั้ง 4 แบบ คือ

1. การสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต หมายถึง การสนทนาพูดคุยโต้ตอบกันโดยผ่านทางแป้นพิมพ์และจอภาพ โดยใช้โปรแกรมในการสนทนาต่างๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่นการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การพูดคุยในห้องสนทนา การพูดคุยผ่านโปรแกรมแชท การสื่อสารผ่านเว็บบอร์ดหรือกระดานข่าว เพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข่าวสาร หรือแสดงความคิดเห็นที่เป็นเหตุเป็นผล โดยใช้ภาษาในการสนทนาที่เหมาะสมและสุภาพเพื่อให้คู่สนทนารู้สึกยินดี

2. การค้นหาข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หมายถึงการค้นหาเอกสารหรือข่าวสารต่างๆ ที่ต้องการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นๆ ในการศึกษา ค้นคว้า การตัดสินใจ การดำเนินชีวิตประจำวัน และพัฒนาองค์ความรู้ของบุคคล

3. การถ่ายโอนข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต หมายถึง การนำข้อมูลหรือโปรแกรมต่างๆ ส่งต่อหรือแลกเปลี่ยนระหว่างกันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยไม่เป็นการละเมิดกฎหมายและสิทธิส่วนบุคคลอันจะเกิดผลเสียต่อผู้อื่น

4. การเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต หมายถึง การเล่นเกมบนระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งอาจเล่นคนเดียวหรือหลายคนพร้อมกันได้ โดยเป็นการเล่นเพื่อเสริมการเรียนรู้ เพื่อความบันเทิง หรือเพื่อเพิ่มทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และลดความเครียด

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัย

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.1.1 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

ความหมายของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้หลายท่าน ดังนี้

มาสโลว์ (Maslow. 1970: 45) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนมีคุณค่า มีความเข้มแข็ง มีสมรรถภาพในการทำสิ่งต่างๆ มีความเชี่ยวชาญและมีความสามารถ

โรเซนเบิร์ก (Rosenberg. 1979: 30) ได้ให้ความหมายว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นทัศนคติในทางบวกหรือทางลบต่อตนเอง

คูเปอร์สมิธ (นิริสา จิตรสมนึก. 2540: 8; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1984: 321) ได้ให้ความหมายว่า การเห็นคุณค่าในตัวเองว่าเป็นการที่บุคคลรับรู้และประเมินตนเองแล้วแสดงออกในแง่ของการยอมรับตนเองหรือไม่ยอมรับตนเองซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จและความมีคุณค่าของตนเอง และการรับรู้จากการประเมินของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเอง สามารถรับรู้ได้จากคำพูดและท่าทีที่บุคคลนั้นแสดงออก

แบนดูรา (อภิรักษ์ณี รัตนสุวัจน์. 2538: 46; อ้างอิงจาก Bandura. 1986: 584) ได้ให้ความหมายว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการประเมินตนเองของบุคคลว่าเป็นอย่างไร ถ้าบุคคลใดมีความรู้สึกที่ไร้ค่า จะกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เห็นคุณค่าของตนเองต่ำ ในขณะที่บุคคลใดได้แสดงความภาคภูมิใจในตนเอง จะกล่าวว่าบุคคลนั้นมีคุณค่าในตนเองสูง การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นพื้นฐานในการประเมินตนที่ได้มาจากการความสามารถของบุคคล ซึ่งสามารถพัฒนาได้จากความรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีความภาคภูมิใจตนเอง บุคคลจะพึงพอใจกับมาตรฐานการกระทำที่ตนเองได้ตั้งไว้ ในขณะที่บุคคลใดประเมินตนเองแล้วพบว่าตนเองล้มเหลว หรือกระทำการใด ๆ ไม่ได้ตามมาตรฐานที่ตนตั้งไว้ บุคคลนั้นจะขาดความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง

เพ็นเดอร์ (Pender. 1987: 243) ได้ให้ความหมายว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง เป็นการประเมินคุณค่า ในตนเองในความสำเร็จของบุคคลนั้นๆ ในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ และแม้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่เราสามารถกระตุ้นให้บุคคลเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้ โดยการพูดอย่างเหมาะสม และพยายามชี้ให้เห็นว่าเขาเป็นบุคคลที่มีความสามารถคนหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้บุคคลคิดถึงในสิ่งที่ดีของตน มองว่าตนเองมีค่าและมีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม

บรานเดน (Branden. 1994: 1) ได้ให้ความหมายว่า การรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง คือ ประสบการณ์ที่จะแข่งขันเอาชนะสิ่งที่ท้าทายในชีวิต และมีชีวิตที่มีคุณค่าอย่างมีความสุข มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ

1. ความสามารถของตนเอง (Self Efficacy) มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะคิด เรียนรู้ และตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม นั่นคือ เอาชนะสิ่งท้าทายทั้งหลายและจัดการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

2. ความนับถือตนเอง (Self Respect) มีความเชื่อมั่นในสิทธิของตัวเองที่จะอยู่อย่างมีความสุข มั่นใจว่าจะทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีเพื่อน มีความนับถือซึ่งกันและกัน มีความรัก และทำให้ชีวิตตนเองเกิดความเหมาะสม

จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล (2532: 19) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองจากการประเมินตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความมีค่า และการประสบความสำเร็จ โดยแสดงออกมาในรูปของทัศนคติที่มีต่อตนเอง มีการยอมรับนับถือและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

นงลักษณ์ บุญไทย (2539: 53) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกยอมรับและเคารพนับถือที่บุคคลมีต่อตนเอง ความเชื่อและมั่นใจว่าตนมีความสำคัญ มองตนเองในทางบวก เห็นว่าตนเป็นคนมีค่าและตัดสินใจมีความรู้คุณค่าในตนเองจากการประเมินตนเองในด้านความสามารถ และการยอมรับของสังคม

กล่าวโดยสรุป การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกต่อตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ ในการประเมินความสามารถ ความสำคัญและการมีคุณค่าของตนเอง และการประสบความสำเร็จ โดยมีการยอมรับนับถือ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งคุณค่าในตนเองนั้นจะแสดงให้เห็นด้วยลักษณะท่าทาง หรือพฤติกรรมปฏิบัติ

2.1.2 ลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง

มาสโลว์ (Maslow. 1970: 243) ได้แบ่งอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 3 ปัจจัย คือ

1. การเข้าใจและยอมรับตนเอง เป็นการยอมรับนับถือและประเมินค่าตนเอง ซึ่งประกอบด้วย ความแข็งแรง ความสามารถ ในการกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยความสำเร็จ ความเชื่อมั่น และอิสระเสรี
2. การยอมรับและการเห็นชอบจากบุคคลอื่น เป็นเรื่องของความต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจ การยอมรับ ความสนใจ และการให้ความสำคัญ
3. ความสามารถที่แท้จริงในการประสบความสำเร็จ

โรเซนเบิร์ก (Rosenberg, 1979: 54) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของอัตมโนทัศน์ (Self Concept) โดยทั้งสองสิ่งไม่ใช่สิ่งเดียวกัน ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นเพียงมิติหนึ่งของโครงสร้างอัตมโนทัศน์ ได้แยกออกเป็น 2 มิติ คือ

1. การตระหนักรู้ด้วยตนเอง (Cognitive Self) เป็นเรื่องของความรู้ความเข้าใจที่บุคคลมีต่อตนเองจากการที่บุคคลเป็นเจ้าของตำแหน่ง สถานภาพในโครงสร้างสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือเป็นสมาชิกอยู่ ทำให้บุคคลแต่ละคนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เช่น เป็นพ่อ แม่ เพื่อน ครู เอกลักษณ์ที่บุคคลได้จากสังคม ทำให้บุคคลรู้ว่าเขาเป็นใคร การรับรู้ไปสู่อัตมโนทัศน์ของบุคคล ซึ่งไม่เกี่ยวกับการประเมินบุคคล

2. การประเมินตนเอง (Evaluative Self) เป็นการอธิบายตนเองของบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลนำตนเองไปประเมินกับคนอื่นหรือสิ่งอื่น เพื่อที่จะให้บุคคลรู้ว่าเขามีคุณค่า หรือมีความภาคภูมิใจในตนเอง สูงหรือต่ำเพียงไร การประเมินตนเองในแนวสังคมวิทยาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึก เห็นคุณค่าในตนเอง โดยพบว่าการที่บุคคลรู้สึกต่อตนเองในเรื่องความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองอย่างไรก็นำไปสู่พฤติกรรมเช่นนั้น

คูเปอร์สมิธ (ชนิดา ราธิ, 2543: 42; อ้างอิงจาก Coopersmith, 1981) ได้ให้ความหมายว่า บุคคลสามารถเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองได้ด้วยวิธีดังนี้ต่อไปนี้

1. การได้รับการยอมรับนับถือ จากบุคคลรอบข้างที่มีความสำคัญในชีวิต
2. การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย อันมีผลให้บุคคลที่รู้จัก และมีผลต่อสถานภาพและตำแหน่งทางสังคม
3. การได้กระทำในสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยมและความปรารถนาของตน
4. การปกป้องการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีอยู่ โดยการลดความสนใจต่อสิ่งที่จะทำให้เกิดการเห็นคุณค่าตนเองให้ต่ำลง เช่น ไม่สนใจต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น แต่ให้ตระหนักต่อการวิจารณ์

มาเกอร์และโกลด์ (วีณา ทองดี, 2548: 19; อ้างอิงจาก Makay & Gaw, 1989: 251) ได้แบ่งส่วนประกอบของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การยอมรับนับถือตนเอง เป็นความรู้สึกที่ได้รับจากการมีความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นผลให้เชื่อว่าตนมีความสามารถ เพราะฉะนั้นชีวิตจึงเป็นสิ่งมีค่า

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผลจากการประเมินของแต่ละบุคคลที่สามารถเผชิญและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

2.1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1967: 23) ได้ให้ความหมายว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองมี 2 ประเภท คือ ประเภทที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล และประเภทที่เป็นส่วนประกอบภายนอก

1. ประเภทที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ประกอบด้วย

1.1 ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ การมีลักษณะรูปร่างหน้าตา การมีสุขภาพแข็งแรง ความคล่องแคล่วว่องไว มีอิทธิพลต่อความพอใจในตนเอง เพราะรูปร่างเป็นที่ปรากฏทำให้เกิดความประทับใจในตนเอง ซึ่งเกิดจากการคิดเห็นของผู้อื่นต่อรูปร่างของเรา ทำให้เกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง

1.2 สมรรถภาพความสามารถและผลงาน ได้แก่ ความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ การได้รับผลสำเร็จตามที่ตนต้องการจะทำให้เกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง แต่ถ้าผลงานล้มเหลวจะเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ

1.3 ภาวะอารมณ์ความรู้สึก ภาวะอารมณ์เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกพอใจความเป็นจริง ความวิตกกังวล หรือภาวะอื่นๆ ที่อยู่ในตัวบุคคล ความรู้สึกของบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เช่น คนที่คิดว่าตนเองเป็นคนมีความสามารถ ชื่นชมตนเอง พอใจในตนเอง จะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมากกว่าคนที่คิดว่าตนเองด้อยความสามารถ ไม่มีค่าวิตกกังวล เป็นต้น

1.4 ปัญหาต่างๆ และโรคภัยไข้เจ็บ คนที่สุขภาพกายและสุขภาพจิตไม่ดีจะมีความสัมพันธ์ในด้านลบกับระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

1.5 ค่านิยมส่วนบุคคล ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองขึ้นกับค่านิยมในการประเมินตนเองกับสิ่งต่างๆ ที่บุคคลให้ความสำคัญแตกต่างกัน บุคคลจะให้ค่านิยมของสังคมเป็นตัวตัดสินคุณค่าของคน ถ้าค่านิยมสอดคล้องกับสังคม ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจะเพิ่มขึ้น ตรงข้ามกัน ถ้าค่านิยมส่วนตัวไม่สอดคล้องกับสังคม จะรู้สึกคุณค่าในตนเองต่ำลง

1.6 ความปรารถนา ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองขึ้นกับการประเมินความสามารถผลงานของตนเองกับเกณฑ์มาตรฐานของตน ถ้าบุคคลมีความสามารถหรือผลงานตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง ถ้าความปรารถนาสูงเกินไปจะเกิดความล้มเหลวทำให้รู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ

1.7 เพศ สังคม และวัฒนธรรมส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเพศชายซึ่งจะถูกมองว่ามีความสามารถ แต่ถ้าเป็นหญิงจะมองว่าเพราะความพยายามหรือโชคดี ดังนั้นจึงพบว่าเพศ

ชายมีความพอใจในตนเองสูงกว่าเพศหญิง แต่ทั้งนี้ขึ้นกับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมด้วย

1.8 บุคลิกภาพของบุคคล ถ้าบุคคลเป็นคนเข้มแข็งก็จะรู้สึกว่าคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ

1.9 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ในบุคคลที่มีสถานะเศรษฐกิจดี จะมีความมั่นใจเนื่องจากไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น จึงประเมินว่าตนเองมีค่า ส่วนบุคคลที่สถานะทางเศรษฐกิจไม่ดีต้องพึ่งพาผู้อื่นก็จะประเมินตัวเองในทางลบ

1.10 พื้นฐานทางการศึกษา บุคคลที่มีการศึกษาสูง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจะสูงเนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้มีแนวทางการตัดสินใจ หรือเลือกปฏิบัติได้มากกว่าทำให้เกิดความมั่นใจหรือเลือกปฏิบัติได้มากกว่า ทำให้เกิดความมั่นใจเชื่อในการกระทำของตน เมื่อเผชิญความเครียดจะสามารถควบคุมตนและตัดสินใจได้จึงประเมินว่าตนเองมีค่า

2. ประเภทที่เป็นส่วนประกอบภายนอก ได้แก่

2.1 ความสัมพันธ์กับบิดามารดา ศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อเด็กในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง คือ สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาโดยอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมดังนี้ คือ

2.1.1 การที่บิดามารดายอมรับบุตรทั้งหมด หรือเก็บเกี่ยวทั้งหมดเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกและคุณค่าอย่างที่เป็นอยู่

2.1.2 การที่บิดามารดากำหนดขอบเขตการกระทำไว้อย่างชัดเจน และดูแลให้บุตรทำตาม ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย

2.1.3 การที่บิดามารดาให้ความนับถือ ให้ความเป็นอิสระแก่บุตรในขอบเขตการกระทำที่กำหนดให้และเน้นการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ สอดคล้องกับ โรบินและเม็กแนว (Rubin; & Mcneil. 1981: 317) กล่าวว่า ครอบครัวที่มี บิดามารดา มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความยืดหยุ่น มีความมั่นใจ ในตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรโดยการแสดงการยอมรับในตัวบุตร เน้นการใช้เหตุผล ให้ความรัก เอาใจใส่ กำหนดมาตรฐานและขอบเขตการกระทำไว้อย่างกว้างๆ ไม่ใช่อำนาจขู่บังคับ ตลอดจนให้ความสนใจต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่แวดล้อมตัวบุตร เช่น เพื่อน กิจกรรมที่บุตรกระทำ สิ่งเหล่านี้ทำให้มีลักษณะ เป็นคนยืดหยุ่น มีอารมณ์มั่นคง และมีการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2 สถาบันการศึกษาและการศึกษา สถาบันการศึกษาสามารถจัดสภาพแวดล้อมในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นต่อจากทางบ้าน ควรให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างอิสระไม่ขัดต่อระเบียบที่วางไว้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจตนเองสามารถเป็นที่พึ่งของตนได้ ครู อาจารย์เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองดัง

กูด (จกกลนี ด้อยเจริญ. 2540: 42; อ้างอิงจาก Good. 1973: 231) ศึกษาพบว่า ความสนใจและความเอาใจใส่ที่ครูอาจารย์มีต่อศิษย์ สามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อตนเองไปในทางที่ดีซึ่งมีผล ต่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.3 สถานภาพทางสังคมและกลุ่มเพื่อน บุคคลที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีแนวโน้มที่จะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มาจากฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำ นอกจากนี้ โรเซนเบิร์ก (Rosenberg. 1965: 158; อ้างอิงจาก สุพรรณิ จันทวิเศษ. 2539: 18) กล่าวว่า สังคมและกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง เนื่องจากความภาคภูมิใจ ในตนเองเกิดจากการรับรู้ในการเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านทักษะความสามารถ ความถนัด เนื่องจากตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่ม ดังนั้นการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนจะช่วยพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล บุคคลที่ไม่ได้รับการยอมรับ จากเพื่อน ไม่เป็นที่ประทับใจหรือไม่อยู่ในความสนใจของเพื่อน จะเกิดความรู้สึกว่าไม่มีใครชอบหรือ นับถือตนเองเลย และบุคคลที่เปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นแล้วมีความสำเร็จต่ำมีแนวโน้มว่าจะมีการ เห็นคุณค่าในตนเองน้อยเช่นกัน

2.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม กิจกรรมของผู้เรียนที่โรงเรียนได้จัดขึ้น ควรจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่อบอุ่นและเป็นกันเอง การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเมื่อทำถูกต้อง เหมาะสม ตลอดจนบุคลิกภาพของครู เช่น ลักษณะทางกายภาพ อารมณ์ ความสนใจผู้เรียน ความเชื่อและเจตคติของครูที่มีต่อผู้เรียน ล้วนมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน (Sarokon. 1986: 1 – 5) จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทั้งภายในและภายนอกล้วนส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เรียน การที่จะพัฒนา ปรับปรุงองค์ประกอบเพียงประการใดประการหนึ่ง เพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นนั้นอาจไม่เพียงพอ จึงควรได้มีการร่วมมือกันในการจัดองค์ประกอบต่างๆ เพื่อเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้มองเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อการประสบผลสำเร็จทางการเรียนรู้ การอยู่ในสังคมและการดำเนินชีวิตอย่างมีสุขในอนาคตต่อไป

มาสโลว์ (ชนิดา ราธิ. 2543: 13; อ้างอิงจาก Maslow. 1970: 45) ได้ให้ความหมายของชั้นความต้องการของมนุษย์ไว้ ดังนี้

1. ความต้องการพื้นฐาน (Basic Physical Needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เรื่องเพศ ซึ่งบุคคลทุกคนต้องได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นนี้ก่อน จึงจะเกิดความต้องการขั้นที่สูงกว่า

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการความปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงความมั่นคงในการประกอบอาชีพและการมีรายได้ด้วย

3. ความต้องการสัมพันธภาพ (Relation / Social Needs) เป็นความต้องการเพื่อน คนรัก คนที่ไว้ใจ

4. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Esteem Needs) เป็นความรู้สึกยอมรับในคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เคารพในตนเอง (Self – Respect) ซึ่งสิ่งเหล่านี้สำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ทุกคนยังต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการเป็นที่รักและได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ ต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ความต้องการเหล่านี้จะส่งผลต่อการประสบผลสำเร็จในชีวิต การทำงาน และการเลื่อนสถานภาพของแต่ละบุคคลด้วย

5. ความต้องการพัฒนาตนเอง (Self – Actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจและรู้จักตนเอง อยากรู้ความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง อยากรู้ว่าตนเองมีความสามารถแค่ไหนมีคุณสมบัติต่างๆ แคไหน อย่างไร และมีวิธีการอย่างไรบ้างที่จะนำมาใช้พัฒนาตนเอง บุคคลที่สามารถ พัฒนาจนถึงขั้นนี้จะเป็นบุคคลที่รับรู้เกี่ยวกับความจริง ความดีงาม ยอมรับตนเองและคนอื่นๆ เป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่ม ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลสามารถตระหนักในความเป็นมนุษย์และพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่

มาสโลว์ (Maslow, 1970: 45 – 46) ได้จัดลำดับของการเห็นคุณค่าในตนเองรองลงมาจากความต้องการพัฒนาตนเองซึ่งเป็นขั้นสูงสุด การเห็นคุณค่าในตนเองนั้น เกิดขึ้นจากการที่ผู้อื่นให้การยอมรับ โดยดูจากการตอบสนองของพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อนรุ่นเดียวกัน ซึ่งจะนำความเชี่ยวชาญหรือความสามารถบางอย่างของบุคคลนั้นมาพิจารณาด้วย การประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองจะอยู่ในลักษณะเจตคติหรือความเชื่อว่าตนจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ในการกระทำสิ่งต่างๆ ต้องใช้ความพยายามมากแค่ไหน รวมทั้งจะเสียใจหรือไม่ถ้าเกิดความล้มเหลวหากประเมินแล้วอยู่ในด้านบวก ก็จะเกิดความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตน มีความเข้มแข็งและความสามารถเพียงพอที่จะกระทำสิ่งต่างๆ รู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อโลก ถ้าหากไม่ได้รับการตอบสนอง จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกมีปมด้อย อ่อนแอ ช่วยตนเองไม่ได้ โดยปกติแล้วบุคคลทั่วไปต้องการที่จะมีความมั่นคง มีการประเมินคุณค่าในตนเองสูง นับถือและเห็นคุณค่าในตนเอง รวมทั้งได้รับการเห็นคุณค่าจากผู้อื่นด้วย มาสโลว์ แบ่งความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง การยอมรับนับถือและการประเมินค่าตนเอง ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้ ความต้องการมีความเข้มแข็ง (Strength) ความสำเร็จ (Achievement) ความเพียงพอ (Adequacy) ความเชี่ยวชาญและความสามารถ (Mastery and

Competence) ความเชื่อมั่น (Confidence) ความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตัวเอง (independence and freedom)

2. ประเภทที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการเห็นคุณค่าจากบุคคลอื่น เป็นความต้องการการมีชื่อเสียง เกียรติยศ ตำแหน่ง ความก้าวหน้าในชีวิต มีอำนาจเหนือผู้อื่น ได้รับการยอมรับ การให้ความสนใจและเห็นความสำคัญ มีศักดิ์ศรีหรือเป็นที่ชื่นชมของบุคคลอื่น

มาสโลว์ (Maslow, 1970: 45) ได้ให้ความหมายว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หากได้พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองขึ้นไปอีกจะเข้าสู่ขั้นบรรลุสัจจการแห่งตน ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามีความเข้มแข็ง มีความสามารถ มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อสังคม ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อยช่วยตนเองไม่ได้ รับรู้ตนเองในทางที่ไม่ดี คิดว่าตนเองไม่มีประโยชน์ สิ้นหวัง ประเมินตนเองต่ำกว่าผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น ๆ ด้วย

ทราฟ (ปรารธนา ช้อนแก้ว, 2542: 17 – 18; อ้างอิงจาก Taft, 1985) ได้ให้ความหมายถึงประเภทของการเห็นคุณค่าในตนเองว่ามี 2 ประเภท ดังนี้

1. การเห็นคุณค่าตนเองภายใน (Inner Self – Esteem) คือ การที่บุคคลมีความสามารถ มีสมรรถนะและกระทำในสิ่งที่ตนต้องต้องการ แล้วได้ผลตามที่ตนเองปรารถนา การเห็นคุณค่าในตนเองประเภทนี้ จะเกิดจากการกระทำกิจกรรมและกำลังความสามารถของบุคคลนั้นถ้าบุคคลรู้จักตนเองและประเมินตนเองจากการกระทำกิจกรรม ว่าตนเองประสบความสำเร็จโดยอาศัยความพยายาม หากเพียร สิ่งนี้จะเป็นพื้นฐานของคุณสมบัติแห่งตน (Self – Efficacy) และการเห็นคุณค่าในตนเองประเภทนี้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ต่างๆ ตั้งแต่ช่วงแรกของชีวิต

2. การเห็นคุณค่าในตนเองภายนอก (Functional Self – Esteem) การเห็นคุณค่าในตนเองประเภทนี้ เกิดขึ้นจากการประเมินสภาพการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ในชีวิต ดังนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองประเภทนี้ จึงเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทต่างๆ ในการดำรงชีวิตประจำวันและการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ ที่ตนเองเกี่ยวข้อง การเห็นคุณค่าในตนเองประเภทนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงไปได้ ขึ้นอยู่กับการคาดหวังต่อบทบาททางสังคมและความสามารถในการเผชิญปัญหา การเห็นคุณค่าในตนเองประเภทนี้มีความสำคัญต่อการเห็นคุณค่าในตนเองประเภทที่ 1 เพราะถ้าการเห็นคุณค่าในตนเองประเภทนี้ลดลง บุคคลจะแสดงออกถึงความหมดหวัง หมดแรง อ่อนล้า มีพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากเดิม

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของคุเปอร์สมิธเป็นแนวทางในการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองโดยสรุปได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบภายใน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สมรรถภาพความสามารถและผลงาน ภาพอารมณ์ความรู้สึก ปัญหาสุขภาพ ค่านิยมส่วนบุคคล การประเมินความสามารถของตนเอง สภาพสังคม บุคลิกภาพของบุคคล สถานภาพเศรษฐกิจและสังคม และพื้นฐานทางการศึกษา

2. องค์ประกอบภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ความสัมพันธ์กับครู และความพึงพอใจในสถานศึกษาและผลการเรียน และความสัมพันธ์ในฐานะของการเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อน

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต

2.2.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy)

การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรทางด้านจิตวิทยา ที่มีผลต่อความพยายามในการกระทำให้ตนเองประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ ดังนี้

ชัค (Schunk, 1983: 95) ได้ให้ความหมายว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถในการแสดงพฤติกรรมของตนเองว่าจะกระทำได้ดีเพียงใด และการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้มีผลต่อการเลือก การกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบากเพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ

แบนดูรา (Bandura, 1986: 391) ได้ให้ความหมายว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าสามารถที่จะทำพฤติกรรมบางอย่างในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงได้หรือไม่ซึ่งสภาพการณ์นั้น บางครั้งอาจจะมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจนมีความแปลกใหม่ ไม่สามารถที่จะทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ และสภาพการณ์เหล่านี้มักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดขึ้นได้

มากาเรต (Magaret, 1994: 194) ได้ให้ความหมายว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถที่บุคคลมีต่อตนเองในการแสดงพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้จะเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลด้วย

เบนสันและทิปปเพตส์ (Benson; & Tippetts, 1995: 612) ได้ให้ความหมายว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลว่าตนเองมีความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ประสบผลสำเร็จเพียงใด

กัสเกร (Guskey, 1997: 628) ได้ให้ความหมายว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นคุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลนั้นสามารถกระทำพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง การที่บุคคลพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า ตนมีความพยายามที่จะจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยการประเมินว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่ละสถานการณ์

2.2.2 การคาดหวังในความสามารถของตนเองและการคาดหวังในด้านผลของการกระทำ

แบนดูรา (Bandura. 1986) การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีผลต่อการตัดสินใจที่กระทำพฤติกรรมใดหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับ การคาดหวังของบุคคล 2 ประการ ดังนี้

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน (Efficacy Expectancy) เป็นการคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนว่าตนเองสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้หรือไม่ ในระดับใด
2. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Outcome Expectancy) เป็นการคาดหวังของบุคคลว่าเมื่อเขาพยายามทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับผลการกระทำใด

การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นการตัดสินว่า ตนจะใช้ความพยายามในการกระทำมากน้อยเพียงไร และเขาจะอดทนต่อการเผชิญกับอุปสรรค หรือประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจได้นานเท่าไร บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนสูง และคาดว่าถ้ากระทำพฤติกรรมแล้วจะได้รับผลที่เกิดจากการกระทำสูงด้วย บุคคลนั้นก็มีแนวโน้มที่จะใช้ความพยายามในการกระทำพฤติกรรมสูงด้วยในทางตรงข้าม บุคคลที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถต่ำ และความค่อนว่าถ้าตนกระทำพฤติกรรมแล้วจะได้รับผลจากการกระทำต่ำ เขาก็มีแนวโน้มที่จะไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

2.2.3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Source of Self-Efficacy Beliefs)

แบนดูรา (Bandura. 1986: 530) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีพื้นฐานหรือพัฒนามาจากปัจจัยหลัก 4 ปัจจัย ดังนี้

1. การกระทำที่ประสบความสำเร็จ เป็นแหล่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด การกระทำที่ประสบผลสำเร็จจะทำให้บุคคลประเมินความสามารถของตนเองสูงขึ้น ในขณะที่ความล้มเหลวจะทำให้บุคคลประเมินความสามารถของตนเองต่ำลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากความล้มเหลวเกิดขึ้นในช่วงแรก ๆ ของการปฏิบัติงาน บุคคลจะให้น้ำหนักกับประสบการณ์ใหม่มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับธรรมชาติ และความเข้มของการรับรู้ความสามารถเดิมที่มีอยู่ และหลังจากการรับรู้ความสามารถได้รับการพัฒนาโดยการประสบความสำเร็จบ่อย ๆ แล้ว ความล้มเหลวที่อาจจะมีขึ้นเป็นครั้งคราวก็จะมีผล หรือมีผลน้อยมากต่อการรับรู้ความสามารถของ

ตนเอง และการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองนี้ มีแนวโน้มที่จะแผ่ขยายไปยังสภาพการณ์เวลางาน หรือบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ (Bandura & Beyer. 1977: 125-139)

2. การได้เห็นตัวอย่างจากผู้อื่น การรับรู้ความสามารถของตนเองจะได้รับอิทธิพลมาจากการได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่นประสบความสำเร็จจากการกระทำพฤติกรรม การได้เห็นผู้อื่นกระทำพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันแล้วประสบผล ก็จะทำให้บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น และบุคคลนั้นจะต้องมีความสามารถในการทำกิจกรรมนั้นได้อยู่ก่อนแล้ว

3. การชักจูงด้วยวาจา เป็นการรับเอาคำแนะนำชักจูงของผู้อื่นมาเป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาความสามารถของตนเอง ทำให้บุคคลเกิดความมั่นใจว่าตนมีความสามารถที่จะทำงานได้สำเร็จ การพูดชักจูงจากผู้อื่นจะเป็นสิ่งช่วยให้บุคคลมีกำลังใจ มีความเชื่อมั่นในการกระทำพฤติกรรมต่างๆ มากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับบุคคลที่พูดชักจูงด้วยคือ บุคคลที่จะมีอิทธิพลต่อการพูดให้ผู้อื่นคล้อยตามนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกชักจูงให้ความเชื่อถือไว้วางใจ มีความสำคัญ หรือมีอิทธิพลต่อเขา

4. ความตื่นเต้นทางอารมณ์ บุคคลจะรับรู้ว่าคุณค่าตนเองตื่นเต้น มีความวิตกกังวล หรือความกลัวจากอาการกระตุ้นของร่างกาย ในสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมากมักจะทำให้การทำงานได้ผลไม่ดี หากบุคคลรับรู้ว่าคุณค่าตนมีความวิตกกังวลในระดับสูง บุคคลจะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำงานนั้นในระดับต่ำ

จะเห็นได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองสามารถเกิดขึ้นได้จากปัจจัยหลายประการที่กล่าวมาแล้ว แบนดูรา ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองอาจเกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งหรืออาจเกิดจากปัจจัยหลายประการมาผสมผสานกันก็ได้

2.2.4 กระบวนการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy Activate Process)

แบนดูรา (Bandura. 1977: 71-81) การรับรู้ความสามารถของตนเอง จะมีผลต่อกระบวนการ 4 อย่าง กระบวนการทั้ง 4 ประการนี้จะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลดังต่อไปนี้

1. กระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีผลต่อกระบวนการทางปัญญาหลายรูปแบบ พฤติกรรมของบุคคลส่วนมากมีจุดมุ่งหมายซึ่งถูกกำกับโดยการตั้งเป้าหมายไว้ล่วงหน้า การตั้งเป้าหมายของบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากการประเมินความสามารถของตนเอง คนที่มารู้ความสามารถของตนเองสูงจะตั้งเป้าหมายที่สูง และท้าทาย มีความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายมากกว่าคนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ และรูปแบบพฤติกรรมส่วนใหญ่มีกริเริ่มจากรูปแบบการคิด เป็นการคิดสร้างภาพการณ์ล่วงหน้า และยับยั้งทบทวน บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถสูงจะสร้างภาพแห่งความสำเร็จสิ่งนี้จะช่วยแนะนำทางและสนับสนุนการกระทำ ส่วนบุคคลที่สงสัยในความสามารถของตนเองจะสร้างภาพความล้มเหลวไว้ล่วงหน้า

กระบวนการคิดจึงทำให้บุคคลทำนายเหตุการณ์ และพัฒนาแนวทางที่จะควบคุมสิ่งที่จะมีผลต่อการดำรงชีวิตของตนเอง ในสภาพการณ์เรียนรู้ บุคคลมุ่งเน้นไปที่ความรู้ของตนที่จะแสดงความคิดเห็นเพื่อรวบรวมปัจจัยต่างๆ นำไปสู่การตรวจสอบ โดยบุคคลจะพิจารณาประเมินตนเองอีกครั้งจากผลการกระทำระยะสั้น และระยะยาว จุดจำเป็นปัจจัยต่าง ๆ ที่ถูกตรวจสอบและจำว่าตนเองจะทำงานให้ได้ดีอย่างไร

การเผชิญกับสภาพการณ์ที่มีความกดดัน อุปสรรค หรือความล้มเหลว บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำจะมีความคิดวิเคราะห์ที่เอาแน่นอนอะไรไม่ได้ เกิดความพึงพอใจตนเองในระดับต่ำ และคุณภาพการทำงานจะด้อยลง ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถสูงจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และใช้การคิดวิเคราะห์ที่ดีในการที่จะบรรลุผลสำเร็จ

2. กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีบทบาทสำคัญในการจูงใจตนเอง การจูงใจของบุคคลส่วนใหญ่อยู่ในรูปของกระบวนการคิด บุคคลจะมีการจูงใจตนเอง และชี้แนะการกระทำของตนเองโดยการคิดล่วงหน้า บุคคลจะสร้างความเชื่อจากการคิดว่าตนเองสามารถทำอะไรก็ได้ และมีความคาดหวังถึงผลของการกระทำ บุคคลจะตั้งเป้าหมายและวางแผนการกระทำของตนเอง รูปแบบการจูงใจทางความคิดมีลักษณะแตกต่างกัน 3 ลักษณะคือการระบุสาเหตุการคาดหวังผลและเห็นคุณค่า และการตั้งเป้าหมาย ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนจะมีบทบาทต่อการจูงใจทางความคิดทั้ง 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อการระบุสาเหตุ คนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะอ้างสาเหตุของความล้มเหลวของตนว่าเกิดจากการขาดความพยายามคนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ ก็อ้างสาเหตุของความล้มเหลวนั้นว่าเกิดจากตนเองไม่มีความสามารถจึงล้มเหลว การระบุอ้างสาเหตุนี้จะมีผลต่อการจูงใจ การกระทำ และปฏิกิริยาอารมณ์ โดยผ่านการรับรู้ความสามารถของตนเอง

2.2 การคาดหวังผล และเห็นคุณค่า แรงจูงใจจะถูกควบคุมโดยการคาดหวังผลจากการกระทำ แต่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมภายใต้ความเชื่อที่ว่าตนเองสามารถทำอะไรได้ และความเชื่อในผลที่เกิดจากการกระทำ อิทธิพลของการคาดหวังผล และเห็นคุณค่าจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมนั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนเอง

2.3 การตั้งเป้าหมาย บุคคลจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และประเมินผลป้อนกลับจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายจะทำให้แรงจูงใจเพิ่มขึ้นและมีระดับคงที่เป้าหมายต่างๆ จะมีอิทธิพลต่อบุคคลโดยผ่านกระบวนการภายในตนเองมากกว่าจะเป็นการควบคุมแรงจูงใจ และพฤติกรรมโดยตรง แรงจูงใจนั้นจะมีพื้นฐานมาจากการตั้งเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเปรียบเทียบทางปัญญา โดยการทำให้เกิดความพึงพอใจในตนเองจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ พฤติกรรม

ของบุคคลจะมีทิศทาง และสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ยังคงใช้ความพยายามต่อไปจนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย บุคคลจะพึงพอใจในตนเองในการบรรลุเป้าหมายที่มีคุณค่า และส่งเสริมให้ตนเองใช้ความพยายามมากขึ้นโดยความไม่พอใจกับการกระทำที่ต่ำกว่ามาตรฐาน แรงจูงใจจากเป้าหมาย หรือมาตรฐานส่วนบุคคลจะได้รับผลมาจากอิทธิพลในตนเอง 3 ประเภท ดังนี้ ความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการกระทำ การรับรู้ถึงความสามารถของตนเองที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และการปรับปรุงการตั้งเป้าหมายด้วยกระบวนการของตนเอง

3. กระบวนการทางความรู้สึก และอารมณ์ (Affective Process) การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีผลต่อความเครียด และความกดดันเมื่อบุคคลเผชิญกับสภาพการณ์ที่ลำบากมีอุปสรรคและจะมีผลต่อระดับแรงจูงใจ บุคคลที่เชื่อในความสามารถของตนเองจะสามารถควบคุมความเครียดที่จะทำให้เกิดความวิตกกังวลได้ แต่คนที่เชื่อว่าตนเองไม่มีความสามารถจะมีความวิตกกังวลสูง และมองว่าสภาพแวดล้อมที่เขายืนอยู่เต็มไปด้วยอันตราย และมีความวิตกกังวล กับสิ่งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ความวิตกกังวลไม่เพียงแต่ได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรม แต่ยังได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ความสามารถด้านการควบคุมความคิดที่รบกวนด้วย การรับรู้ความสามารถด้านควบคุมความคิดเป็นปัจจัยสำคัญที่จะควบคุมความคิดอันก่อให้เกิดความเครียด และความกดดันทั้งการรับรู้ความสามารถในการจัดการ และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมความคิดจึงทำงานร่วมกันที่จะช่วยลดความวิตกกังวล และพฤติกรรมหลีกเลี่ยง

4. กระบวนการเลือก (Selection Process) การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีผลต่อการเลือกกระทำพฤติกรรม โดยบุคคลจะเลือกกระทำในสถานการณ์ที่เขาเชื่อว่าเขาทำได้ และหลีกเลี่ยงสถานการณ์ หรือกิจกรรมที่บุคคลเชื่อว่าเกินความสามารถของตนเองที่จะทำได้ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะเลือกงานที่มีลักษณะท้าทาย ส่วนบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำจะทอดทิ้ง หลีกเลี่ยงงาน เป็นการปิดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง

ตามแนวทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองจะสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลได้ต้องผ่านกระบวนการทางปัญญาเสียก่อน และเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางปัญญาแล้วก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลตามการตัดสินใจความสามารถของตนเอง ซึ่งความสามารถ (Efficacy) นี้ต้องอาศัยทักษะผสมผสานร่วมกันทั้งทักษะทางปัญญา สังคม และพฤติกรรมซึ่งจะทำให้เกิดรูปแบบพฤติกรรมตามสถานการณ์เฉพาะนั้น ๆ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้จะไม่ได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับผลการตัดสินใจของบุคคลว่า เขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขามีอยู่ (Bandura. 1986: 533)

2.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการกระทำพฤติกรรม

การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีความสัมพันธ์กับการกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้นก็คือ หากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการกระทำพฤติกรรมนั้นสูง บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นสูงด้วย ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำ บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำ หรืออาจจะไม่กระทำพฤติกรรมนั้นเลยก็ได้

แบนดูรา (Bandura, 1986: 395-398) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า แม้การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม แต่ก็มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้อันได้แก่

1. ชาติสิ่งจูงใจ หรือถูกสถานการณ์ภายนอกบังคับให้กระทำ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงอาจจะไม่กระทำพฤติกรรมหากว่าชาติสิ่งจูงใจ หรือปัจจัยที่ไม่เอื้ออำนวยให้กระทำ หรือบุคคลไม่เต็มใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น
2. การตัดสินใจผลการกระทำที่ผิดพลาดไป นั่นก็คือ การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับผลการกระทำที่ตนเองจะได้รับจากการกระทำพฤติกรรมนั้นผิดพลาดไป ซึ่งทำให้บุคคลรู้สึกที่ไม่คุ้มค่าที่ตนจะกระทำพฤติกรรมนั้น
3. ความไม่ทันเหตุการณ์ในการประเมินความสามารถของตนเอง นั่นก็คือ เนื่องจากประสบการณ์ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ถ้าหากบุคคลไม่ได้ประเมินตนเองตลอดเวลา จะทำให้บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองผิดพลาดไป จะมีผลทำให้บุคคลไม่กระทำพฤติกรรม
4. บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในพฤติกรรมที่เป็นสภาพการณ์โดยภาพรวมสูง เขาอาจจะไม่กระทำพฤติกรรม เมื่อให้เขาทำพฤติกรรมที่เป็นทักษะย่อย ๆ ของสถานการณ์นั้น เพราะเห็นว่ามันไม่สำคัญ
5. การประเมินความสำคัญของทักษะย่อย ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการกระทำพฤติกรรมผิดพลาด นั่นก็คือ เขาคิดว่า เขาขาดทักษะหรือมีทักษะด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ เขาจึงไม่กระทำพฤติกรรมนั้น
6. เป้าหมายของการกระทำมีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน และเป้าหมายนั้นไม่สามารถปฏิบัติได้
7. การรู้จักตนเองที่ไม่ถูกต้อง บุคคลที่รู้จักตนเองไม่ถูกต้อง อาจเป็นผลมาจากการกระทำที่มีลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจน หรืออาจถูกบังคับให้กระทำ หรือได้ข้อมูลภายนอกมาอย่างไม่ถูกต้อง

2.2.6 การรับรู้ความสามารถตนเองในการใช้อินเทอร์เน็ต (Internet Self – efficacy)

แมททิวและโรเบิร์ต (Matthew and Robert. 2000: 25) พบว่าการรับรู้ความสามารถตนเองในการใช้อินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้อินเทอร์เน็ต (Internet Use) ประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตก่อนหน้า (Prior Internet Experience) และการคาดหวังผลที่จะได้รับ (Expected Positive Outcomes) แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเครียด (Stress) และการดูถูกตนเอง (Self-disparagement) Matthew and Robert ได้สรุปถึงปัจจัยหลักสำคัญที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถตนเองคือประสบการณ์ก่อนหน้า โดยผู้ที่มีการใช้เวลาการใช้น้อยกว่า 2 ปีมักมีการรับรู้ความสามารถตนเองต่ำกว่าผู้ที่ใช้นานกว่า

2.2.7 การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ลีและบอบโก (Lee; & Bobko 1994: 365) พบว่ามีวิธีการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ดังนี้

1. การวัดความเข้ม หรือความมั่นใจ (Self-Efficacy Strength) เป็นวิธีที่นำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด วิธีการวัดทำได้โดยการถามผู้ตอบว่า เขาสามารถปฏิบัติงานที่มีความยากของงานเพิ่มขึ้นได้เพียงใด ข้อคำถามมักมีลักษณะให้ประเมินความมั่นใจจาก ไม่มีความมั่นใจ (0) จนถึงมีความมั่นใจเต็มที่ (10) หรืออาจทำได้โดยให้มาตราส่วนแบบอื่นๆ ก็ได้ เช่น จาก 0% ถึง 100% เป็นต้น

2. การวัดระดับความยาก (Self-Efficacy Magnitude) เป็นวิธีที่นิยมนำมาใช้วัดการเรียนรู้ความสามารถของตนเองรองลงมา วิธีการวัดจะทำได้โดยการถามผู้ตอบว่า เขาสามารถปฏิบัติงานที่มีความยากขึ้นได้หรือไม่ ซึ่งข้อคำถามมักจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนชนิด ใช่/ไม่ใช่ คำตอบ "ใช่" จะมีคะแนน 1 คำตอบ "ไม่ใช่" จะมีคะแนน 0 ดังนั้น หากได้คะแนนสูงก็แสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง

3. การวัดแบบผสม คือ การวัดที่ใช้ทั้งความมั่นใจ และระดับความยาก โดยที่ ลี และ บอบโก พบว่า มีการวิจัยจำนวนหนึ่งที่ใช้การวัดแบบผสม โดยทั่วไป การวัดแบบผสมนี้จะใช้ข้อคำถามเดียวกัน คำตอบอาจแยกเป็น 2 ช่อง ช่องหนึ่งเป็นแบบ ใช่ / ไม่ใช่ อีกช่องหนึ่งจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า หรือใช้เป็นร้อยละ หรือการวัดอีกแบบหนึ่งคือ วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งระดับความยาก และความมั่นใจ โดยพิจารณาเป็นสเกลเดียว เช่น ข้อคำถามจะให้ประเมินจาก "ฉันไม่สามารถทำได้" (0) ถึง "ฉันมั่นใจว่าสามารถทำได้มากที่สุด" (100) การวัดแบบนี้ ลี และ บอบโก (Lee & Bobko. 1994: 365) พบว่า เป็นการวัดที่สอดคล้องกับแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura. 1986: 581) มากที่สุด

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองของ แบนดูรา (Bandura) ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้อินเทอร์เน็ต ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ

1. การกระทำที่ประสบความสำเร็จ เป็นแหล่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด การกระทำที่ประสบผลสำเร็จจะทำให้บุคคลประเมินความสามารถของตนเองสูงขึ้น ในขณะที่ความล้มเหลวจะทำให้บุคคลประเมินความสามารถของตนเองต่ำลง

2. การได้เห็นตัวอย่างจากผู้อื่น การรับรู้ความสามารถของตนเองจะได้รับอิทธิพลมาจากการได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่นประสบผลสำเร็จจากการกระทำพฤติกรรม การได้เห็นผู้อื่นกระทำพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันแล้วประสบผล ก็จะทำให้บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น และบุคคลนั้นจะต้องมีความสามารถในการทำกิจกรรมนั้นได้อยู่ก่อนแล้ว

3. การชักจูงด้วยวาจา เป็นการรับเอาคำแนะนำชักจูงของผู้อื่นมาเป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาความสามารถของตนเอง ทำให้บุคคลเกิดความมั่นใจว่าตนมีความสามารถที่จะทำงานได้สำเร็จ

4. ความตื่นเต็นทางอารมณ์ บุคคลจะรับรู้ว่าตนเองตื่นเต็น มีความวิตกกังวล หรือความกลัวจากอาการกระตุ้นของร่างกาย ในสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมากมักจะทำให้การทำงานได้ผลไม่ดี หากบุคคลรับรู้ว่ามีวิตกกังวลในระดับสูง บุคคลจะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำงานนั้นในระดับต่ำ

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคม

2.3.1 ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม

คาฟแลน คัสเซล และ กอร์ (Kaplan, Cassel, & Gore 1979: 50-51) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมไว้ 2 แนวคิด คือ แนวคิดแรกหมายถึง ความพอใจต่อความจำเป็นพื้นฐานทางสังคม อันได้แก่ การได้รับการยกย่องนับถือ การยอมรับ การได้รับความเห็นใจ และความช่วยเหลือโดยการติดต่อสัมพันธ์กับคนในกลุ่มสังคม ส่วนแนวคิดที่สองหมายถึง ความสัมพันธ์ที่มีอยู่หรือขาดหายไป ซึ่งบุคคลสามารถรับรู้ได้จากกลุ่มสังคมที่ให้การสนับสนุน หรือจากบุคคลที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น

โทล (Thoits. 1982: 145-159) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นการที่บุคคลในเครือข่ายของสังคมได้รับการช่วยเหลือด้านอารมณ์และสังคม สิ่งของและข้อมูลซึ่งการสนับสนุนนี้จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญและตอบสนองต่อความเจ็บป่วยและความเครียดได้

เพ็นเดอร์ (Pender. 1987: 396) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคมหมายถึง ความรู้สึกเป็นเจ้าของ การได้รับการยอมรับ การเป็นที่รักและนับถือ รวมทั้งการมีคุณค่าเป็นที่

ต้องการสำหรับบุคคลอื่น โดยได้รับจากกลุ่มบุคคลในระบบของสังคมนั้น เป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านจิตใจ วัตถุข่าวสาร คำแนะนำ ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ไวน์ (กฤติยาพร ไยโนนตาล. 2542: 51; อ้างอิงจาก Weiss. 1974: 234) ได้ให้ความหมายว่าเป็นความรู้สึกอึดใจ หรือพึงพอใจต่อความต้องการ ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ทางบุคคล ในสังคมที่ประกอบด้วย ความผูกพันใกล้ชิดสนิทสนม การเข้าร่วมในสังคม การได้มีโอกาสเลี้ยงดูผู้สูงอายุ ผู้อ่อนแอกว่า การส่งเสริมให้รู้สึกถึงคุณค่าแห่งตน การพึ่งพากันและกัน และการให้คำแนะนำ

คาลน์ (Kahn. 1979: 85) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปฏิสัมพันธ์อย่างมีจุดมุ่งหมายระหว่างบุคคล ทำให้เกิดความผูกพันในแง่ดีจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในด้านเงินทองสิ่งของหรืออื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจเกิดขึ้นเพียงอย่างเดียวหรือมากกว่าหนึ่งอย่าง

เฮาส์ (สรศักดิ์ภรณ์ ดวงคำสวัสดิ์. 2539: 29 – 35; อ้างอิงจาก House. 1985: 513) ได้ให้ความหมายว่า แรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึง สิ่งที่ได้รับได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในด้านความช่วยเหลือทางด้านข้อมูล ข่าวสาร วัตถุสิ่งของ หรือการสนับสนุนทางสังคมจากผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือกลุ่มคนและเป็นผลให้ผู้รับได้ปฏิบัติหรือแสดงออกทางพฤติกรรมไปในทางที่ผู้รับต้องการ ในที่นี้หมายถึงการได้รับการสนับสนุนทางสังคมน่าจะส่งผลให้เกิดการปรับตัวที่ดี

ทิลเดน (Tilden. 1985: 200) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจต่อความจำเป็นพื้นฐานทางสังคมของบุคคล ซึ่งได้แก่ การได้รับการยอมรับความนับถือ ความปลอดภัย ความเห็นใจ ตลอดจนการได้รับวัตถุต่างๆ เช่น สิ่งของ เงินทอง เครื่องมือหรือข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

เซฟเฟอร์และคณะ (Tilden. 1985: 201; อ้างอิงจาก Schaefer; et.al. 1981: 245) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นสิ่งที่ประคับประคองจิตใจของบุคคลในสังคม เมื่อบุคคลนั้นเผชิญกับความเครียดในชีวิต ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การสนับสนุนทางด้านวัตถุสิ่งของและการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร

ดวงเดือน มูลประดับ (2541: 42) ได้ให้ความหมายว่า แรงสนับสนุนทางสังคม เป็นความช่วยเหลือประคับประคองจากบุคคลอื่นทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม วัตถุสิ่งของ การเงิน ข้อมูลจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งมีผลต่อการลดระดับความเครียดและวิกฤตการณ์ในชีวิตได้ ทำให้บุคคลเกิดความมั่นคงทางอารมณ์ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

2.3.2 ความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคม

บารร่าและเอินลีย์ (Barrera; & Ainley. 1983: 133 -143) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคม จะช่วยให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลในด้านเงิน วัสดุอื่น ๆ ที่อยู่อาศัย และการให้ปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่

1. ให้ความช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพ ให้การประคับประคองและสนับสนุนด้านจิตใจ ทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม มีความอบอุ่น รู้สึกมีคนอื่นห่วงใย และเอาใจใส่
2. ให้คำแนะนำ ข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์
3. ให้ข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่ได้กระทำ เพื่อให้บุคคลได้ปรับปรุงแก้ไข หรือได้ร่าเริงใจในสิ่งที่ได้ทำแล้วและเสริมสร้างโอกาสให้บุคคลมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ

ลายเบอร์แมน (Lieberman. 1986: 461-465) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคม มีผลต่อการลดอุบัติเหตุ การเกิดเหตุการณ์เครียดในชีวิต ทำให้สามารถปรับและเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของบุคคลต่อภาวะเครียด และสามารถลดระดับความรุนแรงของภาวะเครียด นอกจากนั้นยังสามารถเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรุนแรงของภาวะเครียด กับระดับการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของบุคคลซึ่งสามารถส่งเสริมการเผชิญภาวะเครียดของบุคคล และในทำนองเดียวกัน ก็สามารถลดความรุนแรงจากผลกระทบของภาวะเครียด หรือสามารถดูดซับผลกระทบที่เกิดจากภาวะเครียด สามารถเปลี่ยนแปลงความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งถูกทำลายลงจากเหตุการณ์เครียดที่เกิดขึ้น และการสนับสนุนทางสังคมนี้มีผลโดยตรงต่อการปรับตัวของบุคคล

เพ็นเดอร์ (Pender. 1987: 396) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคมจะส่งเสริมการเจริญเติบโต และการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย เป็นการเพิ่มคุณค่าของตนเอง ทำให้มีอารมณ์มั่นคง และมีความสุขในชีวิต ลดความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต เป็นการดำรงไว้ซึ่งสุขภาพมีการป้องกัน ยืนยัน รับรอง หรือทำให้เกิดความมั่นใจและคาดการณ์การกระทำของบุคคลนั้นว่าเป็นที่ต้องการของสังคม และแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นกันชน หรือเบาะรองรับเหตุการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตในชีวิต

2.3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคม

บุญเยี่ยม ตระกูลวงษ์ (2528: 584) ได้ให้ความหมายถึงหลักการสำคัญของการสนับสนุนทางสังคมประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. จะต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ให้และผู้รับการสนับสนุนทางสังคม
2. ลักษณะของการติดต่อสื่อสารนั้นจะต้องประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลข่าวสารมีลักษณะที่ผู้รับเชื่อว่ามีคนสนใจเอาใจใส่ มีความรักความหวังดีต่อตนอย่างจริงจัง

2.2 ข้อมูลข่าวสารมีลักษณะที่ผู้รับรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับในสังคม

2.3 ข้อมูลข่าวสารมีลักษณะที่ผู้รับเชื่อว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้

3. ปัจจัยนำเข้าของการสนับสนุนทางสังคมอาจอยู่ในรูปของข้อมูลข่าวสาร วัสดุสิ่งของหรือทางด้านจิตใจ

4. จะต้องช่วยให้ผู้รับได้บรรลุถึงจุดหมายที่ต้องการ คือการมีสุขภาพดี

2.3.4 ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม

นักวิจัยได้ศึกษาประเภทของการสนับสนุนทางสังคมไว้มีความแตกต่างกัน ดังนี้

ไวน์ (Weiss, 1974: 130) ได้ให้ความหมายถึงชนิดของการสนับสนุนทางสังคมว่ามี 6 ชนิด คือ

1. การได้รับความผูกพันใกล้ชิดสนิทสนม (Attachment) เป็นสัมพันธภาพแห่งความใกล้ชิดที่ทำให้รู้สึกว่าเป็นที่รักและได้รับความดูแลเอาใจใส่ ซึ่งมักจะได้รับจากบุคคลใกล้ชิดเช่น คู่สมรส เพื่อน สมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ถ้าบุคคลขาดการสนับสนุนชนิดนี้ จะมีความรู้สึกถูกแยกจากอารมณ์ (Emotion Isolation) หรือรู้สึกเดียวดาย (Loneliness)

2. การได้มีโอกาสเลี้ยงดูผู้อื่น (Opportunity of Nurture) หมายถึง การที่บุคคลมีความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูหรือช่วยเหลือบุคคลอื่นและพึ่งพาผู้อื่นได้ ถ้าขาดการสนับสนุนชนิดนี้ จะทำให้บุคคลรู้สึกว่าชีวิตนี้ไร้ค่า (Meaningless in Life)

3. การมีส่วนร่วมในสังคม หรือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Social Integration) หมายถึง การมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ทำให้มีการแข่งขัน แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีความห่วงใยเข้าใจซึ่งกันและกัน ถ้าขาดการสนับสนุนชนิดนี้จะทำให้บุคคลรู้สึกถูกแยกออกจากสังคม

4. การได้รับกำลังใจว่าเป็นผู้มีคุณค่า (Reassurancal of Worth) หมายถึง การที่บุคคลได้รับการเคารพยกย่อง และการชื่นชมที่สามารถแสดงบทบาททางสังคม อันเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในครอบครัวและสังคม ถ้าขาดการสนับสนุนชนิดนี้จะทำให้บุคคลรู้สึกขาดความเชื่อมั่นหรือความไร้ประโยชน์ (Uselessness)

5. ความเชื่อมั่นในความเป็นมิตรที่ดี (Sense of Reliable Alliance) การสนับสนุนชนิดนี้จะได้มาจากครอบครัว หรือเครือญาติ ซึ่งมีความคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือห่วงใยซึ่งกันและกัน ถ้าขาดจะทำให้บุคคลรู้สึกว้าว้าความมั่นคงและถูกทอดทิ้ง (Sense of Vulnerability and Abandonment)

6. การได้รับคำชี้แนะ (The Obtaining of Guidance) หมายถึง การได้รับความช่วยเหลือทางอารมณ์ ข้อมูลข่าวสาร จากบุคคลที่ตนศรัทธาและเชื่อมั่น ในช่วงที่บุคคลเผชิญกับความเครียดหรือภาวะวิกฤต ถ้าขาดการสนับสนุนชนิดนี้จะทำให้บุคคลรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง (Hopelessness or despair)

ก๊อบบ์ (Cobb, 1976: 301) แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional Support) คือ การให้ความรักและการดูแลเอาใจใส่ ซึ่งมักจะได้จากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และความผูกพันที่ลึกซึ้งต่อกัน
2. การสนับสนุนทางด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า (Esteem Support) เป็นข้อมูลที่บอกทุกคนให้ทราบว่า บุคคลนั้นมีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น
3. การสนับสนุนทางด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Network Support or Socially Support) เป็นข้อมูลที่ทำให้บุคคลรับรู้ตัวตนเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทางสังคม และมีความผูกพันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

คาฟแลน คัสเซล และ กอร์ (Kaplan, Cassel, & Gore, 1979: 50-51) ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. การสนับสนุนทางสังคมที่เป็นรูปธรรม (Tangible Support) ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการช่วยเหลือด้านการเงินหรือการช่วยเหลือด้านร่างกาย
2. การสนับสนุนทางสังคมที่เป็นนามธรรม (Intangible Support) อยู่ในรูปของการให้กำลังใจ ความรัก และความอบอุ่นทางอารมณ์

เชฟเฟอร์และคณะ (Schaefer, et al. 1981: 245) ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ หมายถึง ความผูกพัน ความอบอุ่นใจ และความรู้สึกเชื่อมั่นไว้วางใจ
2. การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การแนะนำในการแก้ปัญหา หรือการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล
3. การสนับสนุนด้านสิ่งของ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือในด้านสิ่งของ เงินทองหรือบริการ

เจคอบสัน (Jacobson. 1981: 47-57) แบ่งการสนับสนุนทางสังคมเป็น 3 ชนิด คือ

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional support) หมายถึง พฤติกรรมที่ทำให้รู้สึกสบายใจ และเชื่อว่ามีบุคคลยกย่อง เคารพนับถือ รัก หรือพฤติกรรมอื่น ๆ ซึ่งแสดงถึงความเอาใจใส่และมั่นใจ
2. การสนับสนุนทางด้านสติปัญญา (Cognitive support) หมายถึง ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร คำแนะนำที่จะช่วยให้บุคคลเข้าใจสิ่งต่าง ๆ และสามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลง
3. การสนับสนุนทางด้านสิ่งของ (Materials support) หมายถึง สิ่งของและบริการต่าง ๆ ที่ช่วยแก้ปัญหาบางอย่างได้

โทส (Thoits. 1982: 147) ได้แบ่งชนิดของการสนับสนุนทางสังคมตามลักษณะความจำเป็นพื้นฐานทางสังคม (Basic Social Needs) ไว้เป็น 2 ด้าน คือ

1. การช่วยเหลือด้านอารมณ์และสังคม (Social Emotion Needs) ได้แก่ การได้รับความรัก ความใกล้ชิดสนิทสนม ความผูกพันได้รับการดูแลเอาใจใส่ การได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่ามีความรู้สึกแห่งการเป็นเจ้าของ สังคมส่วนรวม ตลอดจนมีความรู้สึกปลอดภัย
2. การช่วยเหลือด้านสิ่งของและแรงงาน (Instrumental Aid) ได้แก่ การได้รับคำแนะนำด้านข่าวสาร ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนความช่วยเหลือด้านสิ่งของแรงงาน และเงินทอง

ทิลเดน (Tilden. 1985: 201-211) ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional support) เป็นความรู้สึกใกล้ชิด ผูกพันรักใคร่และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ตลอดจนรู้สึกไว้นั่นเชื่อใจและไว้วางใจ
2. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational support) เป็นการให้คำปรึกษาด้านข้อมูลข่าวสารในการแก้ปัญหา ให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือการกระทำของบุคคล
3. การสนับสนุนด้านสิ่งของ (Tangible support) เป็นการช่วยเหลือด้านการให้สิ่งของเงินทอง หรือบริการ

เฮาส์ (House. 1985: 25) ได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมในการให้การสนับสนุนทางสังคมเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) Emotional Support คือ การสนับสนุนทางอารมณ์ เช่น การให้ความพอใจ การยอมรับนับถือ การแสดงถึงความห่วงใย
- 2) Appraisal Support คือ การสนับสนุนด้านการให้การประเมินผล เช่น การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feed Back) การเห็นพ้องหรือให้รับรอง (Affirmation) ผลการปฏิบัติหรือการบอกให้ทราบผลถึงผลดี ที่ผู้รับได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้น

3) Information Support คือ การให้การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้คำแนะนำ (Suggestion) การตักเตือน การให้คำปรึกษา (Advice) และการให้ข่าวสารรูปแบบต่าง ๆ

4) Instrumental Support คือ การให้การสนับสนุนทางด้านเครื่องมือ เช่น แรงงาน เงิน เวลา เป็นต้น

เพ็นเดอร์ (Pender, 1987: 257) แบ่งชนิดของการสนับสนุนทางด้านสังคมออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional support) เป็นการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการมีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นการช่วยในสภาวะซึมเศร้า

2. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational support) เป็นการช่วยเหลือบุคคลให้เกิดความเข้าใจว่าควรทำอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

3. การช่วยเหลือด้านทรัพยากร (Instrumental aid) เป็นการให้ความช่วยเหลือในเรื่องงาน เช่น ช่วยเตรียมอาหาร หรือช่วยดูแลลูก เพื่อให้มารดาได้มีเวลาในการทำกิจกรรมในการพักผ่อนหย่อนใจ

4. การยอมรับ (Affirmation) การยอมรับช่วยให้บุคคลแต่ละคนเข้าใจภาวะและศักยภาพที่เป็นจริงของตนเอง

สมจิต หนูเจริญกุล (2536: 13) ได้แบ่งชนิดของการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. การช่วยเหลือโดยการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับโรค และการรักษา ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา และให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความประพฤติและปฏิบัติของบุคคล

2. การให้ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ ได้แก่ การให้ความสำคัญ การให้ความมั่นใจความรู้สึกที่สามารถจะพึ่งพา และไว้วางใจผู้อื่น ซึ่งทำให้เขารู้สึกว่าได้รับความเอาใจใส่หรือได้รับความรัก

3. การให้ความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม คือ การให้ความช่วยเหลือโดยตรงหรือการให้สิ่งของหรือการให้บริการ

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง เป็นการได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคล ในการกระทำต่างๆ ทั้งในด้านของการสนับสนุนด้านสิ่งของ ทรัพยากรเงินทอง เครื่องไม้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ หรือการสนับสนุนในด้านของจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรัก ความเชื่อใจ ความเอาใจใส่ ความเห็นอกเห็นใจ หรือแม้กระทั่งในด้านข้อมูลข่าวสาร วิชาความรู้ด้วยก็ตาม ซึ่งมีเป็นส่วนสำคัญและมีผลต่อพฤติกรรมและการกระทำของบุคคลนั้น ๆ

2.3.5 แหล่งของการสนับสนุนทางสังคม

โดยปกติกลุ่มสังคม จัดแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท คือ กลุ่มปฐมภูมิและกลุ่มทุติยภูมิ กลุ่มปฐมภูมิเป็นกลุ่มที่มีความสนิทสนมและมีสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกเป็น

การส่วนตัวสูง กลุ่มนี้ได้แก่ ครอบครัว ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน ส่วนกลุ่มทฤษฎีภูมิเป็นกลุ่มสังคมที่มีความสัมพันธ์ตามแผนและกฎเกณฑ์ที่วางไว้ มีอิทธิพลเป็นตัวกำหนดบรรทัดฐานของบุคคลในสังคม กลุ่มนี้ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน กลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มสังคมอื่นๆ ซึ่งในระบบแรงสนับสนุนทางสังคมถือว่ามี การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

กอทเทียบ (Gottlieb, 1985: 5 – 12) ได้แบ่งระดับ แรงสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3

ระดับ คือ

1. ระดับกว้าง (Macro level) เป็นการพิจารณาถึงการเข้าร่วม หรือการมีส่วนร่วมในสังคม อาจวัดได้จากความสัมพันธ์กับสถาบันในสังคม การเข้าร่วมกับกลุ่มต่างๆ ด้วยความสมัครใจและการดำเนินวิถีชีวิตอย่างไม่เป็นทางการในสังคม เช่น การเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในสังคม ชุมชนที่เขาอาศัยอยู่ อาทิ กลุ่มแม่บ้านเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กลุ่มหนุ่มสาวพัฒนาหมู่บ้าน กลุ่มต้านภัยเอดส์ กลุ่มเลี้ยงสัตว์ปีก กลุ่มจักสาน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เป็นต้น

2. ระดับกลุ่มเครือข่าย (Mezzo level) เป็นการมองที่โครงสร้าง และหน้าที่ของเครือข่ายสังคม ด้วยการพิจารณาจากกลุ่มบุคคลที่มีสัมพันธภาพอย่างสม่ำเสมอ เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มบุคคลใกล้ชิดในสังคมเสมือนญาติ ชนิดของการสนับสนุนในระดับนี้ ได้แก่ การให้คำแนะนำ การช่วยเหลือด้านวัสดุสิ่งของ ความเป็นมิตร การสนับสนุนทางอารมณ์ และการยกย่อง

3. ระดับแคบ หรือระดับเล็ก (Micro level) เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากที่สุด ทั้งนี้มีความเชื่อกันว่าคุณภาพของความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์มากในเชิงปริมาณ คือ ขนาด จำนวน และความถี่ของความสัมพันธ์ หรือโครงสร้างของเครือข่าย ในการสนับสนุนในระดับนี้ได้แก่ สามี ภรรยา และสมาชิกในครอบครัวซึ่งมีความใกล้ชิดทางอารมณ์ การสนับสนุนทางจิตใจ และแสดงความรักและห่วงใย (Affective support)

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า แหล่งของแรงสนับสนุนทางสังคมนั้นมีทั้งแหล่งปฐมภูมิ และแหล่งทุติยภูมิ แรงสนับสนุนจากแหล่งปฐมภูมิ ได้แก่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง ซึ่งมีความสำคัญต่อการปรับตัวของนิสิตเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะแรงสนับสนุนทางอารมณ์ จากครอบครัว ส่วนแรงสนับสนุนทางสังคมจากแหล่งทุติยภูมิถือว่าเป็นต่อก่อการปรับตัว ได้แก่ เพื่อนร่วมศึกษา สถานที่ศึกษา เวลา ซึ่งมีความสำคัญในการสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร และความเกี่ยวข้องกับการปรับตัว

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต

เจตคติ เป็นคำศัพท์บัญญัติ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Aptus แปลว่า ไหม้เสียง เหมาะสม (Webster's Third New International Dictionary of The English Language, 1993: 141) คำว่า เจตคติ นั้น มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน และยังไม่เป็นที่ยอมรับตรงกันในกลุ่มนักจิตวิทยา หรือในกลุ่มผู้ที่ศึกษาเจตคติดังนั้น แต่ละกลุ่มก็ให้ความหมายไป

ตามความเชื่อของตน (วรรณดี แสงประทีปทอง. 2544: 6) คำว่า เจตคติ บางครั้งจะใช้คำว่า ทศนคติ ซึ่งทั้งสองคำมีความหมายเดียวกัน

2.4.1 ความหมายของเจตคติ

สุชา จันทน์อม (2536: 242) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความรู้สึก ทำทีของบุคคลที่มีบุคคล วัตถุสิ่งของหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นไปในทำนองพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

รัญจวน คำศิริพิทักษ์ (2538: 240) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความรู้สึกทางบวกหรือลบของบุคคลที่มีต่อคน วัตถุ สิ่งของ มโนคติ หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากการเรียนรู้ หากมีสิ่งเร้าที่เหมาะสม

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 106) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศหนึ่งซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือต่อต้านก็ได้

รพีพรรณ สุฐาปัญญากุล (2541: 34) กล่าวถึง ความหมายของเจตคติว่าหมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อของนักเรียนที่มีต่อประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ไม่ว่าจะเป็นครู เพื่อน วิชาที่เรียน สภาพที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน และที่บ้านซึ่งส่งผลให้แสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือ

1. เจตคติที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย สนใจ มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับในความสามารรถ และพฤติกรรมของครู เห็นคุณค่าของการศึกษา
2. เจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของการติไม่เห็นด้วย ไม่สนใจ ขาดเรียนบ่อยๆ ไม่ชอบ และไม่ยอมรับความสามารถและพฤติกรรมของครู ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541: 246) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติเป็นอักษณาสัย (Disposition) หรือความโน้มเอียงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด (Ideas) เจตคติอาจจะเป็นบวกหรือลบถ้าบุคคลมีเจตคติในทางบวกต่อสิ่งใดก็มักจะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญต่อสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติในทางลบก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2542: 2) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นพฤติกรรมหรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งในทางสังคม รวมทั้งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้าหรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

อดุลย์ จาตุรงคกุล (2543: 191) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึงความรู้สึกนึกคิด ทำที่ความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์แล้วพร้อมที่จะแสดงออกมา อาจจะเป็นทางบวกหรือทางลบหรือเป็นกลางอย่างใดอย่างหนึ่ง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 44-45) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง 1) ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ความรู้สึกแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจเห็นด้วย ชอบ และสนับสนุน ความรู้สึกในทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน ความรู้สึกที่เป็นกลาง คือ ไม่มีความรู้สึกใด 2) บุคคลจะแสดงความรู้สึกออกทางด้านพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมภายนอกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ มีการกล่าวสนับสนุน ทำทงหน้าตาบอกความพึงพอใจ พฤติกรรมภายในเป็นพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ ชอบหรือไม่ชอบก็ไม่แสดงออก หรือความรู้สึกที่เป็นกลาง

สมนึก โรจน์มงคลรัตน์ (2549: 17) ได้สรุปความหมายของเจตคติไว้ว่าเจตคติ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ของนักเรียนทั้งในด้านเนื้อหาวิชา และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งส่งผลให้แสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือ

1. เจตคติในทางบวก หรือเจตคติที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกมาในลักษณะของการชอบ ความพึงพอใจ เห็นด้วย สนใจในการเรียน มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับในพฤติกรรมและความสามารถของครูผู้สอน เห็นคุณค่าของการศึกษา

2. เจตคติในทางลบ หรือเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ซึ่งนักเรียนจะแสดงออกมาในลักษณะของการไม่ชอบ ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่สนใจในการเรียน ขาดเรียนบ่อยๆ ไม่ยอมรับในพฤติกรรมและความสามารถของครูผู้สอน ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วแสดงพฤติกรรมออกมาได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ตามประสบการณ์ที่ได้รับในขณะนั้นดังนั้นเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต จึงหมายถึง ความเข้าใจ เห็นคุณค่าของการใช้อินเทอร์เน็ตอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ แล้วพร้อมที่จะแสดงออกมาในรูปของการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และมีคุณธรรม มีจิตสำนึก และมีความรับผิดชอบ

2.4.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

อุทุมพร จามรมาน (2534: 246-247) ได้จำแนกแนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติสามารถสรุปได้ว่ามีดังนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบเดียว แนวคิดนี้ให้หมายความว่าเจตคติมีมิติเดียวเป็นความรู้สึกที่สะท้อนถึงความชอบหรือไม่ชอบในสิ่งนั้น (บุคคล วัตถุ สัตว์ ปรากฏการณ์)

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ 2 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบด้านปัญญากับองค์ประกอบด้านความรู้สึก องค์ประกอบด้านปัญญามีความหมายถึง กลุ่มของความเชื่อที่บุคคลมีต่อเป้าหมายซึ่งจะเป็นตัวเสริม หรือขัดขวางการบรรลุถึงผลของเจตคติของบุคคล ส่วนองค์ประกอบด้านความรู้สึกหมายถึงความรู้สึกที่บุคคลถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้า

3. แนวคิดที่เกี่ยวกับ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านปัญญา องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมโดยที่องค์ประกอบแต่ละด้านมีความหมาย ดังนี้

3.1 องค์ประกอบด้านปัญญา หมายถึง ความรู้ ความเชื่อ ความคิด ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายหรือที่หมาย

3.2 องค์ประกอบด้านความรู้สึก หมายถึงความรู้สึกชอบ ไม่ชอบต่อเป้าหมายความรู้สึกดังกล่าวมีทิศทาง (บวกหรือลบ) และสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านปัญญานั้นคือ เช่น ถ้าเขามีความเชื่อว่าสิ่งนั้นดี ให้คุณ เขาก็มีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น

3.3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรม หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลพร้อมที่จะแสดงกิริยาหรือปฏิบัติการต่อที่หมายหรือแสดงท่าทีที่จะกระทำออกมา

บิงอร์ ศรีดำ (2543: 38) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลปกติจะต้องประกอบด้วยอาการครบ 32 ประการ เช่นด้านกับรูปสามเหลี่ยมต้องประกอบด้วย 3 ด้าน สำหรับเจตคติ มีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ ซึ่งประกอบกันเป็นเจตคติของบุคคล

1. ด้านความรู้สึก การที่บุคคลจะมีเจตคติอย่างไร เช่น ชอบหรือไม่ชอบอะไรก็ตามขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ ความรู้สึก เพราะความรู้สึกจะบ่งชี้ว่าชอบหรือไม่ชอบ เช่น ความรู้สึกชอบเป็นครูหรือไม่ชอบเป็นครู เป็นต้น

2. ด้านความรู้ บุคคลจะมีเจตคติอย่างไรต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ที่เคยรู้จักหรือเคยรับรู้มาก่อน มิฉะนั้นบุคคลไม่อาจกำหนดความรู้สึก หรือทำที่ว่าชอบหรือไม่ชอบได้ เช่น บุคคลที่บอกว่าชอบเป็นครูหรือไม่ชอบเป็นครูนั้น จะต้องทราบเสียก่อนว่าครูมีบทบาทอย่างไร มีรายได้เท่าใด และจะก้าวหน้าเพียงใด มิฉะนั้นไม่อาจบอกถึงเจตคติของตนได้

3. ด้านพฤติกรรม บุคคลจะมีเจตคติอย่างไรให้สังเกตจากการกระทำหรือพฤติกรรมถึงแม้ว่าพฤติกรรมจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของเจตคติ แต่ยังมีความสำคัญน้อยกว่าความรู้สึกเช่น ยกมือไหว้หรือกล่าวคำว่าสวัสดี แต่ในความรู้สึกจริง ๆ นั้น อาจมิได้เลื่อมใสศรัทธาเลยก็ได้

2.4.3 คุณลักษณะของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 249-250) ได้อธิบายคุณลักษณะของเจตคติไว้ว่า ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว บุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่ามีประสบการณ์ที่เหมือนกันก็จะมีเจตคติที่แตกต่างกันไปด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. เจตคติเป็นการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมความพร้อมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคล ที่จะชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ และจะเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ด้วย เป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยจะได้ และบางครั้งไม่ค่อยมีเหตุผล

3. เจตคติมีทิศทางของการประเมิน ทิศทางของการประเมินคือลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกหรือการประเมินว่าชอบ พอใจ เห็นด้วย ก็คือเป็นทิศทางในทางที่ดี เรียกว่า เป็นทิศทางในทางบวก และถ้าการประเมินออกมาในทางไม่ดี เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจก็มีทิศทางในทางลบ เจตคติทางลบไม่ได้หมายความว่ามีความไม่ควรมีเจตคตินั้น แต่เป็นเพียงความรู้สึกในทางไม่ดี

4. เจตคติมีความเข้ม คือมีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมากหรือไม่เห็นด้วยอย่างมาก ก็แสดงว่ามีความเข้มสูง ถ้าไม่ชอบเลยหรือเกลียดที่สุด ก็แสดงมีความเข้มสูงไปอีกทางหนึ่ง

5. เจตคติมีความคงทน เจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่นและมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคนนั้น การยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งใด ทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก

6. เจตคติมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายใน เป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งหากไม่ได้แสดงออก ก็ไม่สามารถจะรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไรในเรื่องนั้นเจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายนอกจะแสดงออก เนื่องจากถูกกระตุ้น และการกระตุ้นนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย เช่น บุคคลแสดงความไม่ชอบด้วยการดูต่ำคนอื่น นอกจากไม่ชอบคนนั้นแล้วอาจจะเป็นเพราะถูกทำร้ายก่อน

7. เจตคติจะต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้น แต่ก็ไม่จำเป็นว่าเจตคติที่แสดงออกจากพฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอกจะตรงกัน เพราะก่อนแสดงออกบุคคลนั้นต้องปรับปรุงให้เหมาะกับปทัสถานของสังคมแล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก

2.4.4 การวัดเจตคติ

เจตคติเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งไม่สามารถวัดได้โดยตรง การวัดเจตคติจึงเป็นการวัดอ้อม ซึ่งกานดา พูนลาภทวี (2545: 203-205) และวรรณดี แสงประทีปทอง (2544: 15-18) ได้แบ่งวิธีการที่ใช้ในการวัดเจตคติ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตเป็นวิธีการวัดเจตคติโดยการศึกษาพฤติกรรมของบุคคล ผู้สังเกตจะทำการบันทึกพฤติกรรมอย่างมีแบบแผน แล้วอนุมานเจตคติของบุคคลจากพฤติกรรมที่แสดงออก การสังเกตเป็นวิธีที่ใช้ได้ง่ายแต่พฤติกรรมที่รวบรวมได้อาจเชื่อถือไม่ได้ ดังนั้นการวัดเจตคติไม่นิยมใช้การสังเกตพฤติกรรมเพียงอย่างเดียวแต่จะใช้ควบคู่ไปกับวิธีการสัมภาษณ์หรือวิธีการอื่นๆ

2. การสัมภาษณ์ วิธีนี้เป็นการสนทนา สอบถามความคิดเห็นและความรู้สึกของบุคคลซึ่งช่วยให้ทราบเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์ผู้วัดเจตคติจะสอบถามและพยายามให้ผู้สัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับเป้าหมายเจตคติที่ต้องการศึกษา

3. การใช้แบบวัด การวัดเจตคติด้วยวิธีนี้เป็นการวัดเจตคติโดยใช้แบบวัดซึ่งประกอบด้วยข้อความคิดเห็นที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกของตนเองออกมา แบบวัดเจตคติมีหลายแบบ เช่น แบบวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน (Thurstone) ลิเคิร์ต (Likert) ออสกู๊ด (Osgood) ฟิชบินน์ และไอเซน (Fishbein and Ajzen) เป็นต้น วิธีการวัดเจตคติด้วยการใช้แบบวัดสามารถเก็บรวบรวมเจตคติของกลุ่มบุคคลจำนวนมากได้ในเวลาเดียวกัน ตลอดจนคะแนนเจตคติที่ได้สามารถนำมาเปรียบเทียบระหว่างบุคคลในกลุ่มเดียวกัน แต่การวัดเจตคติวิธีนี้ต้องใช้เวลาในการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัด

4. การใช้เทคนิคการฉายออก การวัดเจตคติด้วยการใช้เทคนิคการฉายออกเป็นวิธีการวัดเจตคติทางอ้อมที่มีสิ่งเร้ากระตุ้นให้ผู้ตอบสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมา เช่น การตอบประโยคให้จบ วิธีนี้กำหนดคำหรือส่วนสำคัญของประโยคให้ตอบเติมประโยคให้สมบูรณ์ การเล่าเรื่องจากภาพเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ในการวัดเจตคติของบุคคล วิธีการนำใช้รูปภาพเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลแสดงออกความรู้สึกออกมาด้วยการเล่าเรื่องราวหรือเขียนบรรยายภาพที่กำหนดให้การวัดเจตคติด้วยการใช้เทคนิคการฉายภาพออกเป็นวิธีการที่ใช่ง่าย และใช้วัดเจตคติของบุคคลหลายคนได้ในคราวเดียวกัน แต่วิธีการนี้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความเชื่อถือได้ของข้อมูล คือผู้ตอบอาจตอบหรือแสดงความรู้สึกออกมาไม่ตรงกับความเป็นจริง นอกจากนี้การตีความหมายคำตอบที่ได้อาจคลาดเคลื่อน ถ้าผู้วัดเจตคติไม่มีความสามารถและประสบการณ์ในการตีความหมายข้อมูลจากผู้ตอบบรรยายออกมา

5. การใช้บันทึกที่มีอยู่แล้ว การวัดเจตคติวิธีนี้ผู้วัดเจตคติเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของบุคคลได้จากบันทึกที่มีอยู่แล้ว เช่น บันทึกการเข้าใช้บริการห้องสมุด บันทึกการยืมหนังสือในห้องสมุด เป็นต้น แต่การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติของบุคคลจากบันทึกต่าง ๆ อาจมีข้อจำกัด เมื่อข้อมูลในแบบบันทึกที่มีอยู่ไม่สมบูรณ์ ตลอดจนบันทึกที่มีอยู่อาจไม่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการศึกษา

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.5.1 แนวคิดเกี่ยวกับความตระหนัก (Awareness)

ได้มีผู้ศึกษาและแปลความหมายของคำว่า Awareness ไว้หลายคำ สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ได้ใช้ความหมายของคำ Awareness ว่า ความตระหนัก ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความตระหนักไว้ ดังนี้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 14 -15) ได้ให้ความหมายของ ความตระหนักว่า ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลได้ถูกคิด หรือ การเกิดขึ้นในความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง มีเหตุการณ์หนึ่ง และได้จัดให้ความตระหนักเป็นขั้นแรก ของการรับรู้ หรือ การให้ความสนใจซึ่งเป็นขั้นที่แสดงว่าบุคคลนั้นได้ถูกกระตุ้นให้รับทราบว่ามีเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้านั้นปรากฏอยู่โดยการรับหรือการให้ ความสนใจนี้ เป็นขั้นของสภาพจิตใจ ขั้นแรกที่จะนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมด้านทัศนคติต่อไป นอกจากนี้ ความตระหนักยังหมายรวมถึงความรู้สึกว่าสิ่งนั้นมีอยู่ รู้ถึงกลวิธีเกี่ยวกับปฏิบัติต่อสิ่งนั้น และรู้ถึงกฎเกณฑ์เบื้องหลังหลังสิ่งนั้น

ไพวรรณ ธรรมวิฐาน (2544: 12) ได้ให้ความหมายว่า ความตระหนัก หมายถึง สภาพภายในจิตใจของแต่ละบุคคลที่มีความรู้สึก นึกคิด ความสำนึกต่อสถานการณ์จากประสบการณ์

พัชรินทร์ เคยนิยม (2545: 19) ได้ให้ความหมายว่า ความตระหนัก หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นการใช้จิตกลั่นกรอง สามารถสรุป ประเมินเอง โดยใช้เวลา ประสบการณ์ การเรียนรู้ ที่เกิดจากประสบการณ์ และระลึกได้เสมอในเหตุการณ์นั้นๆ

พรจักรี มณีนาค (2545: 15) ได้ให้ความหมายว่า ความตระหนัก หมายถึง สภาพทางจิตใจที่เกี่ยวกับความสำนึกของบุคคลที่มีการรับรู้ความรู้สึกหรือเคยมีความคิด ความปรารถนา การรับรู้เกิดขึ้น และเมื่อได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าทำให้เกิดความตระหนักขึ้นมาได้ ความตระหนักจึงเป็นเรื่องของการตื่นตัวทางจิตใจต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นๆ

กุลวดี ราชภักดี (2545: 38) ได้ให้ความหมายว่า ความตระหนัก หมายถึง ภาวะการณ์ที่บุคคลเกิดความรู้สึก ความสำนึก ความคิดเห็นหรือประสบการณ์จากเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่ง เป็นภาวะที่บุคคลเข้าใจ และประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวกับตนเองได้ โดยเกิดจากสภาวะจิตที่มีการยอมรับถึงภาวะการณ์หรือความโน้มเอียงที่จะเลือกพฤติกรรม และปฏิบัติตนเพื่อแสดงต่อปัญหาหรือเหตุการณ์หนึ่งที่ได้ประสบ

เพ็ญจันทร์ ธาตุไพบูลย์ (2546: 23) ได้ให้ความหมายว่า ความตระหนัก หมายถึง สภาวะจิตสำนึกของบุคคลในความรับผิดชอบ หรือให้ความสำคัญต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ที่คาดว่าจะเกิดปัญหาเกิดขึ้น

นงลักษณ์ วงศ์ธนอม (2547: 11) ได้ให้ความหมายว่า ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกคิดที่เกิดขึ้นในสภาวะจิตใจต่อเหตุการณ์หนึ่งที่ได้ประสบ แล้วแสดงความรู้สึกที่เกิดขึ้นออกมาทางพฤติกรรม

อนุสรณ์ กาลดิษฐ์ (2548: 51) ได้ให้ความหมายว่า ความตระหนัก หมายถึง ความสำนึกซึ่งบุคคลเคยมีการรับรู้ หรือเคยมีความรู้มาก่อน เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจึงเกิดความรู้สึกหรือความตระหนักขึ้น ความตระหนักมีความหมายเหมือนกับคำว่าความสำนึก เป็นสภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความคิด ความปรารถนาต่างๆ อันเกิดจากความรู้และความสำนึกต่างๆ มาแล้ว โดยมีการประเมินค่า และตระหนักถึงความสำคัญของตนเองที่มีต่อสิ่งนั้น

จากความหมายของ ความตระหนัก ที่นักวิชาการในสาขาต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความตระหนัก หมายถึง ความรู้สึกสำนึกในการกระทำในสถานการณ์การรับรู้ความรู้สึก การคิดได้อย่างเข้าใจโดยการประเมินจากความรู้และประสบการณ์ ซึ่งเป็นส่วนในการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์

2.5.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดความตระหนัก

จากที่ได้ให้ความหมายมาแล้วข้างต้นว่าความตระหนักจะเกิดขึ้นได้นั้นมนุษย์จะต้องมีความรู้หรือรู้จักสิ่งนั้นเสียก่อน ซึ่งความตระหนักที่เกิดขึ้นจะมาน้อยเพียงใดก็ขึ้นกับการรับรู้ของมนุษย์แต่ละคน ซึ่งประกอบด้วย

2.5.2.1 ความรู้ (Knowledge)

ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ นั้น ตามแนวคิดของอริสโตเติล มีความเห็นว่าประสบการณ์ของมนุษย์จะเป็นพื้นฐานก่อให้เกิดความรู้โดยได้อธิบายเพิ่มเติมว่า จุดเริ่มต้นของความรู้จะเริ่มจากการได้สัมผัสแล้วใช้จิตใจไตร่ตรองสิ่งที่สัมผัสนั้น เพื่อหากฎเกณฑ์ต่างๆ กฎเกณฑ์ที่ได้มานั้น ไม่ได้เกิดจากประสบการณ์เพียงอย่างเดียว แต่ต้องประกอบด้วย ความคิดและเหตุผลในจิตใจด้วย โดยสรุป อริสโตเติล มีความเชื่อว่าความรู้จะเกิดขึ้นจากทั้งประสบการณ์ การสัมผัส และการคิดในจิตใจนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของฮอบบ์ ที่ถือว่าความรู้เกิดจากประสบการณ์ ความรู้สึกประทับใจของมนุษย์

2.5.2.2 ความใส่ใจและเห็นคุณค่า (Attention)

มอร์แกนและคิงส์ (ถวิล ธาราโกชน และศรัณย์ ดำริสุข. 2540: 75-77; อ้างอิงจาก Morgan; & King. 1971: 256) ได้กล่าวไว้ว่า การใส่ใจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ได้ให้ความหมายว่า การใส่ใจเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการรับรู้ นั้นหมายความว่า การที่บุคคลจะมีการรับรู้สิ่งใดนั้นบุคคลจะต้องเกิดการใส่ใจสิ่งนั้น การใส่ใจเป็นเสมือนการเตรียมพร้อมที่จะรับรู้ ความใส่ใจนั้นเกิดจากสภาพของตัวบุคคลที่เป็นผู้รับรู่ว่าขณะนั้นบุคคลมีสภาพเป็นอย่างไร เพราะบุคคลแต่

ละคนเกิดมามีสถานภาพแตกต่างกัน เจริญเติบโตมาในสังคมที่ต่างกัน ย่อมทำให้ความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งความแตกต่างกันในด้านความต้องการ(need) แรงจูงใจ (motives) และการคาดหวัง (expectancy) นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นเหมือนตัวกระตุ้นให้บุคคลเกิดการใส่ใจ ซึ่งความใส่ใจมีองค์ประกอบดังนี้

1) ความต้องการ (need)

มอร์แกนและคิงส์ (ถวิล ธาราโกชน และศรัณย์ ดำริสุข. 2540: 75-77; อ้างอิงจาก Morgan; & King 1971: 256) ได้ให้ความหมายว่า เมื่อบุคคลเกิดภาวะการณ์ขาดสมดุล คือการขาดสิ่งต่างๆ ที่จะทำให้ร่างกายทำงานไม่เป็นปกติ เช่น การขาดสภาพที่เรียกว่าทางด้านร่างกาย ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำ ความต้องการทางเพศ การขับถ่ายของเสีย หรือการขาดทางจิตใจ และการขาดสภาพทางด้านสังคม ได้แก่ ความรัก ความสำเร็จ ความมีอำนาจ ซึ่งความต้องการเหล่านี้จะมีมากบ้างน้อยบ้างในแต่ละคน บางสิ่งมีความจำเป็นต่อบุคคลคนหนึ่งแต่อาจจะไม่จำเป็นกับอีกคนหนึ่ง ความต้องการของบุคคลจึงต่างกัน ทำให้เกิดการใส่ใจแตกต่างกันด้วย

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545: 160) ได้ให้ความหมายว่า ความต้องการ (needs) หมายถึง สภาพการขาดแคลน ซึ่งเกิดเมื่อใดก็ตามที่ไม่มี ความสมดุลทางสรีระหรือจิตใจ เช่น เราคอแห้งเนื่องจากพูดมาก เนื้อเยื่อที่ลำคอขาดน้ำ เราจะรู้สึกกระหายน้ำขึ้นมาทันที หรือเรารู้สึกต้องการอาหาร (หิว) ก็เพราะเกิดจากการขาดแคลนน้ำตาลในกระแสโลหิต เป็นต้น

ทัศนีย์ ประจະเนย์ (2546: 207) ได้ให้ความหมายว่า ความต้องการ (needs) หมายถึง ภาวะการณ์ขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วต้องการสิ่งที่ขาดนั้นให้ได้มาตามปรารถนา ซึ่งความต้องการของคนเรามีมากมายแตกต่างกันไปตามวัย อาชีพ เพศและระดับสังคม บางครั้งก็ต้องการอย่างเดียว บางครั้งก็ต้องการหลายอย่างพร้อมๆ กัน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย ยศ เกียรติ เงินทอง ชื่อเสียง เพศตรงกันข้าม ความรัก ความอบอุ่นใจ ความก้าวหน้า อำนาจ การยอมรับ ความเป็นตัวของตัวเอง ความเป็นอิสระ ความสำเร็จ เป็นต้น จึงทำให้พฤติกรรม การกระทำของคนเราเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการ ดังนั้น การกระตุ้นบุคคลให้เกิดแรงจูงใจ จึงต้องศึกษาถึงความต้องการของบุคคลเป็นอันดับแรก

มาสโลว์ (สรวงศ์ ไคว้ตระกูล. 2541: 116-117; อ้างอิงจาก Maslow. 1970: 35-47) ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษเป็นคนแรก ที่ได้ตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจไว้ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการ และความต้องการที่ไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะต้องเข้ามาแทนที่ ไม่มีวันสิ้นสุด

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรมอีก

3. ความต้องการของมนุษย์ มีลำดับขั้นตามความสำคัญ (A Hierarchy of Needs) คือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

มาสโลว์ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ การพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับการมีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอ จะขาดเสียมิได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดจะกระตุ้นให้ตนมีกิจกรรมขนขวายที่จะสนองความต้องการ
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจเป็นอิสระจากความกลัวขู่เข็ญบังคับจากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน ความต้องการนี้เริ่มตั้งแต่ วัยทารก จนกระทั่งวัยชรา ความต้องการที่จะมีงานทำเป็นหลักแหล่งก็เป็นความต้องการเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใหญ่อายุนึง
3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ หมายถึง มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะได้เป็นที่รักของบุคคลอื่น
4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า
5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง

สรุป จากแนวคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ความต้องการคือ สภาพการขาดแคลน ซึ่งเกิดเมื่อใดก็ตามที่ไม่มีความสมดุลทางสรีระหรือจิตใจ แล้วต้องการสิ่งที่ขาดนั้นให้ได้มาตามปรารถนา ซึ่งความต้องการเหล่านี้จะมีมากบ้างน้อยบ้างในแต่ละคน บางสิ่งมีความจำเป็นต่อบุคคลคนหนึ่งแต่อาจจะไม่จำเป็นกับอีกคนหนึ่ง ความต้องการของบุคคลจึงต่างกันไปตามวัย อาชีพ เพศและระดับสังคม จึงทำให้เกิดการใส่ใจแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัวขู่เข็ญ บังคับ จากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน

2) แรงจูงใจ (motives)

มอร์แกนและคิงส์ (ถวิล ธาธาโกชน; และศรีณย์ ดำริสุข. 2540: 75-77; อ้างอิงจาก Morgan; & King. 1971: 256) ได้ให้ความหมายว่า เป็นเหมือนตัวกระตุ้นให้บุคคลได้กระทำหรือมีพฤติกรรมต่างๆ อย่างมีเป้าหมาย ดังเช่น บุคคลที่มีความหิวจะมีความเครียดในระบบของร่างกาย ทำให้บุคคลต้องกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ร่างกายเข้าสู่ภาวะปกติ การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในที่นี้อาจเป็นว่าเขารีบทำงานให้จบตอนใดตอนหนึ่งเพื่อจะได้ไปหาอาหารกินที่เขา มีพฤติกรรมแบบนี้เพราะมีความหิว ทำให้เกิด

การกระตุ้นอันเป็นแรงจูงใจ หรือตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายขึ้น คือ พนักงานของบริษัทจะไม่พยายามที่จะขาดการมาทำงาน เพราะบริษัทมีระเบียบว่าพนักงานจะได้รับเงินค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นจำนวนหนึ่ง ถ้าเดือนไหนไม่ขาดการมาทำงานเลย หรือ นักศึกษาพยายามขยันเรียนเพื่อให้ผลการเรียนออกมาดี เพราะรู้ว่ามีโอกาสที่บริษัทจะพิจารณารับเข้าทำงานได้ง่ายขึ้น จะเห็นได้ว่าการเกิดแรงจูงใจในสิ่งใด ย่อมทำให้บุคคลเกิดการใส่ใจในสิ่งนั้นมากขึ้น

คิสต์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533: 102; อ้างอิงจาก Kidd. 1973: 101) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง สิ่งโน้มน้าวหรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ

กู๊ด (Good. 1973: 375) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลกระทำกิจกรรมอย่างมีระบบ

คิลล์ฟอร์ดและเกรย์ (Guilford; & Gray 1979: 12) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ เป็นสิ่งเร้าที่นำช่องทางและเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมของมนุษย์

สรุป จากแนวคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น แรงจูงใจ หมายถึง สภาพที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ทำให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำสิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของ เงินเดือน ความก้าวหน้า คำชมเชย การติเตียน ปัญหาต่างๆ ทำให้บุคคลได้กระทำหรือมีพฤติกรรมต่างๆ อย่างมีเป้าหมาย

3) การคาดหวัง (expectancy)

ทวิชัย วิริยะโกศล (2541: 14) ได้ให้ความหมายว่า ความคาดหวัง สามารถแบ่งความคาดหวังออกได้เป็น 2 แบบ คือ

1. ความคาดหวังของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเอง
2. ความคาดหวังของตนเองที่มีต่อผลหรือพฤติกรรมในอนาคต

สรุป จากแนวคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น การคาดหวัง หมายถึง สภาพทางจิต ซึ่งเป็นความรู้สึกนึกคิด หรือเป็นความคิดเห็นอย่างมีวิจารณญาณของบุคคลที่คาดคะเน หรือคาดการณ์ล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่าควรมี ควรจะเป็นหรือควรเกิดขึ้น

มอร์แกนและคิงส์ (ถวิล ธาราโกชน และศรีณย์ คำวิสุข. 2540: 75-77; อ้างอิงจาก Morgan; & King 1971: 256) ได้ให้ความหมายว่า เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้บุคคลเกิดการใส่ใจ มากน้อยเพียงใด การที่บุคคลมีความต้องการก็เป็นเสมือนการนำไปสู่แรงจูงใจอันจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมจะมีความเข้มแข็งหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ทำให้เขาเกิดแรงจูงใจนั้น ทำให้เขาเกิดการคาดหวังอย่างไร ถ้าเกิดการคาดหวังสูงพฤติกรรมก็จะเข้มแข็งมาก แต่ถ้าเกิดการคาดหวังต่ำ พฤติกรรมก็จะอ่อนลง

ฟินน์ (Finn, 1962: 390) ได้ให้ความหมายว่า ความคาดหวัง หมายถึง การประเมินค่าบุคคลหรือตนเองด้านจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก และใช้ความหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่จะมีต่อบุคคลที่ตนคาดหวัง หรือต่อตนเองในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง

วิทเทเคอร์ (Whittaker, 1965: 635) ได้ให้ความหมายว่า ความคาดหวังเป็นวัตถุประสงค์ที่บุคคลตั้งไว้สำหรับตนเอง และเป็นสิ่งที่ตนจะพยายามทำให้สำเร็จ

2.5.2.3 ลักษณะและรูปแบบของสิ่งเร้า (Stimulus Characteristics)

เป็นสิ่งที่บุคคลได้พบ ได้รู้สึก และจะทำให้บุคคลเกิดการใส่ใจมากน้อยเพียงใด อาจจะพิจารณาได้ดังนี้

1. ความเข้ม (Intensity) เป็นระดับความหนักเบาหรือความเข้มจางของสิ่งเร้า อาจเป็นแสง สี เสียง การดำเนินงานต่างๆ ทั้งงานโดยทั่วไปและงานส่วนตัว การใช้แสงที่จ้า สีที่เข้ม อุณหภูมิ และเสียงที่ดังจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลมีการใส่ใจในสิ่งนั้นมากขึ้น

2. ขนาด (Size) สิ่งเร้าที่มีขนาดใหญ่มักจะสร้างความสนใจหรือใส่ใจได้ดีกว่าสิ่งเร้าที่มีขนาดเล็ก ดังจะเห็นได้จากป้ายโฆษณาต่างๆ แม้กระทั่งวัตถุและสิ่งก่อสร้างในสังคมจะทำให้มีขนาดใหญ่เพื่อดึงดูดความสนใจ

3. ทำตรงกันข้ามหรือทำแปลกออกไป (Contrast) การทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ผิดแผกไปจากเดิมจะทำให้เกิดการใส่ใจในสิ่งนั้นมากขึ้น เช่น หนังสือที่เราอ่าน ถ้าหน้าใดพิมพ์ตัวใหญ่หรือตัวหนาจะทำให้เกิดความใส่ใจตรงนั้นมากเป็นพิเศษ หรือกรณีการขายสินค้ามีการกำหนดราคาให้แปลก มีสินค้าประเภทหนึ่งมีการกำหนดราคาให้เป็น 49 บาท 99 บาท 199 บาท 299 บาท หรือ 999 บาท เป็นต้น

4. การทำซ้ำ (Repetition) มีความหมายว่าทำในสิ่งนั้นบ่อยๆ หรือหลายๆ ครั้ง การโฆษณาสินค้าทางวิทยุและโทรทัศน์เพื่อให้บุคคลจำสินค้าชนิดนั้นได้ ให้ดาราในสังกัดของตนได้ออกทีวีหรือโชว์ตัวบ่อยๆ เป็นต้น

5. การเคลื่อนไหว (Movement) เป็นการทำให้สิ่งเร้าเคลื่อนที่หรือเปลี่ยนแปลงไปมา การโฆษณาโดยใช้ภาพเคลื่อนไหวจะดึงดูดความสนใจได้ดีกว่าภาพนิ่ง ป้ายโฆษณาที่ใช้ไฟประดับจะทำให้ไฟวิ่งไปวิ่งมาหรือดับบ้างติดบ้าง แม้แต่ขายสินค้าในห้างสรรพสินค้ามุมประหยัคบางวันสินค้าประเภทนี้อยู่ด้านขวา อีกวันเปลี่ยนไปอยู่ด้านซ้าย เป็นต้น

2.5.3 ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต

การใช้อินเทอร์เน็ตโดยทั่วไปตามที่ได้ศึกษาจากรายงานสำรวจของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (NITC) ภายใต้ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ปี 2552 พบว่ามีผู้ใช้งานไม่น้อยที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้งานอยู่ที่บ้านและต่อโมเด็มผ่าน

สายโทรศัพท์เพื่อเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านเห็นสถานการณ์ที่เห็นว่าน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ใช้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนตัวในการใช้อินเทอร์เน็ต เนื่องจากได้นั่งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คุ้นเคยในบางครั้งใช้งานคนเดียว ทำให้ผู้ใช้งานเกิดความรู้สึกว่าอยากทำอะไรก็ได้ ซึ่งสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกเช่นนี้ อาจส่งผลให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตใช้งานอย่างเกิดประโยชน์หรือใช้งานอย่างเป็นโทษก็ได้ สำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในที่สาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องให้บริการของมหาวิทยาลัย หรือการให้บริการตามร้านอินเทอร์เน็ตก็ตาม การที่ใช้นั่งอยู่หน้าจอและได้ตอบการใช้งานผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ ก็มีลักษณะของความเป็นส่วนตัวเช่นกันแม้ว่าสภาพแวดล้อมจะแตกต่างจากผู้ใช้งานไม่มีความจำเป็นที่จะต้องระมัดระวังตัวในการสื่อสารหรือทำกิจกรรมใด ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพราะสิ่งที่ปรากฏเบื้องหน้า คือ ตัวหนังสือและรูปภาพเท่านั้นแต่การสื่อสารด้วยตัวอักษรและรูปภาพนี้ทำให้ผู้ใช้งานโดยทั่วไปสามารถที่จะปลอมแปลงตนเองด้วยอักษรหรือรูปภาพใดๆก็ได้ เช่น การสื่อสารที่เรียกว่า Chat Room จะมีห้องสนทนามากมายที่กลุ่มผู้สนใจจะเข้าไปสนทนาด้วยซึ่งหัวข้อสำหรับการสนทนาจะมีทั้งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์เช่นกัน แล้วแต่ผู้ใช่ว่าต้องการสนทนาในหัวข้อไหน ซึ่งแน่นอนว่าผู้ใช้ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ก็สามารถที่จะปกป้องปกปิดลักษณะส่วนตัวบางประการด้วยตัวอักษร เช่น บอกอีเมลแอดเดรส การติดต่อทางโทรศัพท์ หรือ ชื่อ และที่อยู่ตามจริง ส่วนผู้ใช้สนทนาหัวข้อที่มีลักษณะค่อนข้างไปในทางที่เป็นโทษ เช่น หัวข้อลามอนาจารหรือหัวข้อที่ขัดต่อศีลธรรมจริยธรรมอันดีงามของสังคม ผู้ใช้ก็มักจะไม่แสดงตัวตนหรือบอกลักษณะบางประการของตนเองอย่างแท้จริง หรืออีกนัยหนึ่งลักษณะของการติดต่อสื่อสารนี้งานต่อการหลอกลวงและปลอมแปลง ซึ่งผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไปในด้านที่เลื่อมถอยทางศีลธรรมและจริยธรรมหรือไปในทางผิดกฎหมายก็จะแสดงพฤติกรรมในลักษณะนี้เป็นประจำหรือในบางครั้งอาจมีการหลอกลวงเพื่อลวงความลับก็มี พฤติกรรมเช่นนี้ไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายให้กับผู้ใช้งานทั่วไป ยังเป็นการสร้างค่านิยมการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดด้วย ผู้ใช้หลายคนมักคิดว่าเมื่อตนใช้ชื่อปลอมแล้ว จะไม่มีใครสามารถค้นหาตัวตนที่แท้จริงได้ดังนั้นการจะกระทำการใด ๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรมจึงเป็นเรื่องที่กระทำได้มาก อย่างไรก็ตามมีผู้ใช้ที่มีโอกาสที่จะไม่เปิดเผยตัวตนเช่นกัน แต่ผู้ใช้เหล่านั้นพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องปิดบังเพราะเรื่องที่สื่อสารหรือการใช้อินเทอร์เน็ตของเขาไม่ใช่เรื่องเสื่อมเสีย แต่เนื่องจากบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมักจะมีข้อมูลที่เป็นจริงและข้อมูลที่เป็นเท็จปะปนกันเสมอ และทั้งสองก็อยู่ในปริมาณที่มากพอๆกัน ดังนั้นผู้ใบบางคนก็อาจจะไม่เปิดเผยตัวตนหาไม่จำเป็น เพียงแต่เขาจะไม่สร้างความเดือดร้อนหรือรบกวนผู้ใช้คนอื่นด้วยวิธีการปลอมแปลงตนเองเพื่อหลอกลวงผู้อื่น

อย่างไรก็ตามไม่ว่าในโลกของอินเทอร์เน็ตจะไม่มีกฎเกณฑ์หรือการจัดระเบียบการกระทำ ในการเข้าสู่ข้อมูลเว็บไซต์ต่าง ๆ หรือ การได้รับส่งอีเมล เป็นพฤติกรรมที่ผู้ใช้กระทำต่อ ผู้

ให้บริการเครือข่ายหรือระบบ ดังนั้นการใช้งานร่วมกันย่อมต้องมีการจัดสรรการจัดระเบียบ การใช้งานเพื่อการใช้งานระบบเป็นไปอย่างคล่องตัว ดังนั้น บนเว็บไซต์ต่าง ๆ ก็จะมีคำประกาศเกี่ยวกับการให้บริการของแต่ละเว็บไซต์ เช่น เว็บไซต์ที่ให้บริการรับส่งอีเมลก็จะประกาศเกี่ยวกับขอบข่ายการให้บริการ การรับรองคุณภาพการส่ง รวมถึงข้อห้ามต่าง ๆ เป็นต้น แต่การสำรวจของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตหลายแห่งได้รายงานถึงการกระทำที่ผิดข้อบังคับ และรายงานไปกลับมายังผู้ใช้อยู่เสมอ ๆ ดังนั้นแสดงว่าการเตือนบนเว็บไซต์ไม่ได้ผล เช่น การประกาศขอบข่ายการให้บริการของเว็บไซต์ผู้ให้บริการด้านอีเมลแห่งหนึ่ง (อ้างอิงจากเว็บไซต์ <http://thaimail.com>) เมื่อผู้ใช้บริการต้องการสมัครเพื่อขอให้บริการอีเมลแอดเดสที่เว็บไซต์แห่งหนึ่ง ในระหว่างที่ผู้ใช้กรอกข้อมูลใบสมัครขอใช้บริการข้อความประกาศเหล่านี้จะปรากฏขึ้นมาโดยอัตโนมัติเพื่อให้ผู้ใช้ได้อ่านก่อนที่จะตอบ ยอมรับเงื่อนไขดังกล่าว ซึ่งผู้ใช้บริการบางคนก็อ่าน แต่บางคนก็ไม่ได้อ่านเป็นผลให้ผู้ใช้ไม่ทราบถึงข้อจำกัด หรือข้อควรระวังต่าง ๆ หรือกระทำผิดกฎหมายไม่รู้ตัว และเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นตามมา

นอกจากพฤติกรรมที่จัดว่าเป็นการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นโทษขาดความเอาใจใส่ดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ยังมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และพฤติกรรมการละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญา หรือในบางครั้งเป็นการกระทำของผู้ใช้ที่มีความอยากรู้ อยากลอง และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เว็บไซต์ของผู้อื่น เช่น Scrip Kiddy บรรดาผู้ใช้อินเทอร์เน็ตด้วยเเยร์ที่ต้องการแสดงออกถึงความเสียหายของตน เมื่อตนได้อ่านหรือได้เรียนเกี่ยวข้อด้อยหรือจุดอ่อนของระบบปฏิบัติการ ก็นำเครื่องมือบางอย่างไปใช้แก้งเปลี่ยนหน้าเว็บของหน่วยงานหรือจุดอ่อนของระบบปฏิบัติการ ก็นำเครื่องมือบางอย่างไปใช้แก้งเปลี่ยนหน้าเว็บของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น พฤติกรรมเช่นนี้ มักพบในหมู่วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีความอยากรู้ อยากลอง ขณะเดียวกันก็ขาดความตระหนักถึงความไม่เหมาะสมในการกระทำเช่นนี้ หรือมิได้นึกถึงผลที่ตามมาและการที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายสำหรับการลงโทษผู้กระทำผิดเหล่านี้ ก็ยังเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ผู้กระทำผิดยังหาช่องทางที่จะกระทำผิดต่อไป สถานการณ์ดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการศึกษาตัวแปรนี้ ประกอบกับความตระหนักจัดเป็นจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่มีส่วนประกอบอยู่ในทัศนคติด้วย ดังนั้น ตัวแปรนี้จึงถูกกำหนดอยู่ในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยให้คำนิยามของจากความหมายของความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต ว่า การที่บุคคลรู้สึกสำนึกดีในการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต การเข้าใจและรับรู้ถึงผลดีผลเสียต่อการใช้อินเทอร์เน็ต การคิดได้ถึงประโยชน์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ถูกต้อง ซึ่งการตระหนักได้นั้นจะส่งผลต่อกิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของบุคคลนั้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คมกริช ทัทพิฟ้า (2540: 84) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจะได้รับความรู้ รวมทั้งมีเพื่อนใหม่มากขึ้น จากการใช้อินเทอร์เน็ต นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา และนำข้อมูลข่าวสารที่ได้ไปสนทนาแลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่นและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม นักเรียนสายศิลป์ศาสตร์ได้รับความเพลิดเพลินจากการใช้มากกว่านักเรียนสายวิทยาศาสตร์ ส่วนนักเรียนในต่างจังหวัดนำความรู้ที่ได้จากอินเทอร์เน็ตไปใช้ประโยชน์ในการศึกษามากกว่าและปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมของโรงเรียน ลักษณะของผู้เรียนและวิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับปริมาณ วันและช่วงเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนปัจจัยทางด้านการสนับสนุนส่งเสริมของโรงเรียนและทัศนคติต่ออินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับการได้รับประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต

นารินทร์ สุวรรณวารี (2543: 132) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในระดับอุดมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการเอื้อประโยชน์ในระดับมาก ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมด้านการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ ด้านการใช้ระบบในทางไม่ชอบด้วยกฎหมายศีลธรรม ด้านการเล่นการพนันและด้านภาพลามกอนาจารบนระบบเครือข่ายอยู่ในระดับน้อย ไม่มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านการรบกวนความปลอดภัยของเครือข่าย และด้านการก่ออาชญากรรม นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงและการติดต่อสื่อสาร ตัวแปรเพศ สถานศึกษา คณะสาขาวิชาประสบการณ์ในการใช้ การเป็นสมาชิกของระบบเครือข่าย และการมีโฮมเพจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างกัน สถานศึกษาแตกต่างกัน ทำให้พฤติกรรมจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตและความคิดเห็นที่มีต่อระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธนิกันต์ มาฆะศิริวานนท์ (2545: 81-100) ศึกษาพฤติกรรมการเล่นอินเทอร์เน็ตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสพติดอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย พบอัตราการติดอินเทอร์เน็ตร้อยละ 23.74 นอกจากนี้กลุ่มที่ติดอินเทอร์เน็ตพบในนักเรียนนักศึกษาติดอินเทอร์เน็ตมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มที่ติดอินเทอร์เน็ตและไม่ติดอินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกันทั้งเพศชายและเพศหญิง กลุ่มที่ติดอินเทอร์เน็ตใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่ากลุ่มที่ไม่ติดอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของบริการสนทนา การเล่นเกมการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มข่าวสาร การโอนถ่ายแฟ้มข้อมูล/ดาวน์โหลดข้อมูล ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่ไม่ติดอินเทอร์เน็ตใช้บริการอินเทอร์เน็ตมากกว่ากลุ่มที่ติดอินเทอร์เน็ตในส่วนของบริการ การค้นหาข้อมูลบนเว็บไซต์ การอ่านข่าว ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่ากลุ่มที่ติดอินเทอร์เน็ตมีลักษณะปัญหาทาง

จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม มีผลกระทบด้านการเรียน การเงินและสุขภาพมากกว่ากลุ่มที่ไม่ติดอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภทรียา ไชยณรงค์ (2547: 83) ได้ทำการศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตและเจตคติต่ออินเทอร์เน็ตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากการสรุปผลพบว่า การใช้อินเทอร์เน็ตของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่ออินเทอร์เน็ต

ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2547: 115-117) ได้ทำการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 403 คน พบผลในกลุ่มรวมคือนักศึกษาที่มีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนน้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นโทษมากกว่า นักศึกษาที่มีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประโยชน์ เป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นโทษ ได้ 25.5%

อัจฉรีสา ชูมมานนท์, (2548: 133) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของบุคคลใกล้ชิดส่งผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ได้แก่ บทบาทของครอบครัว/ญาติ และบทบาทของกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของวัยรุ่น

พีรยา คงเครือ (2548: 103-109) ได้ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชายและกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียนรู้วิธีการใช้อินเทอร์เน็ตจากร้านบริการมากที่สุด โดยมีจุดประสงค์เพื่อความบันเทิง ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ต 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ และในแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง โดยเข้าไปในช่วงเวลา 16.01 – 20.00 นาฬิกา ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนว่าง โดยค่าใช้จ่ายในการใช้บริการจากผู้ปกครอง โดยเป็นค่าบริการไม่เกิน 100 บาท ต่อสัปดาห์ และมีรายจ่ายนอกจากค่าชั่วโมง คือ การจ่ายสำหรับการพิมพ์จากร้าน บริการส่วนใหญ่ที่นักเรียนใช้ คือ สันทนาในเครือข่าย IRC กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ใช้อินเทอร์เน็ตคือ เล่นเกมส์เว็บไซต์ต่างๆ ที่ใช้บริการคือ เว็บไซต์ฟุตบอล เว็บไซต์การ์ตูน การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต(Chat) โดยใช้ห้องสนทนาภาษาไทย กระดานข่าวพาสติก คือ เว็บไซต์หาเพื่อนใหม่ และเว็บไซต์เพลง

เนติมา กมลเลิศ (2549: 83) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 โรงเรียนในเครือคณะเซนต์คาเบรียล เขตกรุงเทพมหานคร จากการสรุปผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่ไม่แตกต่างกัน ความภาคภูมิใจในตนเอง การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่าความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวิเคราะห์ตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน ที่สามารถทำนายพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในเครือคณะเซนต์คาเบรียล เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การรับรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตและความภาคภูมิใจในตนเองส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอ้างอิงวัดทางอ้อม มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรม ผ่านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางตรง โดยมีความเชื่อเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ มีอิทธิพลต่อเจตคติและบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง ซึ่งทั้งสององค์ประกอบนี้ มีอิทธิพลต่อเจตนาในการประกอบพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4

พรทิพย์ ร่มนุ่น. (2550: 98) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต พบว่าพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 เมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับชั้น สถานภาพครอบครัว และอาชีพไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยเกื้อหนุนเมื่อจำแนกตามการให้บริการอินเทอร์เน็ต การศึกษาอบรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามการให้บริการคอมพิวเตอร์ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนในด้านของการรับรู้ และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธีระพงษ์ คุ่มราษี (2551: 120) ได้ทำการศึกษาถึงการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 พบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 เกิดจากความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรม โดยเจตคติวัดทางอ้อมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรมผ่านเจตคติวัดทางตรงในระดับค่อนข้างสูง รองลงมาคือ การคล้อยตามกลุ่ม

ปราณี จ้อยรอด (2552: 91) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร จากการสรุปผลพบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีการควบคุมตนเองและการได้รับตัวแบบจากครอบครัว ที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณ โดยพบผลชัดเจนเฉพาะในกลุ่มของนักเรียนที่มีการควบคุมตนเองมาก นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบจากครอบครัวน้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งได้นำเสนอเป็นลำดับดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ของ ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 40 โรงเรียน จำแนกเป็น โรงเรียน ขนาดกลาง 2 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 11 โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ 27 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 48,149 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 16,785 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16,209 คน และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15,155 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 681 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 302 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 173 คน และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 206 คน ใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling) รายละเอียดและขั้นตอนการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1. สํารวจข้อมูลหน่วยสมาชิกของประชากร จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 40 โรงเรียน จำแนกออกโรงเรียนขนาดกลาง 2 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 11 โรงเรียน และขนาดใหญ่พิเศษ 27 โรงเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ขนาด โรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ม.1	ม.2	ม.3
ขนาด ใหญ่ พิเศษ	1. กุณนทีรุทธธาราม	420	441	328
	2. นนทรีวิทยา	518	556	533
	3. เบญจมราชาลัย	373	396	396
	4. ปทุมคงคา	530	498	464
	5. พระโขนงพิทยาลัย	584	565	532
	6. มัธยมวัดธาตุทอง	444	395	335
	7. มัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	390	376	342
	8. ยานนาวาเศวตพิทยาคม	563	467	439
	9. ราชันนันทาจารย์สามเสนวิทยาลัย 2	477	467	451
	10. ราชวินิตมัธยม	461	472	470
	11. วชิรธรรมสาริต	579	543	436
	12. วัดราชบพิตร	458	427	440
	13. วัดราชาธิวาส	431	381	394
	14. วัดสุทธิวาราม	638	582	586
	15. ศรีอยุธยา	639	587	582
	16. สตรีวัดมหาพฤฒารามในพระบรมราชินูปถัมภ์	353	343	312
	17. สตรีวิทยา	636	590	619
	18. สตรีศรีสุริโยทัย	389	371	387
	19. สวนกุหลาบวิทยาลัย	580	621	629
	20. สันติราษฎร์วิทยาลัย	487	450	565
	21. สามเสนวิทยาลัย	639	564	277
	22. สายน้ำผึ้งในพระบรมราชินูปถัมภ์	551	553	508
	23. สายปัญญาพระบรมราชินูปถัมภ์	345	366	324
	24. สิริรัตนาร	548	527	409
	25. สุรศักดิ์มนตรี	740	763	750
	26. เทพศิรินทร์	448	486	527
	27. โยธินบูรณะ	624	583	600

ตาราง 1 (ต่อ)

ขนาด โรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ม.1	ม.2	ม.3
ขนาดใหญ่	28. พิบูลประชาสรรค์	181	198	200
	29. พุทธจักรวิทยา	246	218	217
	30. มักกะสันพิทยา	194	245	235
	31. มัธยมวัดเบญจมบพิตร	284	223	179
	32. วัดน้อยนพคุณ	322	247	209
	33. วัดบวรนิเวศ	244	244	196
	34. วัดสังเวช	170	176	165
	35. ศิลาจารย์พัฒน	314	330	305
	36. สุวรรณสุทธารามวิทยา	241	195	217
	37. เจ้าพระยาวิทยาคม	290	306	261
	38. ไตรมิตรวิทยาลัย	301	280	256
ขนาด กลาง	39. พระตำหนักสวนกุหลาบ	61	68	52
	40. วัดสระเกศ	92	109	28
รวม		16,785	16,209	15,155
		48,149		

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ, กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2552).

หมายเหตุ: ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 121 – 600 คน
 ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน 601 – 1,500 คน
 ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน 1,501 คนขึ้นไป

2. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร ซึ่งใช้สูตรการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2.1 กำหนดระดับความเชื่อมั่น (Level of confidence: $1-\alpha$) ที่ .95

2.2 กำหนดขนาดของความคลาดเคลื่อน ($e = Z_{\alpha/2} S_x$) เท่ากับ 1.5 จากคะแนนเต็มของแบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่า ขนาดของความคลาดเคลื่อนที่กำหนดขึ้นนี้เป็นขนาดที่เพียงพอที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในการตัดสินใจในกรณีที่เกี่ยวข้องได้

2.3 ค่าประมาณค่าแปรปรวนของกลุ่มประชากรของนักเรียน ได้มาจากการนำแบบสอบถามวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 40 ข้อ ไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 193 คน มีค่าความแปรปรวน 509.924, 301.552 และ 384.490 ตามลำดับ

2.4 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่น (Level of confidence: $1 - \alpha$) ที่ .95 (มยุรี ศรีชัย.2538:15)

$$n = \frac{\sum_{g=1}^k \frac{N_g^2 \sigma_g^2}{W_g}}{\frac{N^2 e^2}{Z_{\alpha/2}^2} + \sum_{g=1}^k N_g \sigma_g^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากรทั้งหมด
	k	แทน	จำนวนระดับชั้น
	N_g	แทน	ขนาดของประชากรในแต่ละชั้นปี
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า
	σ_g^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของประชากร
	W_g	แทน	อัตราส่วนระหว่างขนาดของประชากรในแต่ละชั้นกับขนาดของประชากรทั้งหมด $\frac{N_g}{N}$

กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ คือ 681 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 302 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 173 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 206 คน

3. ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่หนึ่ง ทำการสุ่มประชากรมา 1 ใน 3 จากทั้งหมด 40 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวน 14 โรงเรียนซึ่ง ประกอบด้วยโรงเรียนพระโขนงพิทยามัธยมวัดธาตุทอง ราชวินิตมัธยม วชิรธรรมสาธิต วัดราชาธิวาส ศรีอยุธยา สิริวิธานธร สุรศักดิ์มนตรี ไตรมิตรวิทยาลัย พิบูลย์ประชาสรรค์ พุทธจักรวิทยา มักกะสันพิทยา วัดสังเวช พระตำหนักสวนกุหลาบ

3.2 ขั้นตอนที่สอง นำกลุ่มตัวอย่างที่ได้ ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, และ 3 เป็นชั้น (Strata) และนักเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ได้จำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 681 คน จำแนกเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 302 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 173 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 206 คนผลการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาด โรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ม.1	ม.2	ม.3
ขนาดใหญ่ พิเศษ	1. พระโขนงพิทย	32	18	22
	2. มัธยมวัดธาตุทอง	24	13	14
	3. ราชวินิต มัธยม	25	15	19
	4. วชิรธรรมสาธิต	31	17	18
	5. วัดราชาธิวาส	23	12	16
	6. ศรีอยุธยา	35	19	24
	7. สิริวิธานธร	30	17	17
	8. สุรศักดิ์มนตรี	40	24	31
ขนาดใหญ่	1. ไตรมิตรวิทยาลัย	16	9	10
	2. พิบูลย์ประชาสรรค์	10	6	8
	3. พุทธจักรวิทยา	13	7	9
	4. มักกะสันพิทยา	11	8	10
	5. วัดสังเวช	9	6	7
ขนาดกลาง	1. พระตำหนักสวนกุหลาบ	3	2	2
รวม		302	173	206
		681		

4. ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง จำนวน 687 คน และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งทำให้ได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 597 คน คิดเป็นร้อยละ 86.90 ของข้อมูลที่เก็บจริงทั้งหมด จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 6 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเพื่อวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

1.1 ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต	จำนวน 8 ข้อ
1.2 ด้านค้นหาข้อมูล	จำนวน 9 ข้อ
1.3 การถ่ายโอนข้อมูล	จำนวน 9 ข้อ
1.4 การเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต	จำนวน 9 ข้อ
ฉบับที่ 2 แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง	จำนวน 13 ข้อ
ฉบับที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน 19 ข้อ
ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม	จำนวน 14 ข้อ
ฉบับที่ 5 แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน 8 ข้อ
ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน 7 ข้อ

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างข้อความจาก ทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต

3. สร้างแบบสอบถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการโดยแบ่งเป็น

3.1	แบบสอบถามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	40	ข้อ
3.1.1	ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต	จำนวน	10	ข้อ
3.1.2	ด้านการค้นหาข้อมูล	จำนวน	10	ข้อ
3.1.3	ด้านการถ่ายโอนข้อมูล	จำนวน	9	ข้อ
3.1.4	ด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต	จำนวน	11	ข้อ
3.2	แบบสอบถามเห็นคุณค่าในตนเอง	จำนวน	29	ข้อ
3.3	แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	26	ข้อ
3.4	แบบสอบถามด้านการสนับสนุนทางสังคม	จำนวน	20	ข้อ
3.5	แบบสอบถามด้านเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	10	ข้อ
3.6	แบบสอบถามด้านความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	10	ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ควบคุมปริญญาบัตร ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ความถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อคำถาม และคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่า

4.1	แบบสอบถามวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	40	ข้อ
4.1.1	ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ที่คัดเลือกไว้	จำนวน	10	ข้อ
มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0				
4.1.2	ด้านการค้นหาข้อมูล ที่คัดเลือกไว้	จำนวน	10	ข้อ
มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0				
4.1.3	ด้านการถ่ายโอนข้อมูล ที่คัดเลือกไว้	จำนวน	9	ข้อ
มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0				
4.1.4	ด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต ที่คัดเลือกไว้	จำนวน	11	ข้อ
มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0				
4.2	แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่คัดเลือกไว้	จำนวน	18	ข้อ
มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0				
4.3	แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ที่คัดเลือกไว้	จำนวน	24	ข้อ
มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0				

4.4 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม ที่คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0

4.5 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ที่คัดเลือกไว้ จำนวน 10 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0

4.6 ด้านความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต ที่คัดเลือกไว้ จำนวน 9 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.8 – 1.0

5. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ในขั้นต้น ไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 (Try out) เก็บข้อมูลกับนักเรียน ชั้นปีที่ 3 ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 193 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item – Total Correlation) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พร้อมทั้งพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด และพิจารณาค่าความเชื่อมั่นที่เพิ่มขึ้นเมื่อตัดข้อคำถาม โดยผลการวิเคราะห์ดังนี้

5.1 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

5.1.1 ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต จำนวน 10 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้ จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .310 - .627

5.1.2 ด้านการค้นหาข้อมูล จำนวน 10 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้ จำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .351 - .683

5.1.3 ด้านการถ่ายโอนข้อมูล จำนวน 9 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้ จำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .353 - .618

5.1.4 ด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต จำนวน 11 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้ จำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .601 - .703

5.2 แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 13 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้ทั้งหมด มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .294 - .468

5.3 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการใช้ อินเทอร์เน็ต จำนวน 24 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้ จำนวน 19 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .299 - .517

5.4 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 20 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้ จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .300 - .662

5.5 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 10 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้ จำนวน 8 ข้อ ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .351 - .574

5.6 แบบสอบถามวัดความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 9 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้ จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .515 - .753

6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α - Coefficients)

6.1	แบบสอบถามวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต	
6.1.1	ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต	มีค่าความเชื่อมั่น .763
6.1.2	ด้านการค้นหาข้อมูล	มีค่าความเชื่อมั่น .844
6.1.3	ด้านการถ่ายโอนข้อมูล	มีค่าความเชื่อมั่น .782
6.1.4	ด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต	มีค่าความเชื่อมั่น .891
6.2	แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง	มีค่าความเชื่อมั่น .765
6.3	แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต	
		มีค่าความเชื่อมั่น .822
6.4	แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม	มีค่าความเชื่อมั่น .842
6.5	แบบสอบถามวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต	มีค่าความเชื่อมั่น .794
6.6	แบบสอบถามวัดความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต	มีค่าความเชื่อมั่น .866

7. นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 แล้ววิเคราะห์หาค่าในการวิจัยต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ระดับชั้น

1. ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2
3. ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อความในแต่ละข้อที่ตรงกับการ

ปฏิบัติหรือการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนปานกลาง

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต					
0	นักเรียนใช้อีเมลในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนๆ					
00	นักเรียนส่งอีเมลต่อให้เพื่อนโดยไม่สนใจเนื้อหาว่าเป็นข่าวหลอกลวงหรือไม่					
	การค้นหาข้อมูล					
0	นักเรียนสามารถเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตด้วยความมั่นใจ					
00	อินเทอร์เน็ตช่วยให้รู้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ใหม่ๆ เพื่อช่วยในการสืบค้นเกี่ยวกับการเรียน					
	การถ่ายโอนข้อมูล					
0	นักเรียนดาวน์โหลดข้อมูลที่เป็นความรู้เพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป					
00	นักเรียนมีความมั่นใจในการดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ที่ต้องการ					
	การเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต					
0	นักเรียนเคารพกฎกติกาของเกมและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด					
00	เมื่อเกิดความเครียด นักเรียนจะเล่นเพื่อผ่อนคลายความเครียด					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก			ข้อความที่มีความหมายทางลบ		
มากที่สุด	5	คะแนน	มากที่สุด	1	คะแนน
มาก	4	คะแนน	มาก	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน	ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน	น้อย	4	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน	น้อยที่สุด	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ จำนวน 35 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
157.50 – 175.00	มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูงมาก
122.50 – 157.49	มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง
87.50 – 122.49	มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง
52.50 – 87.49	มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
35.00 – 52.49	มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำ

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบน

อินเทอร์เน็ต จำนวน 8 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
36.00 – 40.00	มีพฤติกรรมด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูงมาก
28.00 – 35.99	มีพฤติกรรมด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง
20.00 – 27.99	มีพฤติกรรมด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูงปานกลาง
12.00 – 19.99	มีพฤติกรรมด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
8.00 – 11.99	มีพฤติกรรมด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำ

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการค้นหาข้อมูล

จำนวน 9 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
40.50 – 45.00	มีพฤติกรรมด้านการค้นหาข้อมูลอยู่ในระดับสูงมาก
31.50 – 40.48	มีพฤติกรรมด้านการค้นหาข้อมูลอยู่ในระดับสูง
22.50 – 31.49	มีพฤติกรรมด้านการค้นหาข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง
13.50 – 22.49	มีพฤติกรรมด้านการค้นหาข้อมูลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
9.00 – 13.49	มีพฤติกรรมด้านการค้นหาข้อมูลอยู่ในระดับต่ำ

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการถ่ายโอนข้อมูล จำนวน 9 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
40.50 – 45.00	มีพฤติกรรมด้านการถ่ายโอนข้อมูลอยู่ในระดับสูงมาก
31.50 – 40.48	มีพฤติกรรมด้านการถ่ายโอนข้อมูลอยู่ในระดับสูง
22.50 – 31.49	มีพฤติกรรมด้านการถ่ายโอนข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง
13.50 – 22.49	มีพฤติกรรมด้านการถ่ายโอนข้อมูลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
9.00 – 13.49	มีพฤติกรรมด้านการถ่ายโอนข้อมูลอยู่ในระดับต่ำ

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการเล่นเกมนบนอินเทอร์เน็ต จำนวน 9 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
40.50 – 45.00	มีพฤติกรรมด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูงมาก
31.50 – 40.48	มีพฤติกรรมด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง
22.50 – 31.49	มีพฤติกรรมด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง
13.50 – 22.49	มีพฤติกรรมด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
9.00 – 13.49	มีพฤติกรรมด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อความในแต่ละข้อที่ตรงกับการ

ปฏิบัติหรือการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	นักเรียนภูมิใจในผลการเรียนของตัวเอง					
00	นักเรียนมักเสียใจในสิ่งที่ได้ทำลงไปแล้ว					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก			ข้อความที่มีความหมายทางลบ		
มากที่สุด	5	คะแนน	มากที่สุด	1	คะแนน
มาก	4	คะแนน	มาก	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน	ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน	น้อย	4	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน	น้อยที่สุด	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน จำนวน 13 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
58.50 – 65.00	นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูงมาก
45.50 – 58.49	นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง
32.50 – 45.49	นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
19.50 – 32.49	นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
13.00 – 19.49	นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อความในแต่ละข้อที่ตรงกับการ

ปฏิบัติหรือการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้ของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้ของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้ของนักเรียนปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้ของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้ของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการรับรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	นักเรียนสามารถทราบข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ต					
00	นักเรียนคิดว่าบริการส่วนใหญ่บนอินเทอร์เน็ตเป็นบริการที่มีประโยชน์					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก			ข้อความที่มีความหมายทางลบ		
มากที่สุด	5	คะแนน	มากที่สุด	1	คะแนน
มาก	4	คะแนน	มาก	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน	ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน	น้อย	4	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน	น้อยที่สุด	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน จำนวน 19 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
85.50 – 95.00	มีการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูงมาก
66.50 – 85.49	มีการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง
47.50 – 66.49	มีการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง
28.50 – 47.49	มีการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
19.00 – 28.49	มีการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อความในแต่ละข้อที่ตรงกับกา

ปฏิบัติหรือการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ผู้ปกครอง/ครู/เพื่อน					
0	แนะนำเว็บไซต์ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียน					
00	ให้ความรู้เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมกับนักเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก			ข้อความที่มีความหมายทางลบ		
มากที่สุด	5	คะแนน	มากที่สุด	1	คะแนน
มาก	4	คะแนน	มาก	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน	ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน	น้อย	4	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน	น้อยที่สุด	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว จำนวน 14 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
63.00 – 70.00	ได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูงมาก
49.00 – 62.99	ได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง
35.00 – 48.99	ได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
21.00 – 34.99	ได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
14.00 – 20.99	ได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อความในแต่ละข้อที่ตรงกับการ

ปฏิบัติหรือการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต					
0	อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวัน					
00	อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งความรู้ที่หลากหลาย					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก			ข้อความที่มีความหมายทางลบ		
มากที่สุด	5	คะแนน	มากที่สุด	1	คะแนน
มาก	4	คะแนน	มาก	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน	ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน	น้อย	4	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน	น้อยที่สุด	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ด้านเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 8 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
36.00 – 40.00	มีเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูงมาก
28.00 – 35.99	มีเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง
20.00 – 27.99	มีเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง
12.00 – 19.99	มีเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
8.00 – 11.99	มีเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 7 แบบสอบถามวัดความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อความในแต่ละข้อที่ตรงกับการปฏิบัติหรือการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต					
0	นักเรียนไม่ใช้รหัสประจำตัว รหัสผ่านของผู้อื่นเพื่อเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต					
00	นักเรียนไม่นำข้อมูลส่วนตัวหรือรูปภาพของผู้อื่นไปเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก			ข้อความที่มีความหมายทางลบ		
มากที่สุด	5	คะแนน	มากที่สุด	1	คะแนน
มาก	4	คะแนน	มาก	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน	ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน	น้อย	4	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน	น้อยที่สุด	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ด้านความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 7 ข้อ

คะแนนเฉลี่ยทั้งฉบับ	ความหมาย
31.50 – 35.00	มีความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูงมาก
24.50 – 31.49	มีความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง
17.50 – 24.49	มีความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลาง
10.50 – 17.49	มีความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
7.00 – 10.49	มีความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยมีวิธีการดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือรับรองและหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือรับรองไปติดต่อสถานศึกษา ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขออนุญาตหมายวัน เวลา ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำแบบสอบถามวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 687 คน
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม ก่อนที่จะทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยเป็นผู้ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2552 ถึง เดือนมกราคม 2553
5. นำแบบสอบถามที่ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 687 คน มาตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามไม่สมบูรณ์หรือมีร่องรอยที่ระบุว่าไม่ตั้งใจทำแบบสอบถามออก โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ได้ทั้งหมด 597 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.90 ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามวัดตัวแปรปัจจัย และแบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ตามเกณฑ์การตรวจคะแนนที่ตั้งไว้
2. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานและประมาณค่าสถิติจากคะแนนแบบสอบถามวัดตัวแปรปัจจัยและแบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient : r_{xy}) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

4. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามเอกนาม (MR)

4.1 หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามเอกนาม (MR) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

4.2 หาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตพร้อมทั้งหาค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ (β) และจัดลำดับน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยรายด้าน

5. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (MMR)

5.1 หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (MMR) ระหว่างตัวแปรปัจจัยรายด้านกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตรายด้าน

5.2 หาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยรายด้านที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตรายด้านพร้อมทั้งหาค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ (β) และจัดลำดับน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยรายด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) โดยการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรของโรบินเนลลีและแฮมเบิลตัน (ลิวน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2539: 248-249; อ้างอิงจาก Rovinelli; & Hambleton. 1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2539: 200)

$$\alpha = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

1.3 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวมทั้งฉบับ (tem-total Correlation) โดยใช้สูตรการหาแบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2547: 165-166)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนของข้อของแบบสอบถาม
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆที่เหลือทุกข้อ

2. ค่าสถิติพื้นฐาน

- 2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (M)
- 2.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบตัวแปรหลายตัว (Multivariate Multiple Regression: MMR) ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2535: 23-24)

1) เกณฑ์อัตราส่วน วิลลิสยูด

$$\Lambda = \frac{\left| \hat{\Sigma} \right|}{\left| \hat{\Sigma}_0 \right|}$$

เมื่อ	Λ	แทน	เกณฑ์อัตราส่วนวิลลิสยูด (Wilk's Lambda)
	$\hat{\Sigma}_0$	แทน	ตัวประมาณค่าของเมตริกความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Variance-Covariance Matrix) ของความผิดพลาด (Error) ภายใต้สมมติฐานปฏิเสธ (H_0)
	$\hat{\Sigma}$	แทน	ตัวประมาณค่าของเมตริกความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Variance-Covariance Matrix) ของความผิดพลาด (Error) ภายใต้สมมติฐานแย้ง (H_1)

2) สถิติเอฟของบราวน์ (Rao's F Statistics)

$$F = \frac{1 - \Lambda^{1/s}}{\Lambda^{1/s}} \cdot \frac{ms + 1 - qp / 2}{qp}$$

เมื่อ	F	แทน	สถิติเอฟของบราวน์
	S	แทน	$\sqrt{(p^2q^2 - 4)/(p^2 + q^2 - 5)}$
	M	แทน	$[ne - (p + 1 - q)/2]$
	p	แทน	จำนวนตัวแปรตาม
	q	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ
	ne	แทน	องศาความเป็นอิสระของค่าผิดพลาด

3.2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2547: 204)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนน X และ Y คูณกันแต่ละตัว

3.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต โดยใช้สูตร (Pedhazur. 1997: 104)

$$R_{y \cdot 123 \dots k} = \sqrt{\beta_1 r_{y1} + \beta_2 r_{y2} + \dots + \beta_k r_{yk}}$$

เมื่อ	$R_{y \cdot 123 \dots k}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k กับตัวแปรตาม y
	$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	$r_{y1}, r_{y2}, \dots, r_{yk}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k กับตัวแปรตาม

3.4 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร

F-test (Pedhazur. 1997: 105)

$$F = \frac{R^2 / k}{(1 - R^2) / (N - k - 1)}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ
	R^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

3.5 หาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ โดยใช้สูตร (Pedhazur. 1997: 105)

1) หาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปแบบคะแนนดิบ (Score Weight)

$$b_j = \beta_j \frac{S_y}{S_j}$$

เมื่อ	b_j	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระที่ j ในรูปคะแนนดิบ
	β_j	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระที่ j ในรูปคะแนนมาตรฐาน
	S_y	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปรตาม
	S_j	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรอิสระที่ j

2) ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญโดยใช้สูตร t-test

$$t = \frac{b_j}{SE_{b_j}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญ
	b_j	แทน	สัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
	SE_{b_j}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าน้ำหนักของความสำคัญ
	df_2	แทน	N-k-1

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้จําแนกประชากรที่ส่งผลพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
X_k	แทน	คะแนนเต็มต่อฉบับของแบบสอบถาม
X_1	แทน	การเห็นคุณค่าในตนเอง
X_2	แทน	การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต
X_3	แทน	การสนับสนุนทางสังคม
X_4	แทน	เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต
X_5	แทน	ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต
Y	แทน	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวม
Y_1	แทน	พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต
Y_2	แทน	พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล
Y_3	แทน	พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูล
Y_4	แทน	พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต
M	แทน	ค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถาม
SE_b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของตัวแปรแต่ละด้าน
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F- distribution)
β	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta-Weight)
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนดิบ
df_{reg}	แทน	ชั้นความเป็นอิสระของการถดถอย
df_{res}	แทน	ชั้นความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน
MS_{reg}	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของการถดถอย

MS_{res}	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2_{adj}	แทน	กำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R^2)
Λ	แทน	ค่าวิลคส์แลมabda (Wilk's Lambda)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient : r_{xy}) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
 - 3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (MR) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
 - 3.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม (MMR) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
4. คำนำนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
 - 4.1 คำนำนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต และจัดลำดับนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัย
 - 4.2 คำนำนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตรายด้าน และ จัดลำดับนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ผู้วิจัยได้นำ แบบสอบถามวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามวัดเจตคติต่อพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามวัดความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต มาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ปากฎผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรปัจจัยและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

ตัวแปร	k	X_k	M	S	แปล ความหมาย
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1)	13	65	45.060	6.078	สูง
การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_2)	19	95	74.031	9.281	สูง
การสนับสนุนจากครอบครัว (X_3)	14	70	50.554	8.653	สูง
เจตคติต่อพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_4)	8	40	30.006	4.781	สูง
ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_5)	7	35	26.840	6.521	สูง
พฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต (Y_1)	8	40	28.117	5.666	สูง
พฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล (Y_2)	9	45	33.688	5.889	สูง
พฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูล (Y_3)	9	45	32.043	6.201	สูง
พฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต (Y_4)	9	45	33.661	6.504	สูง
พฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ (Y)	35	175	127.510	19.896	สูง

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ตัวแปรปัจจัย ได้แก่ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1), การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_2), การสนับสนุนทางสังคม (X_3), เจตคติต่อพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_4), ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_5) อยู่ในระดับ สูงทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 45.060, 74.031, 50.554, 30.006, 26.840 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมและพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการถ่ายโอนข้อมูล ด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต พบว่า อยู่ระดับสูงทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 127.510, 28.117, 33.688, 32.043, 33.611 ตามลำดับ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient : r_{xy}) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรปัจจัย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_2) การสนับสนุนทางสังคม (X_3) เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (X_4) ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_5) กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต (Y_1) พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล (Y_2) พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูล (Y_3) พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต (Y_4) และพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ (Y) มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r_{xy}) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r_{xy}) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในการใช้อินเทอร์เน็ต

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y
X_1	-	.406**	.453**	.338**	.190**	.322**	.437**	.358**	.288*	.427**
X_2		-	.480**	.559**	.370**	.389**	.508**	.429**	.455**	.544**
X_3			-	.555**	.292**	.523**	.560**	.572**	.439**	.637**
X_4				-	.281**	.505**	.644**	.574**	.542**	.690**
X_5					-	.344**	.374**	.267**	.263**	.378**
Y_1						-	.596**	.627**	.438**	.800**
Y_2							-	.673**	.541**	.852**
Y_3								-	.514**	.858**
Y_4									-	.772**
Y										-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มของตัวแปรมีความสัมพันธ์กันดังนี้

2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรปัจจัยมีค่าอยู่ระหว่าง .190 - .559 ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตรายด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .439 - .673 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่พึง

ประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตรายด้าน กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมมีค่าอยู่ระหว่าง .772 - .858 ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต มีค่าอยู่ระหว่าง .378 - .690 พบว่า ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุด คือ เจตคติต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต (x_4) (.690) รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคม (x_3) (.637) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (x_5) (.378) เมื่อพิจารณาปัจจัยรายด้านปรากฏดังนี้

2.2.1 ค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตมีค่าอยู่ระหว่าง .322 - .523 ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ การสนับสนุนทางสังคม (x_3) (.523) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (x_1) (.322)

2.2.2 ค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูลมีค่าอยู่ระหว่าง .374 - .644 ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ เจตคติต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต (x_4) (.644) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (x_5) (.374)

2.2.3 ค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูลมีค่าอยู่ระหว่าง .267 - .574 ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ เจตคติต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต (x_4) (.574) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (x_5) (.267)

2.2.4 ค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ตมีค่าอยู่ระหว่าง .263 - .542 ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ เจตคติต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต (x_4) (.542) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (x_5) (.378)

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

จากตาราง 4 พบว่า พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรปัจจัย กับ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละด้านมาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว (Multivariate Multiple Regression : MMR) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าวิลค์แลมดา (Wilks's Lambda) พิลไลส์ (Pillais) และโฮเทลลิง (Hotellings) ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย F-test แล้ววิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรตามเอกนัย (Univariate Multiple Regression) ของตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละด้าน และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย F-test ดังแสดงในตาราง 5

3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (MR) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตและการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย F-test ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

ตัวแปรตาม	R	R ²	R ² _{adj}	df _{reg}	df _{res}	MS _{reg}	MS _{res}	F	p-Value
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต	.777	.604	.601	5	591	28525.985	157.897	180.662	.000

จากตาราง 5 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตมีค่า .777 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายร่วมกันได้ ร้อยละ 60.40 และค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ปรับแก้มีค่า .601 ซึ่งสรุปได้ว่า ตัวแปรในกลุ่มแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัย ทั้ง 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า t-test และนำค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ (β) มาจัดลำดับน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของแต่ละตัวแปร ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

ตัวแปร	β	ลำดับ	b	SE _b	t	p-Value
X ₁	.098	4	.322	.098	3.293	.001
X ₂	.090	5	.192	.073	2.645	.008
X ₃	.281	3	.647	.078	8.342	.000
X ₄	.415	1	1.727	.141	12.208	.000
X ₅	.127	2	.388	.086	4.523	.000
R = .777 R ² = .604 R ² _{adj} = .601 F = 180.662 p-Value=.000						

จากตาราง 6 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตมีค่า .777 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายร่วมกันได้ 60.40% และค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ปรับแก้มีค่า .601 โดยค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (X₄), ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต(X₅),การสนับสนุนทางสังคม (X₃),การเห็นคุณค่าในตนเอง (X₁), การรับรู้ความสามารถในการใช้ อินเทอร์เน็ต (X₂)

4. ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (MMR) ระหว่างตัวแปรปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามทั้ง 4 ด้านในตาราง 5 พบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต การค้นหาข้อมูล การถ่ายโอนข้อมูล การเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงเลือกใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม (MMR) ด้วยวิธีการ

หาค่า พิลไลส์ (Pillais) โฮเทลลิง (Hotellings) ค่า Wilk's Lambda (Λ) เพื่อหาว่ากลุ่มของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันหรือไม่และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยสถิติเอฟของราวน์ (Rao's F-statistics) เมื่อความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วจึงทำการวิเคราะห์ต่อเนื่องด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยแยกวิเคราะห์ตัวแปรตามทีละด้านปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนามและตัวแปรเอกนาม

การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนาม					
Multivariate Tests of Significance (s = 4, M = 1, n = 354)					
ตัวสถิติ	Value	Approx. F	df _{hy}	df _{err}	p-Value
Pillais	.689	24.617	20	2364	.000
Hotellings	1.689	49.535	20	2346	.000
Wilks's Lambda (Λ)	.355	35.699	20	1951	.000

การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกนาม							
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการ ใช้อินเทอร์เน็ต	R	R ²	R ² _{adj}	MS _{reg}	MS _{res}	F	p- Value
ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต (Y ₁)	.609	.370	.365	1417.621	20.382	69.553	.000
ด้านการค้นหาข้อมูล (Y ₂)	.725	.526	.522	2175.574	16.576	131.252	.000
ด้านการถ่ายโอนข้อมูล (Y ₃)	.657	.432	.427	1978.434	22.045	89.745	.000
ด้านเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต (Y ₄)	.589	.347	.341	1749.431	27.869	62.774	.000

จากตาราง 7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรตามสี่ด้าน ค่า Wilks's Lambda (Λ) มีค่า .355 (Approx.F= 35.699) แสดงว่ากลุ่มตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากนั้นทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการถ่ายโอนข้อมูล ด้านเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต พบว่า ทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ .609, .725, .657, .589 ตามลำดับ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยรายด้านทั้ง 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตรายด้านมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยค่า t-test และนำค่าน้ำหนักความสัมพันธ์ (β) ของแต่ละตัวแปรมาจัดลำดับน้ำหนักความสำคัญสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปร ดังแสดงในตาราง 8 -11 ดังนี้

ตาราง 8 ค่าน้ำหนักความสำคัญและค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต (Y_1)

ตัวแปร	β	ลำดับ	b	SE _b	t	p-Value
X_1	.063	4	.059	.035	1.667	.096
X_2	.012	5	.007	.026	.272	.786
X_3	.291	1	.191	.028	6.843	.000
X_4	.268	2	.318	.051	6.257	.000
X_5	.168	3	.146	.031	4.723	.000
R = .609 R ² = .370 R ² _{adj} = .365 F = 69.553 p-Value = .000						

จากตาราง 8 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต มีค่าเท่ากับ .609 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายร่วมกันได้ 37.00% และค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแก้แล้วมีค่าเท่ากับ .365 โดยค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม (X_3) เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (X_4) และความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_5) สำหรับปัจจัย ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) และด้านการรับรู้ความสามารถในการใช้ อินเทอร์เน็ต (X_2) ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 ค่าน้ำหนักความสำคัญ และค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล (Y_2)

ตัวแปร	β	ลำดับ	b	SE _b	t	p-Value
X_1	.158	2	.153	.032	4.825	.000
X_2	.075	5	.047	.024	2.018	.044
X_3	.185	4	.126	.025	5.015	.000
X_4	.404	1	.497	.046	10.846	.000
X_5	.149	3	.134	.028	4.832	.000
R = .725 R ² = .526 R ² _{adj} = .522 F = 131.252 p-Value = .000						

จากตาราง 9 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล มีค่าเท่ากับ .725 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายร่วมกันได้ 52.60 % และค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแก้แล้วมีค่าเท่ากับ .522 โดยค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (X_4) การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_5) และ การสนับสนุนทางสังคม (X_3) สำหรับปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_2)

ตาราง 10 คำนำน้หนักความสำคัญ และค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกร
ใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูล (Y₃)

ตัวแปร	β	ลำดับ	b	SE _b	t	p-Value
X ₁	.075	3	.077	.037	2.101	.036
X ₂	.040	5	.027	.027	.986	.324
X ₃	.317	2	.227	.029	7.842	.000
X ₄	.335	1	.435	.053	8.229	.000
X ₅	.051	4	.049	.032	1.521	.129
R = .657 R ² = .432 R ² _{adj} = .427 F = 89.745 p-Value=.000						

จากตาราง 10 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรม
การใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูล มีค่าเท่ากับ .657 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
สามารถอธิบายร่วมกันได้ 43.20 % และค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแก้แล้วมีค่า
เท่ากับ .427 โดยค่าน้หนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรใช้อินเทอร์เน็ตด้าน
การถ่ายโอนข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมกรใช้อินเทอร์เน็ต
(X₄) การสนับสนุนทางสังคม (X₃) สำหรับปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมกรใช้อินเทอร์เน็ตด้าน
การถ่ายโอนข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง (X₁) ส่วน
ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการใช้ อินเทอร์เน็ต (X₂) และความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต
(X₅) ส่งผลต่อพฤติกรรมกรใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 คำนำน้าหนักความสำคัญ และค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของตัวแปรปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต (Y_4)

ตัวแปร	β	ลำดับ	b	SE _b	t	p-Value
X_1	.032	5	.034	.041	.824	.410
X_2	.158	2	.111	.030	3.631	.000
X_3	.137	3	.103	.033	3.160	.002
X_4	.351	1	.477	.059	8.024	.000
X_5	.060	4	.059	.036	1.648	.100
R = .589 R ² = .347 R ² _{adj} = .341 F = 62.774 p-Value = .000						

จากตาราง 11 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต มีค่าเท่ากับ .589 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 สามารถอธิบายร่วมกันได้ 34.70 % และค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแก้แล้วมีค่าเท่ากับ .341 โดยค่าน้าหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต (X_4) ด้านการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_2) การสนับสนุนทางสังคม (X_3) ส่วนปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) และด้านความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (X_5) ส่งผลต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตัวเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต กับตัวแปรตามคือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต การค้นหาข้อมูล การถ่ายโอนข้อมูล และการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งศึกษาคำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยของตัวแปรที่กล่าวข้างต้นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 597 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มสองขั้นตอน (Two-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต การค้นหาข้อมูล การถ่ายโอนข้อมูล และการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต มีค่าความเชื่อมั่น .763, .844, .782 และ .891 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรปัจจัยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบสอบถามวัดการรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต แบบสอบถามวัดความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต มีค่าความเชื่อมั่น .765, .822, .842, .794, .866

ผู้วิจัยนำแบบวัดและแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบและคัดเลือกฉบับสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรปัจจัยกับตัวแปรตาม ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรเอกนามของตัวแปรปัจจัยกับตัวแปรตามรายด้าน และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติทดสอบเอฟ (F-test) แล้วจึงทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติเอฟของราอ์ (Rao's F Statistics)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตัวเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตมีค่าอยู่ระหว่าง .378-.690 ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุด คือ เจตคติที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต รองลงมาคือการสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต (.690, .637, .544, .427, .378)

1.1 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (MR) ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตมีค่า .777 ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายร่วมกันได้ร้อยละ 60.40 และกำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแก้แล้วมีค่า.601

1.2 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม (MMR) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรตามห้าด้าน มีค่าวิลคิสแลมบ์ดา (Wilk's Lambda) .355 และตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากนั้นทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการถ่ายโอนข้อมูล ด้านการเล่นเกมนบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งทุกด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .609, .725, .657, .589 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1 ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต และ มีค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ .415, .127, .281, .098 และ .090 ตามลำดับ

2.2 ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตรายด้าน ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต และ ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต มีค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ .291, .268, .168 ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ด้านการค้นหาข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต การเห็นคุณค่าในตนเอง ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต และ การสนับสนุนทางสังคม สำหรับปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ด้านการถ่ายโอนข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม สำหรับปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์ด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลในประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์พหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม พบว่า ตัวแปรปัจจัยได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต และ ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิเคราะห์พหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม พบว่า ตัวแปรปัจจัย กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีของสกินเนอร์ (Skinner, 1974: 304) พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออก ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมในทางบวกหรือในทางลบ ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ที่มนุษย์ต้องเรียนรู้ตลอดเวลา ปัจจัยทางด้านสังคมเนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถอยู่คนเดียวได้ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งจะทำให้มนุษย์แสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่สังคมนั้นๆ เห็นพ้อง เป็นลักษณะต่างๆ ที่เป็นแบบแผนพฤติกรรมของคนในสังคม และปัจจัยทางด้านทัศนคติซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึกมี

ลักษณะเป็นนามธรรม ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวบุคคลมาแต่เกิด แต่เกิดขึ้นจากบุคคลได้เรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ ในสังคม ดังนั้นทัศนคติจึงเปลี่ยนแปลงได้ และแนวคิดทฤษฎีของกรีน (Green.1980: 230) สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมเกิดจากปัจจัยภายในบุคคล และปัจจัยภายนอกบุคคลที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ค่านิยม บรรทัดฐานสังคม ทัศนคติ ความเชื่อ และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่นเดียวกับแนวคิดทฤษฎีของซูดา จิตพิทักษ์ (สิริพร สุทธิพรหมณีวัฒน์. 2547: 13 ; อ้างอิงจากซูดา จิตพิทักษ์. 2526: 25) สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ ลักษณะนิสัยส่วนตัว ได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ บุคลิกภาพ และกระบวนการอื่นๆ ทางสังคม ซึ่งต้องอาศัยสิ่งกระตุ้นจากการสะสมความรู้ ประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมที่เป็นบุคคล และไม่ใช่บุคคล ซึ่งตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต และความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นปัจจัยภายในบุคคล ส่วนการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยภายนอกบุคคล

3. คำนำน้าหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวม ซึ่งเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมมากที่สุด รองลงมาคือ การสนับสนุนทางสังคม,ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต,การใช้อินเทอร์เน็ต, การเห็นคุณค่าในตนเอง และการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต

4. คำนำน้าหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตแยกรายด้าน พบผลที่สอดคล้องกันว่า การเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการถ่ายโอนข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการที่บุคคลมีความรู้สึกต่อตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยการประเมินความสามารถ ความสำคัญและคุณค่าของตนเอง และแสดงให้เห็นบุคคลอื่นเห็นด้วยพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเองของ คูเปอร์สมิธ (นริสา จิตรสมนึก. 2540: 8; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1984: 321) ที่บุคคลรับรู้และประเมินตนเองแล้วแสดงออกในแง่ของการยอมรับตนเองหรือไม่ยอมรับตนเองซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จและความมีคุณค่าของตนเอง และการรับรู้จากการประเมินของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเอง สามารถรับรู้ได้จากคำพูดและท่าทีที่บุคคลนั้นแสดงออก เช่นเดียวกับแนวคิดทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow.1970: 45) ความภาคภูมิใจในตนเอง หากได้พัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองขึ้นไปอีกจะเข้าสู่ขั้นบรรลุลัทธิจักรแห่งตน ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ จะได้เห็นได้ว่าบุคคลที่มีความภูมิใจในตนเอง จะมี

ความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามีความเข้มแข็ง มีความสามารถ มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อสังคม ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย ช่วยตนเองไม่ได้ รับรู้ตนเองในทางที่ไม่ดี คิดว่าตนเองไม่มีประโยชน์ สิ้นหวัง ประเมินตนเองต่ำกว่าผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น ๆ ด้วย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เนติมา กลมเลิศ (2549: 84-85) พบว่า ระดับความภูมิใจตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อยู่ในระดับมาก และได้อธิบายว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ช่วงวัยรุ่น เป็นระยะที่พัฒนาการต่างๆ เข้าสู่สภาวะอย่างสมบูรณ์แบบ

จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้การรับรู้ความสามารถเป็นการประเมินความสามารถของตนเองในการจัดการสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และแสดงให้บุคคลอื่นเห็นถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองของเบนดูรา (Bandura. 1986: 395-398) การรับรู้ความสามารถของตนเองจะสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลได้ต้องผ่านกระบวนการทางปัญญาเสียก่อน และเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางปัญญาแล้วก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลตามการตัดสินใจความสามารถของตนเอง ซึ่งความสามารถ (Efficacy) นี้ต้องอาศัยทักษะผสมผสานร่วมกันทั้งทักษะทางปัญญา สังคม และพฤติกรรมซึ่งจะทำให้เกิดรูปแบบพฤติกรรมตามสถานการณ์เฉพาะนั้น ๆ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้จะไม่ได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับตัดสินของบุคคลว่า เขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขา มีอยู่ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีความสัมพันธ์กับการกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้นก็คือ หากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการกระทำพฤติกรรมนั้นสูง บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นสูงด้วย ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำ บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำ หรืออาจจะไม่กระทำพฤติกรรมนั้นเลยก็ได้ ซึ่งจากผลการศึกษาของ เนติมา กลมเลิศ (เนติมา กลมเลิศ. 2549: 84-85) พบว่า การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการค้นหาข้อมูล และด้านการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต การรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อยู่ในระดับมาก ซึ่งทำให้ทราบถึงนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นที่จิตใจของตนเองถึงประโยชน์และโทษของการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วัชรินทร์ จามจุรี (วัชรินทร์ จามจุรี. 2550: 89) พบว่าการรับรู้ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรทิพย์ ร่มนุ่น (พรทิพย์ ร่มนุ่น. 2550: 98) พบว่าพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยสนับสนุนในด้านการรับรู้

จากการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคม ส่งผลทางบวกกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการสนับสนุนทางสังคม เป็นการที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนจากครอบครัว ญาติพี่น้อง บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคล ทั้งทางสิ่งของ ทรัพย์สินเงินทอง ข้อมูลข่าวสาร เครื่องมือและอุปกรณ์ รวมทั้งการสนับสนุนทางด้านจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ บาร์ร่าและอินลีย์ (Barrera; & Ainley. 1983: 133-143) การสนับสนุนทางสังคม จะช่วยให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลด้านการประกอบอาชีพ คำแนะนำ ข้อมูลข่าวสารต่างๆที่เป็นประโยชน์ และข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่ได้กระทำ เพื่อให้บุคคลได้ปรับปรุงแก้ไข หรือได้รับกำลังใจในสิ่งที่ได้ทำแล้วและเสริมสร้างโอกาสให้บุคคลมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ปราณี จ้อยรอด (ปราณี จ้อยรอด. 2552: 91) พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบจาก ครอบครัวมาก จะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณมากกว่านักเรียนที่ได้รับ ตัวแบบจากครอบครัวน้อย และผลการศึกษาของ อัจฉริสา ชุมมานนท์ (อัจฉริสา ชุมมานนท์. 2548: 133) พบว่า บทบาทของบุคคลใกล้ชิดส่งผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ได้แก่ บทบาทของครอบครัวหรือญาติ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของวัยรุ่น

จากการศึกษาพบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ส่งผลทางบวกกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตคือ ความเข้าใจ การเห็นคุณค่าของการใช้อินเทอร์เน็ตทั้งในทางบวกและทางลบ ตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ จากประสบการณ์ และแสดงออกมาในรูปของการสืบค้นข้อมูล การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีคุณธรรม มีจิตสำนึก และมีความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2548: 249-250) เจตคติคือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลังจากทีบุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ทั้งความรู้สึกทางบวกที่แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจเห็นด้วย ความรู้สึกทางลบที่แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจไม่เห็นด้วย และความรู้สึกเป็นกลาง เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ มีการกล่าวสนับสนุน ท่าทางหน้าตาบอกความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธีระพงษ์ คุ้มราช (ธีระพงษ์ คุ้มราช. 2551: 120) พบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 เกิดจากความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรม โดยเจตคติวัดทางอ้อม มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรมผ่านเจตคติวัดทางตรงในระดับค่อนข้างสูง และผลการศึกษาของสุพัตรา ผลรัตนไพบูลย์ (สุพัตรา ผลรัตนไพบูลย์. 2550: 97) พบว่า ทศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่

3 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ภัทรียา ไชยณรงค์ (ภัทรียา ไชยณรงค์, 2547: 83) พบว่า การใช้ อินเทอร์เน็ตของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่ออินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาพบว่า ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต ส่งผลทางบวกกับพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นหาข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นความรู้สึกสำนึกในการใช้ อินเทอร์เน็ต การรับรู้ความรู้สึก การคิดได้อย่างเข้าใจโดยประเมินจากความรู้และประสบการณ์ซึ่งเป็นส่วน ในการเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประภาเพ็ญ สุวรรณ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526: 14 -15) ได้ให้ความหมายของ ความตระหนักว่า ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลได้ถูกคิด หรือ การเกิดขึ้นในความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง มีเหตุการณ์หนึ่ง และได้จัดให้ความ ตระหนักเป็นขั้นแรก ของการรับหรือ การให้ความสนใจซึ่งเป็นขั้นที่แสดงว่าบุคคลนั้นได้ถูกกระตุ้นให้ รับทราบว่ามีเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้านั้นปรากฏอยู่โดยการรับหรือการให้ ความสนใจนี้ เป็นขั้นของสภาพจิตใจ ขั้นแรกที่จะนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมด้านทัศนคติต่อไป นอกจากนี้ ความตระหนักยังหมายรวมถึง ความรู้สึกถึงสิ่งนั้นมีอยู่ รู้ถึงกลวิธีเกี่ยวกับปฏิบัติต่อสิ่งนั้น และรู้ถึงกฎเกณฑ์เบื้องหลังหลังสิ่งนั้น (Rogers, 1983: 20-21) เช่นการถูกคิดได้ว่าไม่ควรเปิด อีเมลสาธารณะในการส่งข้อมูลที่เป็นความลับ หรือ ต้องสแกนไวรัสก่อนเปิดไฟล์ที่ดาวน์โหลดมาจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนิตา เข้มทอง (สุนิตา เข้มทอง, 2549: 85) พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความตระหนักต่อการละเมิด ลิขสิทธิ์ผลงานวรรณกรรม งานศิลปะ-การแสดงและงานโสตทัศนในประเด็นด้านศีลธรรมมากที่สุด ส่วนด้านทัศนคตินั้นมองว่าการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นสิ่งที่ผิดและเห็นด้วยต่อประเด็นของความยุติธรรมใน สังคมมากที่สุด โดยคิดว่าเจ้าของผลงานควรมีสิทธิ์อันชอบธรรมในผลงานของตนในการที่จะได้ค่าตอบแทน และมีกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานต่อไป ในเรื่องของกรมองตนเองและผู้อื่นพบว่ามีทัศนคติกับความ ตระหนักในเชิงบวกต่อการมองตนเองสูงกว่าการมองคนอื่น ความต้องการความรู้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิด การละเมิดลิขสิทธิ์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และเจตคติต่อ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตครบทุก ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการถ่ายโอนข้อมูล ด้านการเล่น เกมบนอินเทอร์เน็ต ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

1.1 ผู้ปกครองและครู ควรให้ความสนใจต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตทั้งสี่ด้านของนักเรียน เพราะถ้าหากนักเรียนมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไปก็จะเป็นผลเสียต่อนักเรียนเอง และต้องคำนึงว่านักเรียนมีเจตคติ โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนซึ่งเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิด หรือแม้กระทั่งจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างแพร่หลาย ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรชี้แจง แนะนำ หรือปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติด้านบวก มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้อินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนเลือกใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตทั้งสี่ด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังนั้นควรทำการศึกษานักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ด้วย เพื่อดูว่าจะได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันหรือไม่

2.2 ควรศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้มาก เพื่อป้องกันความสับสนระหว่างตัวแปรที่อาจเกิดขึ้น และเพื่อจะได้ตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม

2.3 จำนวนข้อของเครื่องมือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละด้านไม่ควรมีจำนวนข้อที่น้อยเกินไป เพราะจะทำให้ไม่ครอบคลุมคุณลักษณะในแต่ละด้าน

บรรณานุกรม

- กฤติยากร ไยโนตาล. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของสตรีโรคเบาหวานในภาวะหมดประจำเดือน จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- กานดา พูนลาภทวี. (2545). ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมิน การศึกษาหน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กุลวดี ราชภักดี. (2545). ความตระหนักและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของนักศึกษาในหอพักสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์ทั่วไป). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- คมกริช ทักพิฟ้า. (2540). พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จงกลนี ดุ้ยเจริญ. (2540). สัมพันธภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดา การเห็นคุณค่าในตนเองกับ การปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (อนามัยครอบครัว). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จิตราภรณ์ วันสพงค์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (โสตทัศนศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิดา ราชี. (2543). การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมาวิน. (2541). พฤติกรรมศาสตร์ : พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ดวงเดือน มูลประดับ. (2541). “แรงสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น”.

วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
ถ่ายเอกสาร.

ถวิล ธาราโภชน์; และศรัณย์ ดำริสุข. (2540). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ทิพวิสุทธิ.

ทวีชัย วิริยะโกศล. (2541). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. (ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

ทัศนีย์ ประจະเนย์. (2546). จิตวิทยาสังคม. อุดรธานี: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
สถาบันราชภัฏอุดรธานี.

ธนิกันต์ มาฆะติรานนท์. (2545). พฤติกรรมการเสพติดอินเทอร์เน็ตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
การเสพติดอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (วารสารสนเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ธีรภูมิ เอกะกุล. (2542). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวัดเจตคติ. อุบลราชธานี:

ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

ธีระพงษ์ คุ่มราช. (2551). การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อ
พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

นารินทร์ สุวรรณวาร. (2543). พฤติกรรมจริยธรรมในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา
ระดับอุดมศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นงลักษณ์ วงศ์ถนอม. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักถึงความสำคัญกับ
ความสามารถในการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรสงคราม.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. (ศึกษาวิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

นงลักษณ์ บุญไทย. (2539). ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุและความสัมพันธ์กับ
ปัจจัยอื่น ๆ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (อนามัยครอบครัว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

- นริสา จิตรสมนึก. (2540). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนกระทำ ผิดกฎหมายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนติมา กมลเลิศ. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 โรงเรียนในเครือคณะเซนต์คาเบรียล เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- บงอร ศรีดำ. (2543). การศึกษาเจตคติต่อการพัฒนาบุคลากรและความต้องการในการพัฒนาบุคลากรของพนักงาน บริษัท โอเชียนกลาส จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2545). การวัดประเมินการเรียนรู้ (การวัดประเมินแนวใหม่) เอกสารประกอบการเรียนวิชาวัดผล 401 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเยี่ยม ตระกูลวงศ์. (2528). เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาสังคมกับการสาธารณสุข หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2538). ทศนคติ การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปราณี จ้อยรอด. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรารธนา ช้อนแก้ว. 2547. การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกายเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2535). การวิเคราะห์ข้อมูลระดับมัลติแวลูเอทในทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : กรณีเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุระดับมัลติแวลูเอท (MMR) และเทคนิคการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แคนอนิคอล (CCA). กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- พริยา คงเครือ. (2548). การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเทศบาลเมืองศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พรจักรี มณีนาถ. (2545). ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ ร่มนุ่น. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรินทร์ เคนนิม. (2545). ปัจจัยที่มีต่อความรู้และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (นโยบายและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญจันทร์ ธาตุไพบูลย์. (2546). ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เกษตรศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไพวรรณ ธรรมวิฐาน. (2544). ความตระหนักถึงผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทริยา ไชยณรงค์. (2547). การใช้อินเทอร์เน็ตและเจตคติต่ออินเทอร์เน็ตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี ศรีชัย. (2538). เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง. กรุงเทพฯ: วี เจ พรินติ้ง.

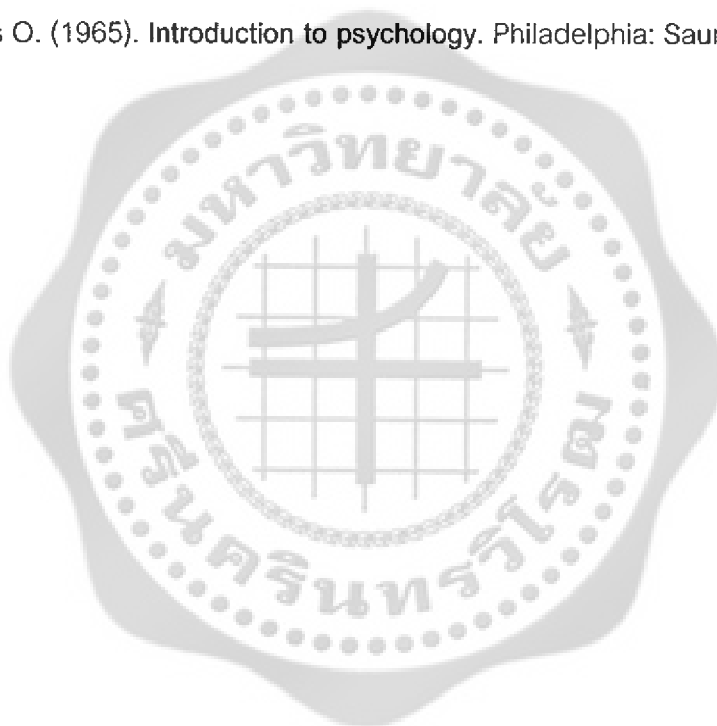
- รพีพรรณ สุธาปัญญกุล. (2541). การศึกษาทัศนคติต่อการเรียนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัญจวน คำขวัญพิทักษ์. (2538). ความเชื่อและเจตคติกับพฤติกรรมมนุษย์ ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน, รวบรวม. (2545). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทาง
การเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2530). จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2544). เจตคติ : แนวคิด วิธีการวัด และมาตรวัด. นนทบุรี:
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิณา ทองดี. (2548). ผลของกระบวนการกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงต่อความเชื่อ
อำนาจในตนและพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกในเด็กที่ได้รับผลกระทบ
จากโรคเอดส์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรม) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ไทย สุทธิจบวร. (2545). จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและปฏิบัติการ = Social Psychology :
Theory and Practicum. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2549). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: อักษราพัฒนา.
- สมคิด เลิศพิริยะประเสริฐ. (2540). การศึกษาความคิดเห็นเรื่องปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมและ
ทัศนคติของคนไทยที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ นศ.ม.
(การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2536). การดูแลตนเอง: ศาสตร์และศิลปะทางการแพทย์. กรุงเทพฯ:
วี. เจ. พรินติ้ง.
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์. (2526). ประชากรกับคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์.

- สมนึก โจน่มงคลรัตน์. (2549). เจตคติต่อการเรียนคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมโภชน์ เขียมสุภาสิต. (2526). การปรับตัวกิจกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สรศักดิ์ ดวงคำสวัสดิ์. (2539). พฤติกรรมสุขภาพ : แนวคิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). ห้องโลกอินเทอร์เน็ต : เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สิริพร สุทธิพรณวัฒน์. (2547). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ศูนย์กลางสถาบัน เทคโนโลยีราชวมงคล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชา จันทน์อม. (2536). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพรรณิ จันทวิเศษ. (2539). การวิเคราะห์องค์ประกอบความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพล พยอมแย้ม. (2545). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กาญจนบุรี: ธรรมเมธี – สหภาพพัฒนาการพิมพ์.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2533). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่ = Adult Learning Psychology. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวคนธ์ คงสุข. (2544). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ: เอมพันธ์.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2543). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนุสรณ์ กาลดิษฐ์. (2548). การศึกษาความรู้และความตระหนักของนักศึกษาที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในห้องปฏิบัติการวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิสิทธิ์ รัตนสุวัจน์. (2538). การเปรียบเทียบบริโภคนิสัย ความคาดหวังในผลของการหยุดสูบบุหรี่ และความคาดหวังในความสามารถตนเองต่อการหยุดสูบบุหรี่ของคนงานชายในโรงงานแบตเตอรี่แห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (โภชนาวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

- อัจฉรีสา ชูมมานนท์. (2548). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของวัยรุ่น**.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย หิรัญโต. (2526). **สังคมวิทยาประยุกต์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2534). **เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการวัด
และการประเมินผลการศึกษา หน่วยที่ 11-15**. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. New York: General Learning Press.
- _____. (1986). *Social foundations of thought and action : a social cognitive theory*.
New Jersey: Prentice-Hall.
- Bandura, A.; & Beyer, J. (1977). Cognitive processes ediating behavioral change. *Journal of
Personality and social Psychology*. 35: 125-139.
- Barrera M.; & Ainley, S.L. (1983). *The structure of social support : a conceptual and
empirical analysis*. Palo Alto, CA: Community Psychologist.
- Benson; & Tippetts. (1995). *Definitions of various constructs : Self-esteem, self-efficacy,
self-strategies*. Belmont, Calif.: Wadsworth.
- Branden, N. (1994). *The psychology of self-esteem*. 15 th ed. New York: Bantam.
- Cobb, S. (1976, Sep-Oct). Social Support as a Moderator of Life Stress. *Psychosomatic
Medicine*. 38: 300-301.
- Coopersmith, S. (1967) . *SEI: Self-Esteem Inventories*. Polo Alto, California: Consulting
Psychologists Press.
- Finn, F.E.S. (1962). *The Albemarle book of modern verse for schools*. London: John Murray.
- Green, Lawrence W. (1980). *Health education planning : A diagnostic approach*.
Californai: California Mayfield.
- Gilford, John S.; & David E. Gray. (1974). *Principles of management an analysis of
managerial function*. New York: McGraw – Hill.
- Good, Carter V. (1974). *Dictionary of education*. New York: McGraw – Hill.
- Gottlieb, B.H.(1985). Social support and the study of personal relationships : *Journal of
Social and Personal Relationships*. 2: 5-12.
- Guskey, Thomas R. (1997). *Implementing mastery learning*. Belmont, Calif.: Wadsworth.

- House, J. (1985). **Measures and concepts of social support**. New York: McGraw-Hill.
- Jacobson, D.E. (1981). **Type and timing of social support**. Massachusette: Addison.
- Kahn, R.L. (1979). **Aging and social support : in aging from birth to death : interdisciplinary perspectives**. Corolado: Westview.
- Kaplan, B.H., C.J. Cassel,; & S.Gore. (1977, May). Social Support and Health. **Med Care**. 15,5: 5-51.
- Lee, C. and Bobko. (1994, March). Self-efficacy believes : Comparison of five measures: **Journal of Applied Psychology**. 95: 364-369.
- Lieberman, M.A. "Social support-the consequence of psychologist a elementary." **Journal of Consulting and Clinical Psychology**. 5,4(June 1986) : 461-465.
- Magaret, J. (1994). **The role of self – efficacy**. New York: McGraw-Hill.
- Maslow, A. (1970). **Motivation and personality**. 2 nd ed. New York: Harper & Row.
- Matthew, Eastin; & Robert, LaRose (2000). **Internet self- efficacy and the psychology of the digital divide**. Acapulco, Mexico: the International Communication Association.
- Pedhazur, E. J. (1997). **Multiple Regression in Behavioral Research**. 3 rd ed. Orlando, FL: Harcourt Brace.
- Pender, N.J. (1987). **Health Promotion in Nursing Practice**. Norwalk : Appleton Century Craft.
- Roger, Everette M. (1983). **Diffusion of Innovations**. 3 rd ed. New York: Free Press.
- Rosenberg, M. (1979). **Social and adolescent self-image**. Princeton, NJ: Princeton University.
- Rubin and McNeil. (1981). **The psychology of being human**. 3rd ed. New York: Harper & Row.
- Sarokon, S. C . (1986). Student self-esteem: A goal administrators can help to achieve: **NASSP Bulletin** 70,487: 1-5.
- Schaefer, C.; et al. (1981) The health-related functions of social support. **Journal of Behavior Medicine**. 4: 84-89.
- Schunk, D.H. (1983). Modeling and attribution effects on children's achievement : a self-efficacy analysis: **Journal of Education Psychology**. (73): 93-105.
- Skinner, B.F. (1974). **About behaviorism**. New York: McGraw-Hill Book.

- Thoits, P.A.; (1982, June) Conceptual, methodological and theoretical problems in studying social support as a buffer against life stress. **Journal of Health and Social Behavior**. 23: 145 – 159.
- Tilden, V.P. (1985, June). Issue of conceptualization and measurement of social support in construction of nursing theory research. **Nursing and Health**. 18, 8: 200-211.
- Webster University Press. (1993). **Webster's Third new international dictionary o the English language**. Oxford: Webster University Press.
- Weiss, R. (1974). **The provision of social relationships**. Rubin. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.
- Whittaker, James O. (1965). **Introduction to psychology**. Philadelphia: Saunders.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ธิปไตย โสติดิวรรณ หัวหน้าสำนักวิจัยและวางแผน
วิทยาลัยเซาธอีสท์บางกอก
3. อาจารย์ภูษิตย์ วงษ์เล็ก เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยเซาธอีสท์บางกอก
4. นาวาเอกหญิง ผศ.ยุวดี เปรมวิชัย ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์
สาขาสถิติ กองวิชาคณิตศาสตร์
โรงเรียนนายเรือ
5. อาจารย์ดารุณี สังขพันธ์ อาจารย์ฝ่ายทะเบียนวัดผล
โรงเรียนคริสต์ธรรมศึกษา

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ข้อความรายชื่อ

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้
2	0.6	คัดเลือกไว้	22	0.6	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้
4	0.8	คัดเลือกไว้	24	0.8	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	25	0.8	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	26	1	คัดเลือกไว้
7	0.8	คัดเลือกไว้	27	0.8	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	28	0.8	คัดเลือกไว้
9	0.8	คัดเลือกไว้	29	1	คัดเลือกไว้
10	0.8	คัดเลือกไว้	30	0.8	คัดเลือกไว้
11	0.6	คัดเลือกไว้	31	1	คัดเลือกไว้
12	0.6	คัดเลือกไว้	32	1	คัดเลือกไว้
13	0.8	คัดเลือกไว้	33	1	คัดเลือกไว้
14	1	คัดเลือกไว้	34	0.6	คัดเลือกไว้
15	1	คัดเลือกไว้	35	1	คัดเลือกไว้
16	0.8	คัดเลือกไว้	36	0.8	คัดเลือกไว้
17	0.8	คัดเลือกไว้	37	1	คัดเลือกไว้
18	0.8	คัดเลือกไว้	38	1	คัดเลือกไว้
19	0.8	คัดเลือกไว้	39	1	คัดเลือกไว้
20	0.8	คัดเลือกไว้	40	0.6	คัดเลือกไว้

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	21	0.6	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	22	0.2	ตัดทิ้ง
3	0.8	คัดเลือกไว้	23	0.6	คัดเลือกไว้
4	0.6	คัดเลือกไว้	24	0.8	คัดเลือกไว้
5	0.6	คัดเลือกไว้	25	1	คัดเลือกไว้
6	0.4	ตัดทิ้ง	26	0.6	คัดเลือกไว้
7	0.4	ตัดทิ้ง	27	1	คัดเลือกไว้
8	1	ตัดทิ้ง	28	1	คัดเลือกไว้
9	0.2	คัดเลือกไว้	29	1	คัดเลือกไว้
10	0	ตัดทิ้ง			
11	0.2	ตัดทิ้ง			
12	1	คัดเลือกไว้			
13	0.4	ตัดทิ้ง			
14	0.2	ตัดทิ้ง			
15	0.4	ตัดทิ้ง			
16	1	คัดเลือกไว้			
17	0	ตัดทิ้ง			
18	0.8	คัดเลือกไว้			
19	0.2	ตัดทิ้ง			
20	0.8	คัดเลือกไว้			

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต

ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้
2	0.8	คัดเลือกไว้	22	0.8	คัดเลือกไว้
3	0.8	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้
4	0.6	คัดเลือกไว้	24	1	คัดเลือกไว้
5	0.8	คัดเลือกไว้	25	1	คัดเลือกไว้
6	0.6	คัดเลือกไว้	26	1	คัดเลือกไว้
7	0.8	คัดเลือกไว้			
8	0.8	คัดเลือกไว้			
9	0.6	คัดเลือกไว้			
10	0.8	คัดเลือกไว้			
11	1	คัดเลือกไว้			
12	1	คัดเลือกไว้			
13	0.6	คัดเลือกไว้			
14	-0.2	ตัดทิ้ง			
15	0.6	คัดเลือกไว้			
16	1	คัดเลือกไว้			
17	0.6	คัดเลือกไว้			
18	0.8	คัดเลือกไว้			
19	0.4	ตัดทิ้ง			
20	0.6	คัดเลือกไว้			

ตาราง 15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม

ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	11	0.6	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	13	0.8	คัดเลือกไว้
4	0.8	คัดเลือกไว้	14	0.8	คัดเลือกไว้
5	0.8	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	16	0.6	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	18	0.6	คัดเลือกไว้
9	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้

ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดจิตลักษณะทางสังคม

ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	11	0.8	คัดเลือกไว้
2	0.6	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	14	0.8	คัดเลือกไว้
5	0.8	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้
9	0.6	คัดเลือกไว้	19	0.2	ตัดทิ้ง
10	0.8	คัดเลือกไว้	20	0.8	คัดเลือกไว้

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก
1	.466	คัดเลือกไว้	21	.572	คัดเลือกไว้
2	.351	คัดเลือกไว้	22	.618	คัดเลือกไว้
3	.627	คัดเลือกไว้	23	.553	คัดเลือกไว้
4	.611	คัดเลือกไว้	24	.353	คัดเลือกไว้
5	.530	คัดเลือกไว้	25	.402	คัดเลือกไว้
6	.161	ตัดทิ้ง	26	.459	คัดเลือกไว้
7	.351	คัดเลือกไว้	27	.354	คัดเลือกไว้
8	.510	คัดเลือกไว้	28	.615	คัดเลือกไว้
9	.270	ตัดทิ้ง	29	.386	คัดเลือกไว้
10	.310	คัดเลือกไว้	30	.299	ตัดทิ้ง
11	.579	คัดเลือกไว้	31	.249	ตัดทิ้ง
12	.573	คัดเลือกไว้	32	.595	คัดเลือกไว้
13	.658	คัดเลือกไว้	33	.698	คัดเลือกไว้
14	.578	คัดเลือกไว้	34	.647	คัดเลือกไว้
15	.234	ตัดทิ้ง	35	.707	คัดเลือกไว้
16	.394	คัดเลือกไว้	36	.582	คัดเลือกไว้
17	.602	คัดเลือกไว้	37	.609	คัดเลือกไว้
18	.586	คัดเลือกไว้	38	.640	คัดเลือกไว้
19	.604	คัดเลือกไว้	39	.696	คัดเลือกไว้
20	.547	คัดเลือกไว้	40	.659	คัดเลือกไว้

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก
1	.146	ตัดทิ้ง	10	.198	ตัดทิ้ง
2	.391	คัดเลือกไว้	11	.335	คัดเลือกไว้
3	.375	คัดเลือกไว้	12	.434	คัดเลือกไว้
4	.416	คัดเลือกไว้	13	.392	คัดเลือกไว้
5	.095	ตัดทิ้ง	14	.424	คัดเลือกไว้
6	-.067	ตัดทิ้ง	15	.192	ตัดทิ้ง
7	.353	คัดเลือกไว้	16	.433	คัดเลือกไว้
8	.359	คัดเลือกไว้	17	.468	คัดเลือกไว้
9	.411	คัดเลือกไว้	18	.304	คัดเลือกไว้

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดการรับรู้ความสามารถเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต

ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก
1	.418	คัดเลือกไว้	13	.373	คัดเลือกไว้
2	.520	คัดเลือกไว้	14	.187	ตัดทิ้ง
3	.462	คัดเลือกไว้	15	.286	ตัดทิ้ง
4	.510	คัดเลือกไว้	16	.131	ตัดทิ้ง
5	.378	คัดเลือกไว้	17	.278	ตัดทิ้ง
6	.338	คัดเลือกไว้	18	.249	ตัดทิ้ง
7	.447	คัดเลือกไว้	19	.478	คัดเลือกไว้
8	.373	คัดเลือกไว้	20	.340	คัดเลือกไว้
9	.308	คัดเลือกไว้	21	.390	คัดเลือกไว้
10	.301	คัดเลือกไว้	22	.422	คัดเลือกไว้
11	.390	คัดเลือกไว้	23	.456	คัดเลือกไว้
12	.332	คัดเลือกไว้	24	.354	คัดเลือกไว้

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม

ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก
1	.154	ตัดทิ้ง	11	.672	คัดเลือกไว้
2	.574	คัดเลือกไว้	12	.482	คัดเลือกไว้
3	.194	ตัดทิ้ง	13	.669	คัดเลือกไว้
4	.402	คัดเลือกไว้	14	.625	คัดเลือกไว้
5	.523	คัดเลือกไว้	15	.702	คัดเลือกไว้
6	.596	คัดเลือกไว้	16	.414	คัดเลือกไว้
7	.637	คัดเลือกไว้	17	.483	คัดเลือกไว้
8	.568	คัดเลือกไว้	18	.152	ตัดทิ้ง
9	.602	คัดเลือกไว้	19	.138	ตัดทิ้ง
10	.694	คัดเลือกไว้	20	.486	คัดเลือกไว้

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดจิตลักษณะทางสังคม

ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	ค่า r	ผลการคัดเลือก
1	.456	คัดเลือกไว้	11	.246	คัดเลือกไว้
2	.383	คัดเลือกไว้	12	.191	ตัดทิ้ง
3	.176	ตัดทิ้ง	13	.553	คัดเลือกไว้
4	.112	ตัดทิ้ง	14	.623	คัดเลือกไว้
5	.406	คัดเลือกไว้	15	.643	คัดเลือกไว้
6	.492	คัดเลือกไว้	16	.674	คัดเลือกไว้
7	.574	คัดเลือกไว้	17	.720	คัดเลือกไว้
8	.378	คัดเลือกไว้	18	.624	คัดเลือกไว้
9	.366	คัดเลือกไว้	19	.524	คัดเลือกไว้
10	.351	คัดเลือกไว้			

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 มีทั้งหมด 6 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตที่พึงประสงค์
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับจิตลักษณะตามสถานการณ์

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลในเรื่องปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึง
ประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียน เพื่อประกอบการทำปริญญานิพนธ์เท่านั้น และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น
ส่วนรวมซึ่งไม่มีผลต่อนักเรียนแบบสอบถามแต่อย่างใด ขอความกรุณาให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
และตอบตามเป็นจริง

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือนในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
นางสาววรรณ บุญเดช
นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริงตรงกับข้อมูลนักเรียน
ระดับชั้น

- 1. ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1
- 2. ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2
- 3. ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลือกคำตอบ
แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์
ในการพิจารณา ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนปานกลาง
น้อย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต					
1	นักเรียนใช้อีเมลในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนๆ					
2	นักเรียนส่งอีเมลต่อให้เพื่อนโดยไม่สนใจเนื้อหาว่าเป็นข่าวหลอกลวงหรือไม่					
3	นักเรียนจะใช้การพูดคุยในห้องสนทนาเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข่าวสาร					
4	นักเรียนร่วมตอบคำถามทางเว็บบอร์ดเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น					
5	นักเรียนใช้กระดานสนทนาในการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นเหตุเป็นผล					
6	นักเรียนไม่ใช้อินเทอร์เน็ตสนทนาผ่านจอคอมพิวเตอร์ (chat) กับคนแปลกหน้า					
7	นักเรียนมักส่งอีการ์ดเพื่อแสดงความยินดีในโอกาสต่างๆ					
8	นักเรียนไม่เคยดาวน์โหลดข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น คลิปต่างๆ					
	การค้นหาข้อมูลผ่านเครือข่ายบนอินเทอร์เน็ต					
9	นักเรียนสามารถเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตด้วยความมั่นใจ					
10	นักเรียนมีความมั่นใจในการค้นหาข้อมูลผ่านเวิร์ด ไวด์ เว็บ					
11	อินเทอร์เน็ตช่วยให้รู้จักโปรแกรมคอมพิวเตอร์ใหม่ๆ เพื่อช่วยในการสืบค้นเกี่ยวกับการเรียน					
12	นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลในการทำรายงาน					
13	นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อศึกษาข้อมูลในการตัดสินใจเลือกใช้บริการในด้านต่าง ๆ เช่น การตรวจสอบรอบหนังสือ					
14	นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาข่าวสารด้านการบินเหิงที่เป็นประโยชน์					
15	นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากอินเทอร์เน็ตไปใช้แก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี					
16	การสืบค้นผ่านอินเทอร์เน็ตทำให้นักเรียนได้ข้อมูลที่หลากหลาย					

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17	สืบค้นข้อมูลข่าวสารต่างๆได้ทันเหตุการณ์					
	การถ่ายโอนข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต					
18	นักเรียนดาวน์โหลดข้อมูลที่เป็นความรู้เพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป					
19	นักเรียนมีความมั่นใจในการดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ที่ต้องการ					
20	นักเรียนจะเตือนให้ผู้รับสแกนไฟล์ก่อนใช้					
21	นักเรียนใช้อีเมลล์เพื่อส่งภาพเชิงซี/คลิปวิดีโอให้กับเพื่อนๆ					
22	นักเรียนดาวน์โหลดเพลงใหม่จากอินเทอร์เน็ตเสมอ					
23	นักเรียนส่งการบ้าน หรือ รายงานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
24	นักเรียนเห็นด้วยกับการลงละเมิดข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (hacker)					
25	การถ่ายโอนข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพราะทำให้ประหยัดเวลาในการรับส่งข้อมูล					
26	นักเรียนดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ผ่านอินเทอร์เน็ต					
	การเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต					
27	การเล่นเกมช่วยเพิ่มทักษะทางด้านการใช้คอมพิวเตอร์ได้ดีขึ้น					
28	เมื่อเกิดความเครียด นักเรียนจะเล่นเพื่อผ่อนคลายความเครียด					
29	นักเรียนมีความสุขทุกครั้งที่ได้เล่นเกม					
30	เกมทำให้นักเรียนรู้จักการวางแผน					
31	นักเรียนคิดว่าการเล่นเกมเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
32	การเล่นเกมทำให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม					
33	การเล่นเกมทำให้รู้แพ้ รู้ชนะ และ การให้อภัย					
34	การเล่นเกมช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์					
35	เกมเป็นส่วนช่วยให้จุดประกายในการพัฒนาเกม					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามการการเห็นคุณค่าในตนเอง ในการเลือกคำตอบ จงเลือกคำตอบที่นักเรียนคิดว่า ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
- มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
- ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนปานกลาง
- น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
- น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนสามารถตัดสินใจทุกเรื่องได้เองโดยไม่ลังเล					
2	เพื่อน ๆ รู้สึกสนุกสนานเมื่ออยู่กับนักเรียน					
3	นักเรียนเป็นขวัญใจในหมู่เพื่อน					
4	นักเรียนเป็นคนพูดตรงไปตรงมา					
5	นักเรียนมีความมั่นใจในตัวเอง					
6	นักเรียนภูมิใจในผลการเรียนของตัวเอง					
7	นักเรียนรู้สึกชื่นชอบทุกคนที่นักเรียนรู้จัก					
8	นักเรียนสามารถตัดสินใจและยึดมั่นอยู่กับการตัดสินใจนั้นโดยไม่เปลี่ยนแปลง					
9	นักเรียนไม่เคยประหม่าหรือรู้สึกเขินอาย					
10	นักเรียนชอบพูดความจริง					
11	นักเรียนรู้อยู่เสมอว่าควรจะทำอะไรกับผู้อื่น					
12	เพื่อนๆชื่นชมในบุคลิกภาพของนักเรียน					
13	นักเรียนยอมรับในการกระทำที่ผิดพลาดได้					

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

- มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
- มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
- ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนปานกลาง
- น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
- น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	อินเทอร์เน็ตช่วยให้นักเรียนประหยัดเวลาในการทำงาน					
2	นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลเพราะส่งผลดีต่องานหรือการบ้าน					
3	อินเทอร์เน็ตช่วยให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพ					
4	นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
5	นักเรียนใช้เว็บไซต์สำหรับค้นหาข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพในการค้นหาข้อมูล					
6	นักเรียนพบว่าอินเทอร์เน็ตทำให้งานสำเร็จได้มากขึ้นมากกว่าวิธีอื่นๆ					
7	นักเรียนคิดว่าอินเทอร์เน็ตช่วยให้ชีวิตดีขึ้น					
8	นักเรียนคิดว่าอินเทอร์เน็ตมีข้อดีมากกว่าข้อเสีย					
9	อินเทอร์เน็ตช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์					
10	การประกาศหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม					
11	การเล่นอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน					
12	ข้อมูลข่าวสารบนอินเทอร์เน็ตอาจละเมิดสิทธิของผู้อื่น					
13	อินเทอร์เน็ตทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายด้านสื่อสิ่งพิมพ์น้อยลง					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	อินเทอร์เน็ตทำให้นักเรียนสามารถหาค้นข้อมูลย้อนหลังได้สะดวก รวดเร็ว					
15	อินเทอร์เน็ตทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น					
16	การพนันบอลบนอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งผิดกฎหมาย					
17	การขายบริการทางเพศผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและศีลธรรม					
18	การแก้ไข/คัดลอกข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นสิ่งผิดกฎหมาย					
19	การดาวน์โหลดเพลง/ภาพยนตร์โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นสิ่งผิดกฎหมาย					

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ผู้ปกครอง/ครู/เพื่อน					
1	แนะนำเว็บไซต์ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาและการเรียนของนักเรียน					
2	ให้คำแนะนำในเรื่องการใช้เวลากับการใช้อินเทอร์เน็ตที่ถูกต้องเหมาะสม					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	ช่วยแนะนำอุปกรณ์เสริมในการใช้คอมพิวเตอร์ให้กับนักเรียน					
4	แสดงความชื่นชม เมื่อนักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์					
5	ช่วยให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้อินเทอร์เน็ต					
6	ให้ความรู้เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมกับนักเรียน					
7	ตอบข้อสงสัยเรื่องเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้					
8	แนะนำบริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนแก่นักเรียน					
9	เตือนนักเรียนเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม					
10	แลกเปลี่ยนโปรแกรมการศึกษากับนักเรียน					
11	รู้สึกชื่นชมนักเรียนที่ใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่เหมาะสม					
12	แนะนำเว็บไซต์ที่มีประโยชน์เพื่อใช้ในการเรียนแก่นักเรียน					
13	ช่วยให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา เมื่อนักเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้อินเทอร์เน็ต					
14	สามารถตอบข้อสงสัยเรื่องเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้					

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจิตลักษณะทางสังคม

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต					
1	อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวัน					
2	อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งความรู้ที่หลากหลาย					
3	อินเทอร์เน็ตทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ เสมอ					
4	การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่ง					
5	นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา					
6	อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็น					
7	นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาทักษะด้านต่างๆให้กับตนเอง					
8	การใช้อินเทอร์เน็ตสามารถสร้างรายได้ได้					
	ความตระหนักในการใช้อินเทอร์เน็ต					
9	นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตโดยเคารพ กฎระเบียบที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด					
10	นักเรียนให้คำแนะนำที่ดีกับผู้อื่นในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้อง					
11	นักเรียนใช้รหัสประจำตัว รหัสผ่านของผู้อื่นเพื่อเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต					
12	นักเรียนนำข้อมูลส่วนตัวหรือรูปภาพของผู้อื่นไปเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต					
13	นักเรียนแก้ไข หรือแอบดูข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นในอินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้รับอนุญาต					
14	นักเรียนคัดลอกผลงานของผู้อื่นบนอินเทอร์เน็ตไปใช้					
15	นักเรียนเคยส่งไฟล์ไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์อื่นที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ทั้งที่รู้ว่าติดไวรัส					

*** ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ***

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล	นางสาวรรรณ บุญเดช
วันเดือนปีเกิด	27 มิถุนายน 2526
สถานที่เกิด	อ.เมือง จ.ตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	46 หมู่ 2 ตำบลโคกหล่อ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 92000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่สำนักวิจัยและวางแผน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยเซาธอีสท์บางกอก

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2544	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนสภาราชนี อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
พ.ศ.2548	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาการวัดผลการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ.2550	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาบริหารรัฐกิจ จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2553	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ